The Theistic Mission Series. No. 2

"Brahma Krupahi Kevalam"

Maharshi Devendranath Tagore's

SERMONS.

IN TELUGU

BY

SANKARA VENKATA RAMAYYA.

Author of "The Essays & Tracts"
"Our Present Situation" &
representative of "Desabhimani"
a Telugu daily of Guntur.

BEZWADA.

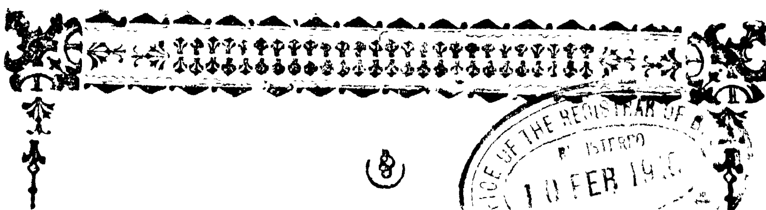
DURGA PRESS,
BEZWADA.

1909.

 Price 0-8-0

Printed by K. Veeramalliah Pantulu,
Manager.

శ్రీ

మహర్షి దేవేంద్రనాథఠాకురుగారి

ధర్మోపదేశములు.

—— :0: ——

"సమస్తమునకంటెను తెలిసికొనను పూజింపను అర్హమైన యీశాశ్వతపురుషుని తెలిసికొనుము. మరణము నిన్ను బాధింపకుండు నట్లు ఆయనను శరణుజొచ్చుము"

ఈ ప్రపంచములో సమస్త ఆపదలలోను మరణము మిక్కిలి భీకరమైనది. మరణముయొక్క భయంకరరూపము మెదుట నెప్పుడు ప్రత్యక్షముగానున్నది. లోకము మరణముయొక్క ప్రతిబింబముమాత్రమేయైయున్నది. ఇచ్చటపుట్టునదంతయు మరణమునకు లోబడినవి. పెరుగునదంతయు క్షీణించునది. అనిశ్చయమైనట్టియు క్షణభంగురమైనట్టియు యీప్రపంచపదార్థములును, జీవితముయొక్క యెప్పుడును మారుచున్న స్థితులును, మరణమునుమాత్రమే మనకు జ్ఞాపకముచేయును మరణముయొక్క యీభయమునుండియు బాధనుండియు మన మెట్లు తప్పింపబడుదుము? మరణముయొక్క ఆకారము ప్రతిచోటను చూడబడును. అయితే మరణభయమునుండి శాశ్వతత్వమే తానుగాగల పర

యదేషఆకాశ ఆనందోనస్యాత్" ఆనందస్వరూపుడైన పరమేశ్వరుడు మనబాహ్యాంతరములయందు లేకున్న యెవడు చలించియుండును, యెవడుజీవించియుండును ఆయనయందరికినిసంతోషమునుకలిగించునుమనజన్మముయొక్క మొదటిక్షణమునుండియు యెవనియొక్క ప్రేమవలనపెంచబడితిమో, శాశ్వతకాలము యెవనియొక్క రక్షణమున జీవించుటకు ఆశించుచుంటిమో, అట్టిపరమేశ్వరుని మనము విడుతుమా? మనలనాయన యేమరి యుండలేడు; మనమాయనను మరచిపోకుండ నుండవలదా! మనవలన ఆయనయెప్పటికిని విడచిపెట్టబడకుండుగాక విరామములేక ధర్మమును, భాగ్యమును, సౌఖ్యమును కలిగించెడి ఆయనను మనము విడుతుమా? అది మనుష్యునకు అర్హమైనపనియా? మరియుయేల మనమాయనను విడువవలయును? అది మనకు మేలుచేయునా? ఆయనరక్షణములేక మనము జీవింపగలుగుటకు, యీజన్మములో మనము బాధపడనవసరములేదా, యీలోకములో మనకే యుపాయమును యేకష్టమునులేదా, మనశరీరము వ్యాధిబాధితముకాదా. మన మానసము నిస్పృహత జెందలేదా? భయమునుండి మనల తొలగించెడి పాదముల శరణమును చొరకుండుటకు యిక్కడ భీతియేమియులేదా? నిరాధారుల రక్షకుని శరణముచొరకుండుటకు యిచ్చట పాపమును దుఃఖము లేవా? మనమానసములు బాధవలన కలవరపడునప్పుడు మనల నెవరు శాంతిపరుతురు? అనేక భయకారణములతోకూడిన యీలోకములో మనము భీతిపొందినపుడు యెవరు మనకు ధైర్యము కలిగింతురు? ఆయనను౦డి మనల వేరుపరచునది ఐహికగర్వముమాత్రమే అయియున్నది.

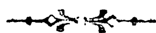
ఆయనను మనము విడుచుటవలన మంచికలుగునా? ఆయనలేక

మన సత్కార్యములు స్వార్థ పరత్వముయొక్క ఫలమైయుండును మ
రియు మనసౌఖ్యములు కృతఘ్నతను కనుపరచును ఈ ధర్మోపదేశము
ను ఆలకించుటకు వచ్చినవారు దానిని విని మాత్రము వెళ్ళినచో యిచ్చ
టికి వ్యర్థముగా వచ్చియుందురు. గృహమునకు తిరిగి వెళ్ళినమీదట
వారు భగవంతుని మరచినచో యిది వారికి యేమి ప్రయోజనము? ఇ
క్కడకు వచ్చుటవలన వారిహృదయములు వున్నస్థితిని జెందకుండిన
పరమేశ్వరునియందుగల వారి ప్రీతి ప్రకాశించకుండిన మరియు ఐహిక
విషయములయందు ప్రవర్తించుచున్నప్పుడు నారాయణుని జ్ఞాపకముంచు
కొనకుండిన వారిక్కడకు వచ్చుటవలన ప్రయోజనమేమి? కలసి భగవ
త్కీర్తనలను పాడుటకును ధర్మోపదేశముల వినుటకును మాత్రమే వా
రిక్కడకువచ్చినారా? భగవంతునితో యెక్కువ దృఢమైన సంబంధము
ను యేర్పరచుకొనుటకు వారిక్కడకు వచ్చియుండలేదా? సౌభాగ్యస్థితి
యందు ఆయన కరుణను జ్ఞాపకముంచుకొనకుండిన ఆహారపానీయంబు
లవలన పోషింపబడునప్పుడు దాని దాతను గుర్తింపకుండిన వారేమి
చేసిరి? పరిశుద్ధతయొక్క తరగని ఆశయమును విడచి నీవెచ్చట పరిశుద్ధ
త పొందగలవు? నీతికి పూర్ణాశ్రయుడైన ఆయనను విడిచి నీయంతట
నీవెట్లు నీతిమంతుడవుగా నటింపగలవు. సమస్త సుగుణములకును అర్హు
డైన ఆయనను విడిచి నీవెట్లు మంచివాడుగానుండుటకు అర్హుడవై
యుందువు? నీయంతటనీవు యీదినమునుండియే ఆయనకు దాసుడవు
కమ్ము. ఈదినముననే నూతనజీవమును పొందుదువు.

దేవుడెట్లు పూజింపబడవలెనో ఆ మార్గమునుగూర్చి యేమై

శ సలహా యవసరమైయుండునా? జీవమును, భాగ్యమును, జ్ఞానమును బుద్ధిని ప్రసాదించిన ఆయనకు కృతజ్ఞులమైయుండుటకు బోధయవసరమా మనజన్మయొక్క మొదటిదినమునుండియు నెవని కరుణను మనమను భవించుచున్నామో యెవనియొక్క రక్షణమువలన మనమెల్లకాలము ను జీవింపగలమో అట్టి ఆయనయొక్క పూజ బోధింపబడవలెనా? పాపమువలన బాధనొందునపుడు నీవాయన శరణము జొచ్చుటవలన నీమ న్నునందలి అపరిశుద్ధతను తొలగించుకొనుటకు నీవు ప్రయత్నము చేయుదువా? గురువులకు గురువును తండ్రులకు తండ్రియునైన ఆయనను నీవు ప్రార్థించవా? ఆత్మాభివృద్ధికై ఆయనను నీవు ప్రార్థించవా? ఒకని స్వభావము చెడిపోయిన గాని ఆయనను పూజించుటకే అయిష్టమును పుండను నీ యాత్మను దాని నైవేద్యమునకై తీసికొనిరమ్ము. ఈరాత్రినుండియే ఆయనను పూజించుటకు ప్రారంభింపుము. వినుటలో మాత్రము ప్రయోజనమేమియు లేదు అయనయందు మనము శరణుజొరకుండిన మనదేశముయొక్క క్షేమమెచ్చటనున్నది పరమేశ్వరుడు పూజింపబడని దేశమును ఆయనపరిశుద్ధనామము ముచ్చటింపబడని కుటుంబమును ఆయన అధిష్టించనిహృదయమును యెడారులైయున్నవి అవి విశేషమైన దుఃఖముయొక్కయు బాధయొక్కయు నివాసస్థలములైయున్నవి ఈదినమునుండియే ఆయనను నీశరణముగా నేర్పరచుకొని పూజింపుము. ఆయననుగూర్చి వినుటకు నీ కవకాశము లేకపోలేదు- నీజ్ఞాన సహాయమువలన ఆయననుగూర్చి విశేషముగా తెలిసికొనియుంటివి అటుమీద జ్ఞానమునకు క్రియను, విశ్వాసమునకు అనుభవమును యేలసమకూర్పవు? ఈదినమునుండియే అయనను పూజించు.

టకు ప్రారంభించుము. మరియు నీ కార్యముయొక్క ఫలితమును తక్షణమే పొందగలవు. ఆయనకరుణవలన జీవితముయొక్క సమస్తసౌఖ్యములను అనుభవించుచున్నావు కృతజ్ఞతతో ఆయనను వందింపుము. భయాపాయములయొక్క కాలములలో ఆయనను నీ రక్షణస్థానముగా చేసికొనుము; తల్లితొడమీదనున్న బిడ్డవలె నీవు అంత నిర్భయుడవై యుండుము. నీవు పాపమువలన బాధింపబడినప్పుడు పశ్చాత్తాపపరుడవు; మరియు కన్నీళ్లతో ఆయన శరణుజొచ్చుము. తన శరణుజొచ్చిన వారిని ఆయన ప్రేమించును; మరియు ఆయన పాపమునుండి నిన్ను రక్షించును. ఈసృష్టికి ప్రభువును, రాజులకురాజును, దైవములకు దైవమును అయిన ఆయనను పూజింపుము. దీనినంతయు యెఱిగి ఆయనను పూజించుటకు యిచ్ఛగింపని వారిని తమ స్వభావమును పరిశుద్ధపఱుచుకొననిమ్ము; పూర్ణహృదయముతో వారు దేవుని ప్రార్థింపనిమ్ము వారంతట వారిని ఆత్మాభివృద్ధికై ప్రయత్నపడనిమ్ము; అప్పుడు నారాయణునికరుణను నిశ్చయముగా ననుభవింతురు. "ప్రభువు నన్ను విడువలేదు, నేనాయనను విడువకుందునుగాక" యనెడు వాక్యముయొక్క అభిప్రాయమును వారు స్పష్టముగా గ్రహింతురు.

2 వ ధర్మోపదేశము.

"ఆనన్దరూప మమృతం యద్విభాతి"

అది ఆనంద స్వరూపముగను శాశ్వతత్వముగను ప్రకాశించుచున్నది.

అట్టి అద్వితీయునియందు గౌరవమును భక్తినికలిగిన జ్ఞానులు, యిహలోకమునందును పరలోకమునందును ఆకసమునందును అంతరాళమునకు సూర్యోదయసూర్యాస్తమయములందునుఅంతటను ఆనందమును శాశ్వతత్వమును తన స్వరూపముగాగలఆపరమేశ్వరుని దర్శించెదరు తెల్లవారినవుడు సూర్యుడుదయించి జీవకోటిని నిద్రనుండి మేల్కొలిపినప్పుడును, పదార్థములరూపములను కనుపఱుచునప్పుడును, వారు అంతటను ప్రకాశించెడి అన్తర్యామియైన పురుషుని ఆప్రకాశించెడు జ్యోతియందు దర్శించెదరు. ఉదయము సమీపించుటతోడనే ఆయనతేజము మన హృదయాకాశములయందు ప్రసరించును సూర్యునకు ఆత్మయు, మన ఆత్మలకు ఆత్మయు, సమస్తవస్తువులకును అంతరాత్మయునైన ఆయన. చీకటినుండి విడబడినప్పుడు ప్రపంచము మనకు గోచరించుటతోడ, తనంతట తాను గోచరించును బాలసూర్యుని ప్రకాశమునందు జ్యోతులకు జ్యోతియైన ఆతేజమును మనము దర్శింతుము. ఉదయకాలమందలి సౌందర్యమునందు సౌందర్యమునకు సౌందర్యమైన ఆయన మనయెదుటకనుపడును మన కనులు తెఱచిన తక్షణమే ఆయన మనలను జూచుచున్నట్లు మనము కనుగొందుము అంతటను ఆయన మహిమ అయియున్నది మనము ఆయనకొరకు ఆశగలవా

రక్తమైన నిశ్చలమైన హృదయముతో మనము ఆయనను ప్రార్థించిన
లేక మనఆకలి దప్పులు తీరకుండిన సమస్తప్రదేశములందును, లోపల
ను వెలుపలను, దూరమునను దవ్వునను; మనము ఆయనను చూడగ
లము. మన మకార్యకరణమునకై ప్రయత్నించుచుండిన మన ఆత్మలను
జీవచ్ఛవములుగను నుత్సాహహీనములుగను మనముచేసిన ప్రభువుప్ర
వేశించుటకు మన మానసికద్వారములను తెఱచియుంచకుండిన మన
ము మెచ్చుటకై వెళ్ళినప్పటికిని నిర్మానుష్యమయిన అటవికయినను జన
సమ్మర్ధముగల పట్టణమునకైనను యాత్రాస్థానమునకైనను పూ
జించెడి దేవాలయమునకయినను మఱియుంకెచ్చటికివెళ్ళినను మనమా
యననుచూడజాలము మనలను మనము పరిశుద్ధపరచుకొని నప్పుడు
ను, ప్రభువునకు మన హృదయగహ్వరములను తెఱచియుంచునప్పుడు
ను, మనమత్యాతురతతో ఆయనను వెదకినప్పుడును యెల్లప్రదేశముల
ను, పర్వతగుహాలయములను, వనములోను, అరణ్యమందును, యేకాం
తమునందును సమ్మర్ధముగల ప్రదేశములయందును ఆయన ఆవిర్భ
వించినట్లు అప్పుడుమనము చూతుము. అంతట మనము సూర్యుని భ
గవంతుడెక్కడనని యడుగుదుము సూర్యుడు మనకాయనను చూ
పించును. అవనిలోని యేకాంతముగానున్న వృక్షమును దేవుడెక్కడ
నని యడుగుదుము దానినుండికూడా మనకు ప్రత్యుత్తరము వచ్చును
అప్పుడు మనము "సఏవాధస్తాత్ స ఉపరిష్టాత్ స పశ్చాత్ స పుర
స్తాత్ స దక్షిణతః స ఉత్తరతః" యని యాయన యిచటనున్నాడు ఆయనపై
నున్నాడు ఆయన వెనుకనున్నాడు ఆయన ముందున్నాడు ఆయనకుడివై

ఫునవున్నాడు ఆయన యెడమ ప్రక్కనువున్నాడు అనెడి వాక్యార్థమును మనము గమనింతుము భూమియందును ఆకాశమునందును ఆయనమహిమ నిండియున్నది ఆయన తనంతట తాను అంతటను ఆనంద స్వరూపముగను శాశ్వతత్వముగను ఆవిర్భవించును. మనకఠినహృదయాదుల మార్గములను మనము మూసియుంచుదుము గనుక జ్యోతులకు జ్యోతియైన ఆయనను మనము చూడజాలము. సూర్యుడుదయించునప్పుడు ఆయనఅక్కడ వున్నాడు. అస్తమయ మహిమయందుకూడా ఆయనవున్నాడు ఉదయమందువలెనె సాయంసమయమందును ఆయన కరుణాస్వరూపము కనుబడుచున్నది రాత్రి చీకటిలోకమును నెమ్మదిని విశ్రాంతినిపొందించునప్పుడును నక్షత్రగణములో చంద్రుడుదయించి స్వచ్ఛకాంతిని పఱపునప్పుడును నిద్రించెడి లోకమునకు రక్షకభటులవలె నక్షత్రములు కనుపడునప్పుడును అవిమనకు యెవనిగూర్చి తెలియజేయుచున్నట్లు కనుగొందుము? “యశ్చంద్రతారకే తిష్ఠన్ చంద్రతారకాదన్తరోయం చంద్రతారకః నవేదయస్య చంద్రతారకశరీరం యశ్చంద్రతారక మన్తరో యమయతి” యెవడు చంద్రనక్షత్రములయందు నివసించునో యెవాడు చంద్రనక్షత్రములయొక్క అంతర్జీవములయందునివసించునో యెవనినిచంద్రనక్షత్రములు యెరుగవో యెవనియొక్క దేహమే యీచంద్రనక్షత్రములైయున్నదో అట్టివానిని తెలుపుచున్నట్లు కనుగొందుము.

ఆనందమును శాశ్వతత్వమును స్వరూపముగాగల ఆయనవుదయించుటలో నున్నాడు. ఆనందమును శాశ్వతత్వమును స్వరూపముగాగల ఆయన అస్తమయములో నున్నాడు ఆనందమును శాశ్వతత్వ

మును స్వరూపముగాగల ఆయన రాత్రిలోనున్నాడు ఈవిషయములో మాత్రమే ఆయనవున్నాడా? ఆసచ్చిదానందస్వరూపుని యొక్క విభవమును వుదయాస్తమయముల సౌందర్యమునందును, చంద్రనక్షత్రములయొక్క వైభవమునందును మనము చూచినయెడల అంతట మానవముఖ సౌందర్యమునందు ఆయనయొక్కవ స్పష్టముగా కనుపడుటలేదా? ఇచ్చట ఆయన ఆస్తికతను చూడకుండిన నీవు దానిని మరెక్కడ చూతువు? మరణరూపమైననిర్జీవపదార్థములయందు మాత్రమే ఆయనను నీవు దర్శింతువా? ఆయనరూపము చతుష్పాత్తులయందు మాత్రమే కనుపడునా? ఆయన ప్రభావమును దైవప్రేమచే ప్రకాశించెడి పరిశుద్ధుల ముఖవర్చస్సునందు చూడవా? పరమేశ్వరుని ఆస్తికతను ప్రభావమును ఉత్సాహజనకమయిన పరిశుద్ధభక్తుని ఆకారమునందు సర్వమునకంటె నధికముగా ప్రేమించుదానికై ఆనందబాష్పముల విడుచునప్పుడు నీవు గమనింపవా? ఇంకనెచ్చటను యింతయధికముగా ఆయన తనను తెలుపుకొనుచుండ లేదు. ఉన్నతపర్వతమునందుగాని మహాసముద్రమునందుగాని నక్షత్రమండలములోగాని సూర్యునియందుగాని లేదు. ఆసత్పురుషుల బాహ్యప్రవర్తనము యెంత అత్యున్నతమైనదిగానున్నది! వారిమతాచరణమెంత దృఢమయినదిగా నున్నది! వారిహృదయములెంత కోమలముగను పరిశుద్ధముగనువున్నవి! ఆశాశ్వతునిప్రియవాసస్థానమయిన పరిశుద్ధుని హృదయమెంత శాంతముగను నిర్మలముగనువున్నది! అచ్చట ఆయన స్వరూపమెంత స్పష్టముగా గోచరించుచున్నది! ఆకసమునందుగాని భూమిమీదగాని, సముద్రములోగా

ముందర మనకెప్పటను జేర్పుకొన్న తెలుసుకొనుచుండలేదు భగవద్భక్తులకు సత్పురుషుల ముఖసౌందర్యమునందు భగవంతుడు ఆనంద స్వరూపుడుగను శాశ్వత స్వరూపుడుగను కనుపడుచున్నాడు అటువంటి సత్పురుషులు ఆయనను ఉపాసించుటకు చేరునట్టి అట్టి పరిశుద్ధస్థలములయందే ఇచ్చట ప్రభువు ప్రత్యేకముగా ఆనందస్వరూపుడుగను శాశ్వత స్వరూపుడుగను ఆవిర్భవించును ఈపరిశుద్ధబ్రహ్మసమాజమునందు మన ప్రియతమమయిన దేవుడు ముఖ్యముగా నిండియున్నాడు. ఈస్థలమునందలి వెలుతురులో ఆయన పరిశుద్ధకాంతి వెలుగుచున్నది అంతకంటె యెక్కువ ప్రకాశమానముగను ప్రియకరముగను యిచ్చట ప్రతివాసిహృదయమందును ఆయన ఆవిర్భవించియున్నాడు ఇచ్చటనుండగా ఆయన ఆస్తికతను యెక్కువస్పష్టముగా యీదినమున భావించుచున్నాము ఆయన అనుగ్రహమును యెక్కువపూర్ణముగా అనుభవించుచున్నాము, సులభముగా పొందజాలని యీమానవజన్మమునకు అనిర్వచనీయమయిన ధన్యతను గలిగించుటకు ఆయన పరిశుద్ధ పాదములయందు మనఐక్యమయిన నిశ్చలభక్తియనెడి పుష్పమును మనమందరమర్పింతము గాక.

౩ వ ధర్మోపదేశము,

"తమాత్మస్థం యేనుపశ్యన్తి ధీరాః తేషాంశాంతి శ్శాశ్వతీనేతరేషాం" విజ్ఞానులు పరమేశ్వరుని తమఆత్మలయందు దర్శించెదరో వారలకు శాశ్వతమయిన శాంతి యితరులకు లేదు.

మన అంతర్యామునందున్నట్టియు ప్రియతమమయినట్టియు పరమేశ్వరుడు మననుండియు మనము ఆయననుండియు యెన్నడయినను వేరైయుండవలయునని యెప్పుడయినను కోరతగినదా! ఆయన మనకు జీవము జ్ఞానప్రసాది ఉత్తమమయిన రక్షకుడు ఆయనదయను మనము విరామము లేకుండ అనుభవించుచున్నాము అంతట దేవుడు వానినుండియు వాడు దేవునినుండియు వేరైయుండవలయుననెడి కోరికను యెవడయినను కలిగియుండుట సాధ్యమగునా; అట్టిప్రార్థన నిజమయిన మానవుని హృదయమునుండి యెప్పుడయినను బయలువెడలునా? మనుష్యుడు పాపమువలన చెడియుండవచ్చును; కాని భగవంతుడు తననుండియు తాను భగవంతునినుండియు వేరైయుండవలయునని కోరునంత హైన్యతను వానియాత్మ యెప్పుడయినను పొందునా? భగవంతుని కొరకు వుండెడిఆశ తనలో యెల్లప్పటికిని లేకుండునటుల మానవుడెప్పుడయినను అంత అధోగతిని చెందునా? ఆయన భీకరస్వరూపమును చూచినవాడు భయంకరమయిన వురుములను పిడుగులను సృజించుటను ఆలోచించునప్పుడు భయపడి ఒకకాలమందు దేవుడు తననుండియు తా

ను దేవునినుండియు వేరై యుండవలెనుననవచ్చును కాని తన ఆత్మలో "నీవిచ్చటికి పారిపోగలవు; ఆయనరక్షణము లేక మరింకెవనినుండి మోక్షమును పొందగలవు యెవనిని నీవు శరణముకోరగలవు? అనెడి ఘనమయిన వాక్యము వినబడుటను వాడెప్పుడును గమనింపడా? పాపమువలన భీతి నొందినప్పటికిని ఆయన యందు శరణు జొచ్చుము; ఆయనవలన మోక్షమును పొందుటకు యిచ్చగింపుము, ఆయనసన్నిధియందు దుఃఖింపుము. పాపముగల హృదయము సహితము ఆయననుండి వేరై యుండజాలదు కొండ గుహలలో నయినను, అడవియందయినను, సముద్రములో నయినను, పాపి యెచ్చట నుండినప్పటికి దేవుని రాజ్యమునుండి వాడు పారిపోజాలడు, ఆయనయందు శరణుజొచ్చిననే తప్ప తన హృదయమందలి భీతినుండి విడబడజాలడు. కావున, నీవుపాపము చేసినప్పటికి ఆయననుండి పారిపోవద్దు ఆశతోడను అనుతాపముతోడను నిండినహృదయముతో ఆయనయొద్దకు వెళ్ళి ప్రార్థింపుము; నిన్ను నీవు అధోగతిని పొందించుకొంటినని ఆయనతో చెప్పుము; నిన్ను చేర్చుకొనుటకు ఆయనను అడుగుము నీహృదయము అంధకారములో మునిగియున్నదని ఆయనతో చెప్పుము జ్యోతులకు జ్యోతియైన ఆయనను నిన్ను అంధకారమునుండి తేజప్రదేశములోనికి తీసికొనివచ్చుటకు అడుగుము అగమ్యమయిన పాపమునుండి నిన్ను ఆయన తప్పించుటకు మాత్రమే ఆయనవలన వెయ్యిశిక్షలను పొందుటకు సిద్ధముగను యిష్టముగను వున్నాననియు ఆయన అనుగ్రహముతో కూడిన ముఖము తనకు చూపబడవలెననియు ఆయనతో చెప్పుము అంత అనుతాపము,

తోడను అశకోడను కూడిన హృదయముతో ఆయన దయకొఱకు నీవు ప్రార్థించిన యెడల నిశ్చయముగా ఆయన కరుణాదృష్టి నీమీద వర్షించును నీసానుతాపహృదయము నిశ్చయముగా శాంతిని పొందింపబడును. పాపముచేయువారును, అదేసమయమున దేవునియందు శరణమునకై వెదుకకుండువారును, దేవుడులేకుండిన పరలోకము లేకుండిన బాగుగనుండునని భ్రమింపవచ్చును; అట్లే అనమ్మకమును కలిగించుకొనుటకు వారు తప్పుసిద్ధాంతముల నేర్పఱుతురు. అట్టి ఆత్మహంతకులుమాత్రమే భగవంతుడు తమనుండియు తాము భగవంతునినుండియు వేరై యుండవలయునని యిచ్ఛగింతురు భీతితోడను పాపముతోడను పూరింపబడినవారయి వారిహృదయములయందు యెటువంటి వ్యర్థసందేహములను కలిగివుందురు. అయ్యో! వారిహీనత్వమునకు! ఓవ్యర్థజన్ములారా! వారిహృదయము భగవంతుడులేడని నమ్ముటకు యెట్లును సిద్ధపడియుండలేదు; అయితే వారు అంధులయ్యేయుందురు ధర్మమునకును అధర్మమునకును సాక్షిభూతుడయిన పరమేశ్వరుడు జీవముగలదేవుడైయున్నాడు; అయితే యీయథార్థమును గమనించుటకు వారు జాగరూకులై యుండలేదు వారిహృదయములలో భయము పుట్టుచున్నది. అయితే పాపములను శిక్షించువానికివారు భయపడుటలేదు మనతండ్రియైన దేవుడు తనశరణమును పొందుటకు పిలుచుచున్నాడు అయితే ఆయనపిలుపును వారు వినుటలేదు ఆయన శిక్షలయొక్క భయమువలన నీవు మరలుదువా? లేదు, యెప్పుడును అట్లు చేయవద్దు ఆయనశిక్షయొక్కటియే తగిన ఔషధమైయున్నది. ఇప్ప

టినుండియు ఆయనశరణుజొచ్చెను; సమస్తబాధలనుండియు సమస్త భయములనుండియు నీవు విముక్తిజెందుదువు నీయాత్మ తిరిగి ధర్మమ నెడు కిరణములచే ప్రకాశించుచుండును; నీమనస్సు భగవత్కథలకై ఆకర్షించబడును; నీవు అపరిశుద్ధ ఆత్మయొక్క సహవాసమునకు తగి యుందువు. మరణము నిన్ను సమీపించుచున్నప్పుడు. ఆ ఆసన్నకాల మందు దేవుడు నీయెదుట నిలచినప్పుడు మీహృదయములలో యేమి భావించుకొందురు ఒకడు దుష్టమార్గములలో దేవునినుండి వేరై కొంతకాలమువరకు తిరుగుచుంటినని యు, అంతట తనకు మోక్షముల భించు ఆశ లేదనియు తలంచును. అయితే దేవుడు తనకరుణను చూపిం చెను ఆయన అనుగ్రహమువలన దేవునివైపు వాడుతిరిగెను లేనియె డల వాడెంత వ్యర్థుడై యుండెడివాడు. తిరిగి మరియొకడు నాగతి ఇ ప్పుడు యేమగును? ఈదుఃఖముయొక్కయు బాధయొక్కయు భారము ను నేను వహించజాలను నే నెచ్చటకు వెళ్ళుచుంటిని నేనేమైపోదు ను? అయ్యో! నాఆత్మనుగూర్చి నేను ఆలోచించలేదు నాకిష్టముండి న ధర్మమార్గమందే నే నెన్నిపర్యాయములు ప్రవేశించవలసి యుం డెను; అయితే నేను వాటిని నిరాకరించితిని, యెంతెంతయుముగా దేవుడు నన్ను హెచ్చరించెను అయితే నేను వాటిని లక్ష్యపెట్టలేదు నాగతియి ప్పుడేమగును? మరణకాలము దూరముగానున్నదని భ్రమపడవద్దు లే దు, దానికి పూచియేమియు లేదు. ఇప్పుడు నీవు విషయ సుఖములను ఆనందింపవచ్చుననియు వృద్ధాప్యములో మతమును ఆచరింపవచ్చునని యు, ఆకాలములో భగవంతుని సేవచేయవచ్చుననియు, ఆలోచించ

వద్దు. లేక ఈదినమున చేయగలిగినదేదియు రేపటికి యెప్పుడును వుం
చవద్దు పాపము మనము అవకాశములను యిచ్చినప్పుడు బలపడును,
ఏశోధనలయినను నీవిప్పుడు జయించగలిగినయెడల యేదుష్టేచ్ఛనయిన
ను నీవిప్పుడు వారింపగలిగినయెడల ప్రస్తుతము దానిని తృప్తిపఱచి త
దనంతరము నిగ్రహింతునని తలచవద్దు అట్టివాంఛ వుండుటవలన పాప
ము నిన్ను విడువలేదనుటను ధృవపరచు చున్నది నీమనస్సు దుష్టతలం
పునుండి విడివడలేదని సాక్ష్యమిచ్చుచున్నది ఆపరిశుద్ధతయందు యేమా
త్రము అయిష్టముగల మనుజుడయినను దానినుండి విడిబడకుండ తన
కు తాను నెమ్మదిని కలిగియుండ గలుగునా తన అపరిశుద్ధతయందు
ఒక్కనిమిషమయినను సుఖపడుటకు వానికి సాధ్యమగునా కావున పా
పమునుండి విడివడకోరువాడును తనయందలి పరాజయమునొందిన ధర్మ
ము తిరిగి జయమునొందవలయునని యిచ్ఛగించువాడును తక్షణమే దేవు
నియెదుట ప్రార్థనను మొదలుపెట్టవలయును తాను తాప హృదయ
ముతో ఆయనయెదుట దుఃఖపడనిమ్ము అంతట వానిహృదయము బా
ధలనుండి తొలగింపబడును పాపము వానియందు ఆకర్షణను పోగొ
ట్టుకొనును పాపబాధ వానికింక నేమాత్రమును వుండదు అంతట దేవు
డు తననుండి దూరముగా నుండవలయునని వాడింక నేమాత్రమును
కోరడు అంతట వాడు ఒకప్పుడు దేవునికి దూరముగా నుంటిననియు
మానవుడు దేవునితో నుంచవలసినంత సమీప బాంధవ్యమును వాడు
అప్పుడు వుంచలేదనియు అప్పుడు వాడెంత నిష్ప్రయోజనమయినట్టియు
అపరిశుద్ధమయినట్టియు జన్మమును గడపుచుండెననియు వాడుబలమైన
దుఃఖమును కలిగియుండును అయితే ఇప్పుడు దేవుని అనుగ్రహమువల

న వాడు ఆయుననుచూచెను దేవుడు తన కరుణయందు తనను తాను వానికి తెలుపుకొనెను అంతట ఇతరు లెన్నటికిని అనుభవింప జాలనట్టి శాశ్వతమయిన శాంతిని తమ ఆత్మలయందు స్వయముగా దర్శించెడి యోబుషులు కలిగియుందురని వాడు తనఅనుభవములో తెలిసికొనును అంతట వాడు దేవునినుండి తాను వేరై యుండిన కాలములో తన స్థితి యెంత నిశ్చయముగా నుండెనో గమనించును అయితే ఇప్పుడు వాడు దేవునివైపు తిరిగినందున ప్రతివస్తువును చంద్రకాంతివలె ప్రకాశించుచున్నది సమస్తమును సౌఖ్యప్రదముగను ఆనందదాయకముగను వున్నది. ఈరెండు స్థితులకును యెంత విశేషమయిన భేదముకలదో వాడుచూచుచున్నాడు వాడు దేవునినుండి వేరయియుండినప్పుడు వాడేవిధమయిన సుఖమును అనుభవింపలేదు ఇప్పుడు వాడు తనఆత్మయందు దేవుని దర్శించుచున్నాడు గావున కష్టములవలన బాధింపబడుటలేదు వెయ్యినుండి శత్రువులు బయటనుండి వానిని బాధింపవచ్చును అయితేయెవరును వాని ఆత్మశాంతిని హరింపజాలరు యేలనన తన ఆత్మయొక్క ఆనంద తమమైనపరమేశ్వరునియందు వాడు శరణముపొందియున్నాడు వానికి దుఃఖముయొక్క బాధలేదు మరణభయములేదు పాపబాధలు వానిని వదిలిపోవజాలవు వాడు దుఃఖమునుండి విడివడుచున్నాడు పాపమునుండి తొలగింపబడి నరహత్యాదములను అణచిపెట్టెడి యున్నదే బంధములనుండి విముక్తుడయి వాడు శాశ్వతుడగుచున్నాడు మానకు ఒక్కడేరక్షకుడును సమస్తజీవులును అంతరాత్మయు తానేకత్వమువలన పలువిధ సృష్టిరచనలోకముల నైన పరమేశ్వరుని తమఆత్మలయందు ప్రత్యక్షముగా దర్శించెడు యోగ్యులుమాత్రమే యితరులెవ్వరును పొందజాలని శా

శ్వతానందమును యనుభవింతురు ఎవడుమాత్రము అచంచలుడో సము
స్తజీవులకును యెవ్వడు ఒక్కడేయైన ప్రాణదాతయో యెల్లకోర్కెలను
తీర్చువాడెవ్వడో అట్టిపరమాత్మను తమఆత్మలయందు ప్రత్యక్షముగాదర్శిం
చు జ్ఞానులుమాత్రమే ఇతరులు భాగించుకొనజాలని శాశ్వతమయినశాం
తిని యనుభవింతురు "తమఆత్మలయందు ప్రత్యక్షముగా దేవుని దర్శిం
చువారు" యనువాక్యము బలముగా చెప్పబడెను మన యెదుటనుండెడి
ప్రకాశముయొక్క కిరణములయందలి దేవునిమహిమ ఒకవిధముగా మ
నకు దూరమయినది అయియున్నది మన ఆత్మయందు ఆయనను దర్శించు
నపుడు మాత్రమె ఆయనను సమీపముగ చూచుచున్నాము యీపూ
జాగృహమందు ఆయన ఆస్తిక్యమును చూచుచున్నాము అయితే ఆయ
న మనయెదుట యింతకంటెను సమీపమునందున్నాడు మన ఆత్మల మ
ధ్యమున ఆయన నివసించుచున్నాడు మనదేహమే దేవాలయముగాగల
ఆయనే సర్వస్వతంత్రుడగు దేవుడు బాహ్యమున ఆయన స్వరూపమును
సందర్శించుట ఆయనను దూరమునుండిచూచుటమాత్రమే అయియున్న
ది ఆయనను మన హృదయములందు చూచునప్పుడుమాత్రమే ఆయన
ను సమీపముగా చూచుచున్నాము దేవాలయమువంటి యీదేహము
నకు ఆయనే దేవుడు ఆయన మన స్వంత సొత్తు అయియున్నాడు గాలి
వర్షము, అగ్ని, సూర్యుడు యెల్లరకును సామాన్యప్రయోజనమునకు
వలెనే ఆయన సర్వులకును సాధారణసొత్తుమాత్రమే గాక మనలోని ప్ర
తివానియొక్కయు ప్రత్యేకపుసొత్తు అయియున్నాడు ప్రతిఆత్మయు ఆయ
నతో ప్రత్యేకసంబంధమును గలిగియున్నది ఆయన ప్రతివానియొక్కయు
ప్రభువైయున్నాడు ఆయన ప్రతివానియొక్కయు కులదేవతయైయున్నా

డు నాతండ్రి, నాతల్లి, నాసోదరుడు, నాసోదరి వీరందరు నావారు అని నేను పిలచులాగున దేవుడు నాదేవుడై యున్నాడు ఆయనహృదయము నకు ప్రభువై యున్నాడు "యాఉదరమంతరంకృతే అథాతస్యాభయాం భవతి" ఆయనను కొంచెము దూరములో చూచువాడుసహితము భయ మునుండి విడిపింపబడడు అయితే మనము ఆయనను మనఆత్మలయం దు దర్శించునప్పుడు ఆయన సమ్ముఖమునందు సమస్త భయమునుండియు మనము తొలగింప బడుదుము ఆశ్చర్యము ఆయన స్వరూపమును బా హ్యాంతరములయందెల్లచోటులను మనము చూచుచున్నాము మనకన్ను తెఱచినపుడు మనము ఆయనను మనచుట్టును అంతటనుచూతుము మ నకన్నులు మూసికొనినపుడు మన వరాయన స్వరూపమును మనలో తన ను తాను తెలుసుకొనుచున్నట్లుచూతుము "ఏకమేవాద్వితీయంబ్రహ్మ" రెండుగాక ఒకటేయైనది బ్రహ్మము.

4 వ ధర్మోపదేశము.

"హిరణ్మయే పరేకోశేవిరజం బ్రహ్మనిష్కళం"

పరమేశ్వరుడు ఆత్మయనెడు శ్రేష్టమయిన హేమపంజరమునందు నివసించును

మనదేహమే పట్టణముగాగలిగిన, ఆదేవుడే ప్రభువని మనమిప్పు డు వినియుంటిమి ఆయన మనలో ప్రతివానియొక్కయు కులదైవతమని

యు, మనపూర్వుల కాయన యంతరాత్మయనియు, యెవరాయనను తమ యాత్మలయందు దర్శించెదరో వారుమాత్రమె ఆయనను నిశ్చయముగా చూచుచున్నారనియు ఆయనను తమ హృదయములందు వెదకువారు వారి ప్రయత్నములయందెప్పుడును విఫలమనోరథులు కారనియు మన మింతవరకును వినియుంటిమి అయితే యెంతకొద్దిమంది ఈ ప్రకారముగ ఆయనను వెదకుచున్నారు బాహ్యాసంతోషములలో మునిగి యనేకులు తమను తాము మఱతురు యింద్రియములతృప్తికై వారు నమస్తమును ధారపోయుదురు మన మాయనను బాహ్యమున యెన్నటికిని చూడలేము ఆయన ఆస్తిత్వము ఆకసమంతటను పూర్ణముగ వ్యాపించియున్నది అయితే ఆయనను అక్కడజూచుట ఆయనను కేవలము సమీపముగా చూచుటకాదు సృష్టియంతటిలోను ఆయనప్రతిమలుమాత్రమే కలవు అయితే ఆత్మయందు ఆయన నిజమయిన ఆత్మను మనముచూడగలము సృష్టియొక్క సౌందర్యమునందును, దైవప్రభావమునుగలిగినమానవ ముఖవర్చస్సునందును, నీతిమంతుల సత్ప్రయత్నములయందును ఆయనస్వభావముయొక్క ప్రతిబింబములను మాత్రమే మనము చూచుచున్నాము కాని ఆత్మయందు ఆయన నిజమయిన ఆత్మవసించుచున్నది అచ్చట ఆయన తనంతటతాను సత్యస్వరూపుడుగాను, జ్ఞానస్వరూపుడుగాను, అనంత స్వరూపుడుగాను, తెలుపుకొనుచున్నాడు "సత్యంజ్ఞానమనంతమ్" అచ్చట ఆయన శాంతస్వరూపుడుగను, మంగళస్వరూపుడుగను, రెండుగాక ఒక్కడేయైన దేవుడుగను, చూపించుకొనును "శాంతంశివమద్వైతమ్" ఆయన ప్రతిబింబము లెచ్చటనుకలవు మాతృప్రేమ, సోదరప్రేమ, పతివ్రతయైనభార్యయొక్క

పరిశుద్ధమైనప్రేమ, ఇవి ఆయన ప్రతిబింబములుమాత్రమైయై యున్నది
అయితే ఆయన నిజమయిన యాత్మ ఆత్మయందు తెలుపబడును ఆత్మ
యనెడి అశ్రేష్ఠమయిన హేమపంజరమునందు ఆయన ప్రత్యక్షముగని
వసించుచున్నాడు. అప్పుడు ఆయనసత్యస్వరూపుడుగను ప్రేమాస్వరూపు
డుగను, శాశ్వతస్వరూపుడుగను తెలుపుకొనును; సృష్టిఆయనమాత్రప్ర
తిబింబమైయున్నది. ఆత్మయందు మనకలెనే అంతస్పష్టముగా వచ్చుటను, ఆయ
నపరిశుద్ధమైనస్థితియు, నిరాకారమైనస్థితియు, సుందరమైనస్థితియు స్వరూప
ముకనబడను ఆయననుహృదయమందు వెదకువాడు ఎన్నటికినితనప్రయ
త్నమునందు విఫలమనోరథుడు కాడు అయితే ఆత్మయందు ఆయన స్వ
రూపము యెట్టిదిగానుండును? అప్పుడు ఆయన యేవిధముగ నున్నాడు
తానున్నాడని భావించునంత స్పష్టముగ దేవుని తాను చూడలేనని యు
తనదేహమందు తానున్నాడని గ్రహించునంతగా ఆయనవునికిని తెల
సికొనజాలనని యు నొకడు చెప్పవచ్చును ఏయాత్మ అయితే దేవునివల
నకలిగినదో, ఏఆత్మ దేవునికి గేహమే తానుగానున్నదో, ఆఆత్మయం
దు ఆయనను వాడు జూడలేడు అట్టిజనులు మనమాయనను చూడవ
లసినవిధముగ ఆయననుజూడరు అంతములయిన వస్తువులకు ఆధారమ
యినది అనంతమయినదొకటియేయని మనజ్ఞానము చూపించును
మానవాత్మ ఆదికారణమునుండియు, ఆధారమునుండియు, భేదింపబడ
జాలదు నాకాధారుడయిన ఆయననుండి నేనెట్లు వేరుగా నుండగలను
మనమాచెట్టును శాఖలతోడను, పుష్పములతోడను, ఫలములతోడను
చూచుచున్నాము భూమిలో లోతుగా కప్పబడి యున్నప్పటికిని దానికి
వేళ్లులేవని మనమనుకొనగలమా? ఇదేవిధమున మనయంతముగల ఆ

త్మ ఆయాదికారణము లేక యుండజాలదు నన్ను నేను క్రమముగా తెలిసికొనినప్పుడు నేను బుద్ధికలవాడననియు, యొకరిమీద యాధారముగలవాడననియు, నేను ఆధారముగానున్న యొకగొప్పశక్తి నాకతీతమైయున్నదనియు, నాకు తెలియును నీజ్ఞానమువంక చూడుము అది యెంత స్వల్పమయినదియు హద్దుగలదియు అయివున్నది అయితే అది కూడా అనంతమైనజ్ఞానమును తెలుపుచున్నది. నీయిచ్ఛయొక్క స్వభావంక చూడుము యెంతస్వతంత్రమయినదిగాను అయితే యెంత హద్దుగలదిగాను అడవున్నది అది ఆఘనమైన యిచ్ఛయందు ఆధారముకలదిగా తెలిసికొందువు ఆ అనంతమైన శక్తిని ఆధారముగా గలిగినప్పుడు నీయందు స్వతంత్రముయొక్క చిహ్నములను నీవుకనుగొందువు నీయందలి గౌరవించునట్టియు, భక్తి కనుపరచునట్టియు ప్రేమించునట్టియు శక్తులనువిమర్శింపుము ఆ యనంతమయిన శక్తియందుమాత్రము పుట్టబడిననేతప్ప అవి యెన్నటికిని తృప్తిజెందవు ఆవ్యక్తమైన పరమాత్మయందు నీయాత్మ యంతయు ఆధారమయినట్లుగా నీవు భావింపుము. ఆ యాత్మతో దాని యాదికారణమును దాని యాధారమును నీవు కనుగొందువు సమస్తవస్తువులును యవకాశము నాధారముగాగలిగియున్నట్టు సమస్తవస్తువులును సమస్తావకాశమును దేవుని యాధారముగా గలిగియున్నవి బండిఆకులు బండియొక్క చక్రమునకున్న యిరుసునకున్న యాధారమయినట్లు అవినాశియైన పరమాత్మయందు మానవాత్మయాధారమును కలిగియున్నది ఇదేవిధమున సమస్తభూతములును, యెల్లపుతపులును, అన్నిజంతువులును పరమాత్మయందు వానివునికి యాధారముగాగలవి మానవాత్మయు పరమాత్మయు

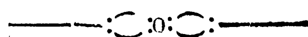
వీని రెంటికిని మధ్య అవకాశము లేనంత ఒకదానికొకటి యంతదగ్గరగా నున్నవి మానవాత్మకును పరమాత్మకును గల సంబంధము అంతముఖ్య మైనదై యున్నది ఆధారము కలిగింపబడి ఆధారభూతుని మనము తెల సికొనగూడదా? ఆయనను తన హృదయమందు జూచువాడు సమానాధి కాద్వితీయుడయిన పరమేశ్వరుని సమస్తమునకును తనకును ఆధారభూ తునిగ చూచును మానవాత్మయు పరమాత్మయు రెండును కలిసియుం డును ఆరెండును యొకదానికొకటి మిత్రులైయున్నవి ఇవియొకటి ఆధే యముగను యొకటి ఆధారముగను, యొకటి సుఖములను యనుభవిం చునదిగను, యొకటి ఆనందమునిచ్చునదిగను రెండునుకలసి యెల్లప్పుడు ను నివసించుచున్నవి ఆయనతో మనసంబంధమెంత సామాన్యమయిన ది! భగవంతునితో సంబంధమెట్లు సాధ్యమగునని యెవరయినను అడ గవచ్చును మానవుడు మానవునితో సహవాసమును మాత్రమే యనుభ వించగలడు అయితే అగమ్యో అవినాశియు శాశ్వతుడునయిన ఆమహా నుభావునికిని అల్పజీవులును, అంతకంటె నెక్కువగా యనేక కొరతల వలనను కష్టములవలనను యిబ్బందిపడుచుండెడి మనకును యెంతగొప్ప భేదముండియున్నది అట్టిజనులు భగవంతుని వుత్కృష్ట స్వరూపమును, తమ అల్పత్వమును జూచునప్పుడు భగవంతుని సన్నిధానమునకు పోవు టకుజంకుదురు అయితే సహవాసమననేమి? కలసియుండుటమాత్రమే దూరముగావస్తువులతో మనముకలిసి యుండజాలము అయితే మనక తిసమీపముననుండువానితో కలసియుండుటకు కష్టమేమి? అంతదగ్గర గానున్నవానితో మనమేల కలసియుండకూడదు? ఆధేయమాధారము నుండి వేరైయుండగలదా? పూర్వకాలమందు ఋషులాయన సహవా

సమునుబొందియుండిరి వారాయనను హస్తమందుండు అమృతఫలమని వర్ణించియుండిరి నేనీవిందును నాచేతితో పట్టుకొనగలిగి నట్లాయనను నాయాత్మతో గ్రహింతును మన యాత్మలు స్పర్శవలన నాయన వుని కిని గ్రహించునంత దగ్గరగా మన కాయన వున్నాడు అవి యెల్లప్పుడు ను ఆయన సాన్నిధ్యమున నివసించుచున్నవి మనకాయన యింత దగ్గిర గానున్నప్పు డాయనతో మనమేల కలసియుండ గూడదు ఇంతకంటె నేది సహవాసమైయున్నది నిష్కపటములయిన హృదయములతో మ న మాయనకు ప్రార్థనల నర్పించుచున్నాము ఆయన వాని నాలకించు చున్నాడు మనకు ఆయన సలహాల నిచ్చుచున్నాడు ఆయన మధురమ యినవాక్కులను మనము వినుచున్నాము ఇది ఆయనతో నివసించుట కాదా నేనాయనతో మాట్లాడినపుడెల్ల నాయన వినుచుండును నాకా యన యిచ్చెడు యాజ్ఞలను నేను వినుచుందును ఆయనతో నివసించు టింతకంటె నేమైయుండును నేనాయన సుకరమయిన ముఖమును చూ చుచున్నాను నేనాయన వివేకములయిన సలహాలను వినుచున్నాను నా ప్రార్థనల కాయననుండి ప్రత్తరవుల పొందుచున్నాను ఆయనతో ని వసించునంతకంటె నేమైయుండును మన మాయన సహవాసమును పొం దలేమని చెప్పెడివారు కొంచె మాలోచించినట్లయిన నాయనతో వలెను టింకెవనితోడ నట్టిసహవాసములను కలిగియుండజాలమని వారు చూ తురు ఆయన సలహాలు మాటలమూలమున నెప్పుడును చెప్పబడవు అ యిన వానిని మనము గ్రహింతుము ఆయనతో నివసించుటకు మన బా హ్యేంద్రియముల సహాయమక్కరలేదు మన నేత్రములును శ్రోత్రములు ను అపనికి నవసరము లేదు నేత్రశ్రోత్రములు లేక ఆయన సమస్తమున్ను

చూచులాగునను వినులాగునను మనముగూడ నదేప్రకారముగా మనసే త్రియములతో కాకున్నను మన మాయనను చూచుచున్నాము మనశ్రో త్రేంద్రియములతో గాకున్నను మనమాయన మధురవాక్యముల నాలకించుచు న్నాము మనమాయన నెట్లు ప్రత్యక్షముగా దర్శించు నప్పుడును యా యన వాక్యము లాలకించి యాయనను స్పర్శించునప్పుడును మనమాయ నతో కలసి నివసించుచున్నామని చెప్పుటకంటె మన యభిప్రాయ ముల నెట్లు స్పష్టముగా చెప్పగలము ఆయన మధురరసమువలె నున్నా డు మానవు డాయనను బొందినపుడు మాంసపు నేత్రములు లేక జ్ఞానసహాయమున మన మాయనను చూచులాగునను స్పర్శేంద్రియ స హాయము లేక మన యాత్మవలన మన మాయనను స్మరించులాగునను మానసనేంద్రియ సహాయ మక్కర లేకనే నశ్వరమైన ఆనందరసమును మనము రుచిచూడవచ్చును మనయాత్మల నాయన యసమానమయిన ప్రేమయందును ఆనందమునందును మునిగియున్నవి ఆయననిర్మలానం దము మన యాత్మలయందుద్భవించునపుడు ఆయనను మధురరసమని పి లుచుటచేత సహితము మన యభిప్రాయములను తగినంత వివరముగా వెల్లడిచేయజాలము ఏరసమును దానివంటిది కాదు అది నిరుపమానము ఆయన సహవాసము ననుభవించునపుడు మన యింద్రియ సహాయ మ క్కర లేదు ఆయన మన యింద్రియ గ్రహణమున కతీతుడయియున్నా డు అట్లే యాయన సహవాసము ననుభవించుటకూడ నైయున్నది మా నవాత్మ యాయనను స్పర్శించునప్పుడును ఆయన కరుణామృతమును చవిచూచునప్పుడును ఆయన యాజ్ఞలను వినునప్పుడును ఆయన శాశ్వతత్వ మనెడి రసమును గ్రోలునప్పుడును నేత్రములయొక్కయు శ్రోత్రముల

యొక్కయు యితరేంద్రియములయొక్కయు సహాయము మక్కరలేదు ఆ
యనకును మనకునుగల సంబంధ మెంతసమీపముగా నున్నదో యాయ
నకును మన యాత్మకును మధ్య [illegible]
యేలనన రెండును స్థలాతీతములయి యున్నవి మన యాత్మ [illegible]
డును యాయనతో కలిసి యున్నది ఆయన ప్రతిబింబములు [illegible]
తటను యెట్లున్నవో యాలోచించుట నిశ్చయముగా [illegible]
ప్తియై యున్నది ఆయన యానందస్వరూపముయొక్క చిహ్నములు సృష్టి
యందలి సౌందర్యమునందును మానవుల సత్ప్రవర్తనమునందును [illegible]
ప్రేమయందును యెట్లున్నవో కనుగొనుట ఘనమయిన తృప్తిగా యు
న్నది అయితే మన హృదయములయందాయనను దర్శించుట నానగొ
ప్ప స్వాతంత్రియామయి యున్నది ఆయన ప్రతిబింబములను బాహ్యము
న జూచుచున్నాము అయితే ఆయన నిజమయినయాత్మ మన హృద
యములయందున్నది మన మాయన నక్కడ చూచునప్పు డాయన న
చ్చట మధుర రసమే యైనట్టును ఆనందకారణుడయినట్టును భావింతు
ము ఆరసముయొక్క సారమును మనము గ్రహించునప్పుడు మన మెం
త సంతోషము గలిగియుందుము మన మిచ్చట నేమేమి యనుభవించు
చున్నామో వాని నాయన దయవల్ల పొందుచున్నాము వాయువు, వ
ర్షమును సూర్యుడును చంద్రుడును ఆయన గొప్పదానములను [illegible]
బంచిపెట్టుచున్నారు అయితే ఆయన మనయాత్మలయందు [illegible]
నునప్పుడు మరొకవస్తువునందును కనుపరచబడినంత [illegible]
యాయన చూపించుచున్నాడు, ఆయన శుభకరనాగు [illegible]
ను తెలుపుచున్నాడు మన కాయన ప్రేమను పొందించుచున్నా [illegible]

న ధర్మమార్గములందు మనల నిలుపుచున్నాడు దీనియందు యాయ
నకును మనకునుగల ముఖ్యసంబంధ ముండి యున్నది ఆయన మనకిచ్చి
డి యన్నివరముల లోపలను యిది శ్రేష్టమయినది ఆయన మనలను శా
శ్వతత్వమునకు వారసులుగాచేసినను నదే మన ఉత్తమమయిన స్వాతం
త్రియమయి యున్నది ఆశ్చర్యము ఇచ్చుటనహితము యాయనయే మ
నఘనమయిన యభివృద్ధియనియు మన యొక్కటియైన మార్గమనియు
మన వుత్తముడయిన స్నేహితుడనియు మన శ్రేష్టమయిన యానందమ
నియు మన మెరుగుదుము

5వ ధర్మోపదేశము

"నచక్షుసా గృహ్యతేనాపి వాచానాన్యై ర్దేవై స్తపసా కర్మ
ణావా। జ్ఞానప్రసాదేన విశుద్ధ సత్వ స్తతస్తుతః పస్యతే నిష్కళం ధ్యాయ
మానః॥ పరమేశ్వరుడు నేత్రములచేగాని వాక్కుచేత గాని యితరేం
ద్రియముల వలనగాని తపస్సుచేతగాని కర్మచేతగాని గ్రహింపబడనేర
డు అయితే నిర్వికారమయిన ధ్యానమూలమున మనశ్శుద్ధికలవాడు ఆ
యన ప్రసాదించిన జ్ఞానమువలన తెలసికొననగును

మన యాత్మకును పరమాత్మకును గల సంబంధ మెట్టిదో మన
మాయన సహవాసము నెట్లనుభవింపగలమో మనమిదివరకు వినియుం

టిమి ఆయన మన బాహ్యేంద్రియములకు గోచరింపకున్నను ఆయనమ
న యాత్మలయందు తెలుపుకొనునట్లు జ్ఞానస్వరూపముగనే చూచున్నా
మనియు ఆయన మన శ్రోత్రేంద్రియములకు గోచరము కాకున్నను
ఆయన యాజ్ఞలను సలహాలను వినుచున్నా మనియు ఆయన సర్వేంద్రి
య గ్రహణమున కతీతుడయినను ఆయనసత్య్జ్ఞానానంద స్వరూపమును
మనము గ్రహింపగలమనియు శాశ్వతత్వమునను ఆనందస్వరూపముగను
అవతరించి యాయన మధురరసమును త్రాగుటవలన మనముతృప్తినొం
దుదుమనియు మఱియు ఆయన బాహ్యేంద్రియములచే గ్రహింపబడకు
న్నను ఆయనకును మనయాత్మలకును సన్నిహిత సంబంధముగలదనియు
మనమింతవరకును తెలసికొనియుంటిమి మనము ధ్యానమందు నిర్వికల్పు
లమై అట్లు మనలను పరిసిద్ధపరచుకొనినప్పుడు మన ఆత్మలయందాయ
నను ప్రత్యక్షముగాజూతుము ఆ మహాయున్నతపురుషుని సహవాసము
ను మనము అనుభవించునప్పుడు మన యల్పజీవములు ధన్యతను పొం
దింపబడును ఆయన జ్ఞాననేత్రము మనమీదను మన నేత్రము వీశాదను
ప్రసరించుటను మనము చూచునప్పుడు మనకును ఆయనకును సహవా
స ముండియున్నది ఆయన నొక్కసారి గ్రహించుటకు ప్రయత్నింపుము
జ్ఞానదృష్టివలన నీయాత్మను పున్నతస్థితికి తీసికొనిరమ్ము అంతట నీవు
భగవంతుని చూపును గమనింపగలవు. ఆయనచూపు ప్రియమైన దృ
ష్టియై యున్నది ఆయన స్వభావము ప్రేమయే గనుక నాస్వభావమును
అట్టిదే అయియున్నది ప్రేమయనెడు నేత్రముతో ఆయనవంక చూడుము
అంతట ఆయన పూర్ణమైన ప్రేమను గ్రహింపగలవు అయితే అయి
షముతోడను అశ్రద్ధతోడను నీవాయనను చూచినక్షణమే ఆయన సం

తకంటె నధికునిగా కనుగొనజాలవు ప్రేమతో ఆయనవంక జూడుము. ఆయన నూతనస్వరూపము తెలుపబడినట్లు నీవు కనుగొందువు ప్రేమాబంధము నొకవైపున ప్రేమయుంచుటతో తృప్తినొందియుండదు వుభయవైపులను ప్రేమ యుండితీరవలయును మనయందుగల దేవుని ప్రేమయే మనలో ప్రతిగా ప్రేమను వుద్భవింపజేయును ఆయన తన నిరంతర ప్రేమను మనమీాద వర్షించుచుండును ఆయనమీాద మన అల్పములగు ప్రేమాబిందువులను పడనిచ్చుటవలన మనము ధన్యులమగుదుము అశ్రద్ధతో కూడిన దృష్టివలన ఆయన ప్రకాశమానమయిన ప్రేమను నీవు గమనింపజాలవు ప్రేమా నమన్వితమయిన పరిశుద్ధమయిన జ్ఞాననేత్రముతో ఆయనను చూచినప్పుడు మాత్రమే ఆయన ప్రేమదృష్టి గమనింపబడగలదు ఆయన దృష్టి మాత్రము ప్రేమవంటిది యీ ప్రపంచమునంతను మాత్రము ప్రేమయందువలెనే దానిలో నుంచియున్నాడు ఆయన ప్రేమారసము సృష్టియందంతటను ప్రతివాని హృదయమును ముంచివేయుచున్నది ఆయన ప్రత్యేకముగా ప్రతివాని వంకను చూచుచున్నాడు ఆయన ప్రతి యాత్మయందును ప్రేమయొక్క యిచ్ఛను తీర్చుచున్నాడు ఈ ప్రపంచములో మరెవరును లేకుండిన ఆయన రాజ్యమునకు నేనొక్కడనే వారసుడనయి యుందును అయితే యితరుడెవ్వడును లేనియెడల ఆయన నావంక నెల్లచూచునో సరిగా అదేవిధమున అసంఖ్యాకులయిన జనులలో నొక్కడనైన నావంక ఆయన యిప్పుడు చూచుచున్నాడు రాజు తన ప్రజలను ప్రత్యేకముగా ప్రతివానిని స్వతహాగా నెరుగజాలడు అయితే యీసృష్టికి సర్వపిత యీ అనంతమైన సృష్టిలో తన బిడ్డలయందు ప్రతివానికిని ప్రేమాంశము నందిచ్చుచు

న్నాడు మనము జన్మమెత్తిన దాదిగ మన కాధారమైన వానికిని యీరా
క్షణమున సహితము తన ప్రేమను మనయెడల చూపుచున్న వానికిని
కృతజ్ఞతగల హృదయములతో మనము వందనము లర్పించుచున్నాము
మన పూర్ణమయిన మనస్సును పూర్ణమయిన యాత్మను ఆయనక
ర్పించుచున్నాము మన పుట్టుక మొదలు మనల రక్షించుచున్న వానికిని
మన మాతృగర్భము విడచిన దాదిగ మనల ప్రేమతో పెంచి కాపాడు
వానికిని సాగిలపడుము ఆయన యీప్రేమ నెట్లు అవిష్కరించుచున్నది
మన మీలోకములోనికి పూర్ణమయిన స్వతసిద్ధ జ్ఞానముతో రాలేదు.
అంధకారావృతమయి ఖననగు పట్టిబిడ్డవలెనే మన మొకప్పుడు యేమి
యు తెలిసికొనలేకుంటిమి అయితే మనము వెలుగుచూచినప్పుడు మన
ల కౌగలించుకొనుటకు ఆయన ప్రేమ యెటునుండివచ్చెనో మన మెరు
గము అప్పుడు మనలగూర్చి యెవరయినను జాగ్రత తీసుకొనునట్లు చే
యుటకు మన మేమి సుగుణములను యేమి ఆకర్షణలను గలిగియుంటి
మి అయితే భగవంతుడు ముందుగా మాతృ హృదయమందు ప్రేమ
నుంచి యున్నాడు ఆప్రేమ అన్నికష్టములనుండియు కవచమువలె అ
ప్పుడు మనలను రక్షించెను మన ప్రాణసంరక్షణమునకు మాతృస్థనము
లయందు పాలను మాతృహృదయమునందు ప్రేమను వుంచియున్నాడు
యీప్రేమవలనను యీపాలనవలనను మన మొకప్పుడు పెంచబడి కా
పాడబడితిమి మన మాయన ప్రేమకొరకు ప్రార్థించలేదు అయితే
ఆయనయంతట ఆయనే తన ప్రేమను దయచేసెను మనకు పళ్లు లేనప్పు
డు ఆయన పాలనుకల్పించెను మనకాయన పళ్ళను యిప్పుడు దయచే
సెను యిదేవిధమున ఆయన ఆహారమునుకూడ దయచేయగా మనము

జ్ఞానములేనప్పుడు ఆయన మనలను కాపాడెను మనకిప్పుడాయన జ్ఞానమును దయచేసెను ఆయన యింక మనకు రక్షణను కలిగింపడా మనము సహాయరహితులముగను దుర్బలులముగను వున్నప్పుడాయన ప్రేమతో పెంచెను మనల నిప్పుడు విడచిపెట్టి యీ ప్రేమ నింక దయచేయడా ఆయన అప్పుడు మన తండ్రియు తల్లియు సమస్తమును ఆగులాగున అయన యిప్పుడును మన తండ్రియు తల్లియు అయివున్నాడు ఆ దేవిధమున శాశ్వతకాలము ఆయన మన తండ్రియు తల్లియు అయివుండును ఆయన ప్రేమను వదలివేయుము శాశ్వతజీవముతో మన మేమి చేయుదము మన మెల్లప్పుడును అశ్రద్ధగలవారమును అయిష్టము కలవారమును అయినచో యెప్పటికిని మనము తృప్తినొందియుండగలమా ఆయన పూర్ణ ప్రేమను యంతకంతకు స్పష్టముగ మనము గమనింపగలిగిన కొలదిన మన మంత యధికముగ మన ప్రేమను ప్రతిగా చూపుదుము ఈప్రకారముగా మన జన్మమంతయు గడుపబడును మనకు జ్ఞానమును మతమును నేర్పి ఓర్పు క్షమయనెడి అభేద్యమైన కవచమును కలిగించి యీలోకమందు కఠినమయిన విఘ్నములలో ప్రవర్తించునట్లు చేసియున్నాడు మన మిక్కడనుంచి ఆయన శాశ్వతమయిన సహవాసమును అనుభవించుటకు మనము సిద్ధపరచబడుచున్నాము అందరమును ఆయనయెడల కృతజ్ఞతను కలిగియుందము ఆయన మనయెదుట నున్నట్లుగా భావింతము ఆయనతో సరియైన సహవాసమును కలిగి యుందము యీవిధముగా మన జన్మములను ధన్యములుగ చేయుదము ప్రేమయనెడు నేత్రములతో ఆయన పరిశుద్ధమయిన ప్రేమనుచూదుము అట్టివుపకారియు అట్టి స్నేహితుడును యింకెవరును యెట్లులేరో మనము వా

నికయి ప్రార్థింపకపూర్వమే మన కిష్టమగు యెల్ల వస్తువులను యెట్లు
సమకూర్చునో మనము వానిగూర్చి కోరికను కలిగియుండక పూర్వమే
కోరతగిన యెల్లవస్తువులకును యెట్లు యేర్పాటులు చేయబడినవో చూ
చుము ఆ యొక్క వైపున ఆయన అమితమయిన ప్రేమకును మరియొ
కవైపున యిచ్చట మానవ అల్పత్వమునకును యెట్టి గొప్ప తారతమ్య
ము ఇతరులవలన నిరీక్షించవలసినదానికి సహితము మనము మోసపు
చ్చబడుదుము బిడ్డవలె పెంచి మన ముసలితనమందు మన కండగా నుం
డునని వీక్షించెడివానివలన సహితము మనకు కష్టములు కలుగును నిజ
మయిన ప్రేమతో మన పూర్ణహృదయమును ఒక స్నేహితున కర్పిం
తుము వాడు దానిని పొందనప్పు డనేక విధముల బాధించును మన మొ
క్కడ కృతజ్ఞతను నిరీక్షింతుమో అక్కడ మనము కృతఘ్నతతో నెదు
ర్కొందుము యెచ్చట మిత్రత్వము నెదురు చూతుమో యచ్చట శత్రు
త్వమును పొందుదుము ఈపాపలోకములో యిచ్చట మన మెవరి ప్రేమ
ను విశ్వసింపగలము మన మెవనియందు నిస్సందేహమయిన నమ్మకము
నుంచగలము సర్వ స్వరూపుడయిన పరమేశ్వరుని ప్రేమను యాధార
ముగా గొనినచో యీ లోకము యొక్క యెల్లకృతఘ్నతలను మించియుం
డగలము ఆయన ప్రేమయందే సదాము స్థిరముగా త్రోయగింపబడిన మె
డల ఆ యొత్తు మన సుగత్రష్ట నుంచే గాన్ని కమై యుండెడిది ఎవరి సాధా
రముగా గలిగి మనము సహాయమును పొందగలము లోకమందలి యీదు
ర్బలులు యీ స్వార్థపరులు వారి స్వవిషయములనుగూర్చి యోచని క
లిగియుండరు వారు యింతసంతోషముకొరకు కెట్లు పాడగలరు కాదు మ
ర్భ్యుల సాధారణమునే నమ్ముకొనిన మన ప్రేమ యెక్కడ ఈ పరిశుద్ధ స్థల

మూందు దేవుని ప్రేమస్వరూపతను చూచుదుము. ఆయన ప్రేమను వెదజల్లుటవలన తక్కిన యందరి ప్రేమలయొక్క లోపములను తీర్చుచున్నాడు. మన కేమికష్టములు కలిగియుండినను మనహృదయమందెట్టి దుఃఖములుండినను మనమాయన సన్నిధానమునకుబోవుచున్న డన్న యు బాగుపర్చబడును. మనము దేనినాధారముగాగొనబోయినను తుదకుమనము దానియందు నిరాగులమైనచ్చెదము. అయితే మనజీవితమునకు శాశ్వతుడయిన స్నేహితుడు మనతో యెల్లప్పుడు నున్నాడు ఆయన నాధారముగాగొని మనము స్వతంత్రులమగుచున్నాము. స్వతంత్రతకు జనయిన మానుషత్వము; అదియిప్పుడు సహితము మనకు భూషణమైయున్నది. తదనంతరము దుఃఖమునుండియు, పాపమునుండియు, విడిపింపబడి మనము స్వేచ్ఛగలస్థితిని పొందుదుము అప్పుడు హృదయబంధములనుండి విడిపడుటవలన ధన్యులమగుదుము. సంతోషముల తరువాత సంతోషములను, ప్రేమతరువాత ప్రేమను మనము పొందుచుందుము. మనము శాశ్వతమైన అదృష్టమును పొందుచుందుము. మనయన్ని ఆశలకు సదానమయిన ఆయన స్నేహమును విడచియుండవద్దు. ఆయన ప్రేమ నాధారము చేసికొనుము; యీప్రకారముగా అన్నిరోగములనుండియు, అన్ని బాధలనుండియు స్వతంత్రుడవగుదువు. ఆయనపుత్రుడైన స్నేహితుడును, మనము ప్రార్థించుదగిన దేవుడును, మన యిచ్ఛకు ప్రత్యక్ష విషయమును అయియున్నాడు. ఆయనమానుష్యము దర్శించుచున్నట్లు ఆయనవాని హృదయములయందు శాశ్వతముగా నుండి లాగుచు మన హృదయమునుండి సర్వదా దివ్యప్రేమాగ్ని పాపములు ప్రవహింపజేయగలిగినను పునఃలయమనసి యుండదు ఆయనకు మనప్రార్థనలగ్గియైయున్నది. మనమా

కమునకు ఆయనతప్ప వేరుమార్గమేదియు లేదు. ఆయన ప్రేమయే అంతయు అయివున్నది. ఓహో! పరమాత్మా నీశాశ్వతత్వమునకొక్క ఆనందాంబుధి నాయాత్మ నోలలాడించునది. నీవుత్కృష్టేచ్ఛతో యెల్లప్పుడును నాయిచ్ఛ యేకీభవించులాగున నీప్రేమాదృష్టియందు నాచూపునెల్లప్పుడును నిలచులాగున అనుగ్రహింపుము. నీకు విరోధముగా నేరముచేసినప్పుడు వెయ్యిశిక్షల పొందింపుము. అయితే యెప్పుడును నన్ను విడువవద్దు. ఓపరమమిత్రుడా! నీవుదప్ప నాకు వేరుగతి లేదు.

6వ ధర్మోపదేశము.

“నతత్రసూర్యోభాతి నచంద్రతారకం। నేమావిద్యుతోభాంతి కుతోయమగ్నిః। తమేవభాన్తమనుభాతిసర్వం। తస్య భాసాసర్వమిదంవిభాతి”

పరబ్రహ్మము సూర్యునిచేత ప్రకాశింపచేయబడదు. చంద్రనక్షత్రములచేతను విద్యుల్లతలచేతను ప్రకాశింపజేయబడదు. ఈఅగ్నియేమిచేయగలదు సమస్తమును దాని ప్రకాశము ననుసరించియే ప్రకాశించుచున్నది దాని ప్రకాశముచేతనే ఈసమస్తమును ప్రకాశింపుచున్నది

ఓఋషిశ్రేష్ఠుడా! ఎవని మానసాగోచరమాయున అనంతస్వభావ

ము అనిర్వాచనీయమో. ఎవనిని భక్తిగలిగి సత్పురుషులగు జ్ఞానులు ప్రత్యక్షముగ దర్శించెదరో అట్టి ఆనందమే స్వరూపముగాగలిగిన అవినాశయుడగు పరమేశ్వరుని నేనెట్లు తెలుసుకొననగునని, శిష్యుడు తనగురువు నడిగెను. నేనెచ్చట ఆయనను వెదకవలెను? ఎవరాయనను తెలుపగలరు? సూర్యుడాయనను తెలుపజాలడు చంద్రనక్షత్రములును విద్యుల్లతను ఆయనను తెలుపజాలవు. అంతనెట్లు యీ భూమియందలి అగ్ని ఆయనను తెలుపగలడు? అని గురువుజవాబుచెప్పెను. అచ్చట సూర్యుడును చంద్రుడును ప్రకాశించరు అచ్చట అవియన్నియు అంధకారమైయున్నవి. ఆత్మయొక్క జ్ఞానప్రకాశము మాత్రమే ఆయనను తెలుపగలదు ఆత్మయొక్క జ్ఞానప్రకాశముచేత మాత్రమే యీసత్యతేజము తెలుపబడగలదు. ఆప్రకాశముముందర సూర్యకాంతియు చంద్రికాంతియు మరుగుపరచబడును ఆత్మయొక్క జ్ఞానప్రకాశమువలన మాత్రమే యీదివ్యతేజస్సుయొక్క ప్రభను కొంచెము కొంచెముగా చూడగలము ఆత్మప్రకాశమననేమి? పూర్ణమయిన అంతర్దృష్టిచే నీహృదయమందు నీచూపు నిర్మలముగా చేయుము; అంతటనీవు ఆత్మప్రకాశమననేమియో యెరిగెదవు. సూర్యచంద్రులస్తమించి నిష్ప్రచల్లార్పబడిన తరువాత యింక నేయితరవెలుగు నిలచియున్నది? అదియే ఆత్మయొక్క ప్రకాశమైయున్నది. దానిని ప్రత్యక్షముగ తెలిసికొనుటకు ప్రయత్నించుము. సూర్యుడస్తమించినంతనే యిప్పుడు సూర్యప్రకాశమేమియు లేదు. చంద్రికాంతి యిచ్చటలేదు. మనయెదుట అగ్నిప్రకాశమును మాత్రమే కలిగియున్నాము. ఈ వెలుగంతయు ఆర్పబడెననియు యిచ్చటంతయు అంధకారమనియు నీమనస్సులో భావింపుము. అట్టి విషయములో యీదీపములచే వెలిగెడి యీప్రార్థనామందిరమునందు

మనమిప్పుడు చూచుచున్న యీయీశ్వర ప్రజను సలిపిడి పరిశుద్ధుల
ఆకారములను చూచుటకు మనము శక్తులము గాము. ఈమందిరము యి
ప్పుడున్నంత నిశ్శబ్దముగనుండి పరమేశ్వరుని యందు మన మానసములు
నిశ్చలము చేసి ఆయనస్తోత్రములను మనమిప్పుడు వినుచుండినంత నిశ్శబ్ద
ముగానుండినట్టయిన అంతటయీ అంధకారావృతమై నిశ్శబ్దమయినమం
దిరమునందు మనమున్న స్థితికిని మన హృదయములయొక్క ప్రకాశ
ము అర్పబడగా అంతట ప్రకాశమానుడు తనను తాను చూచుకొనుటకు శ
క్తికలుగ గలదు. హృదయ ప్రకాశము అంధకారమునందు దానియొక్క వ
ప్రకాశముగా నుండియుండును. ఆత్మతేజముతో సర్వము యొక్క ప్ర
కాశముకూడ తెలియబడును. ఆత్మయొక్క జ్ఞానప్రకాశముతో దా
నికారణమును ఆధారమును స్థితిగాను ప్రాపంచత్వమునందలి సర్వ
జ్ఞుడును అగు శాశ్వతత్వమే స్వరూపముగాగలిగిన పరమేశ్వరుడు తెలుప
బడును. సూర్యుడును చంద్రుడును తెలుపజాలనిఆయనను ఆత్మయొక్క
జ్ఞానప్రకాశముమాత్రమె తెలుపును బాహ్యప్రకాశమువలన ఆయన
ను చూడగోరువాడుబుద్ధిహీనుడై యున్నాడు. అంతర్యమందలి పరమాత్మ
హృదయమందుచూడబడవలెననియు హృదయమందుఆయన వెదుకబడ
వలయుననియు యీజ్ఞానము యెవనికిలేదు? సృష్టియందుఆయన జ్ఞానము
యొక్క నీడనుమాత్రమె మనము చూచుచున్నాము. అయితే ఆయన
జ్ఞానప్రకాశమును హృదయమునందు చూచుచున్నాము.

ఆయన ప్రవర్తించుచున్నవాడగుచుండగా సమస్తమును ప్రవ
ర్తించుచున్నది. అన్నివస్తువులును ఆయన ప్రవర్తనము యొక్క నీడ
లైయున్నది మాయన తేజము హృదయమందున్నది. హృదయమందు

మున్నది. ఈక్షణమాత్రమైన ఆనందము ననుభవించినందువలన ధన్యుల మని మనమనుకొనుచున్నాము. అయితే మనము ఆ యానందమునధిక కాలము ననుభవించుచున్న యెడల మనస్థితి యేమైయుండును; ఆస్థితిని పొందుటకు ప్రతిగా మనమేమి యివ్వజాలము? మనము మిక్కిలి దుర్బలులము; అందువలన ఇప్పుడు గొప్పయానందము మనయాత్మకు ముంచివేయును; ఇప్పుడు అది తొలగిపోవును.

అది శాశ్వతమైనచో ప్రపంచము కొఱకు ఆకర్షణ యేమైన యుండునా? ఈక్షణికమైన ఆవిర్భావమును జూచి మన జన్మమంతయు కృతార్థమగుచున్నది. సూర్యునివలెనే ఆయన శాశ్వతఆవిర్భావమును మన ముగాంచినప్పుడు మన కెట్టి ఆనందమును పొందకూడదు? ఆక్షణికానందము ననుభవించుటచేత మనబాధలన్నియు తొలగించబడుచున్నవి; శాశ్వతత్వముయొక్క అల్పలేశము అనుభవించుటవలన మనఆత్మలు ప్రపంచమంతయు ఇచ్చివేసినను లక్ష్యపెట్టనంత బలమును సంపాదించుకొనును. దైవస్వభావము ఉదయించుటను అస్తమించుటను మనమిప్పుడు జూచుచున్నాము తెరవబడుట మూయబడుట యుండదు. అప్పుడు దేవుడు సర్వదా హృదయమందు ప్రకాశించుచుండును. సూర్యకిరణములు యెల్లప్పుడును మనమీదపడులాగున ఆయన ఆవిర్భావమును సర్వదా జూచుచుందుము. మనమాలోచన నిష్ఫలముగ జేయుచున్నాము మన ఆత్మయందు పరమాత్మ ఆవిర్భావమెంతవఱకైనదో, ఆయనతో మన ఐక్యమెంతకాలమున్నదో అంతవఱకు మనము స్వార్థమును నెరవేర్చుటకు త్యజించితిమో మనముకనిపెట్టుచుండవలెను. మన మెంత ధనమును గౌరవమును జనసమ్మతమును, అధికారమును కలిగియుంటిమో మన

ము విచారింపనవసరములేదు. ఇట్టితలంపులయందు జీవితమును వ్యర్థగా పఱచుటవలన ఫలితమేమి? మరణకాలమందు ఇవన్నియు వ్యర్థములును అజ్ఞానాంధకారా వృతములును అయివున్నవి. అయితేయెంత ఆశాశ్వతమైశ్వర్యమైనధనమునుకూడబెట్టి నెమో విచారింపుము. నీవాద్రవ్యమును సంపాదింపగలిగిన అన్నివస్తువులను నీకులభ్యమగును. కాని యీ లోకమందలి దుస్స్వభావులకుమాత్రమట్లుకాదు. ఎంతచులకనగా మానవులు నీతిని నిరాకరించి యీవ్యర్థవిషయములకై వెదకుచుందురు. కొంచెము జనసమ్మతమును, కొంచెము గౌరవమునుపొందుటకు వారెట్లు యీశ్వరుని విడుచుచున్నారు. ఓహో! ఎంత ఆశ్చర్యము! అయ్యో! యెట్టి భ్రమత! వారు దీనినిగ్రహింపరు. వారొకవేళగ్రహించినను భ్రమత వారినాశ్రయించి సత్యము తెలిసికొనకుండ చేయును ఆశాశ్వతమైన ధనమును, ఆసర్వకాలమందుండెడి అదృష్టమును సర్వదా అనుభవింతుమనెడి ఆశయందు నీవేల ఆనందింపకూడదు? దాని కొం.. లోకములోని సంతోషములను; దుఃఖములను, సుఖములను నివేలనిరాకరింపకూడదు. సూర్యుడుగాని చంద్రుడుగాని తెలుపజాలని ఆయన ఆవిర్భావమును సూర్యునివలెను చంద్రునివలెను మనము చూడగలిగినప్పుడు యిచ్చటసహితము మన యనుభవమునందొక చిహ్నమును కలిగియుందుము. ఇట్టి మన స్థితి శాశ్వతమగునచో దుఃఖమేమి వ్యసనమేమి భ్రమతయేమిగణనగలవగును. దుఃఖములన్నియుఅనుభవింపబడగలవగును. దుర్బలదేహము బలముగలదగును. శక్తిహీనమయిన మానసము సామర్థ్యము గలదగును. ఓహో యీ ఆశయందేమి బలము

న్నది ముందు మనకు మార్గదర్శక మిదికాదా మన యనుభవమును
ఆశయు ఒకే విధమున చూచుచున్నపుడు అంతట సందేహాంధకార మచ్చ
టనేమయిన నుండగలదా కోటి సూర్యులు తెలుపజాలని ఆయన మన
యాత్మయందావిర్భవించు చున్నాడను నిది మన యనుభవమై యు
న్నది. ఆత్మయందలి ఆయన ఆవిర్భావము శాశ్వతముగా నుండునను
నిది మన ఆశయై యున్నది. ఓసత్యుడయిన పరమేశ్వరుడా: నా హృద
యమందు నీవు శాశ్వతముగా నుందువనెడి యీ ఆశను నీవే నాకు కలి
గించుచున్నావు. గాన యీ యిచ్ఛ తప్పక నెరవేర్చబడును. అయితే
నీసన్నిధానమందు ఆనందముతో నిండియుండగలుగునట్టియు శాశ్వతకా
లము నీతోకూడ నుండగలుగునట్టియు ఆదినముకొరకు యెంతకాలము
నేను వేచియుండవలయును? ఓపరమాత్మా నీయెదుట దీనత్వముతో ని
లిచితిని యీ లోకమందలి ధనమునుగాని బిరుదులనుగాని గౌరవమును
గాని సంపాదించుటకు నేనిచ్చటకు వచ్చియుండలేదు. ప్రజలు నన్నెట్లు
గౌరవింతురో వారి యధిక గౌరవమునకు నే నెట్లు పాత్రుడనగుదునో
కనుగొనుటకు నీయెదుటకు రాలేదు. నా గర్వలత యంతయు నా పాప
సంపర్కములన్నియు నానుండి తొలగింపబడుటకు నీసహాయమును నే
ను వెదకుచున్నాను. ఓదీనరక్షకా నీశాశ్వతత్వముతో నేనెల్లప్పుడును ని
వసించులాగున యీ నా ఆశను యీ నా కోరికను అనుగ్రహింపుమా.
నీ న్యాయమార్గమును అనుసరించుచూ పూర్ణ హృదయముతో నే
ను ప్రవర్తించులాగునను నీపరిపూర్ణ కరుణాదృష్టియందు నా ప్రేమా
దృష్టి నిలచులాగునను నీయిచ్ఛకు నాయిచ్ఛలోబడి సమస్త విషయము
లయందును నేను ప్రవర్తించునట్లును యీ నా ఆశను అనుగ్రహింపు
ము. ఇదియే నా ప్రార్థన. కోరుటకు నాకు యింక నేమియు లేదు.

7 వ ధర్మోపదేశము.

"ప్రాణోహ్యేషయః సర్వభూతేషు విభాతి" ఆయన సమస్త వస్తువులయందును ప్రాణమై ప్రవర్తించుచున్నాడు.

మన హృదయములయందే దేవుని ప్రకాశమయిన స్వరూపము గలదనియు ఆ ఆత్మ తేజము వలన సర్వప్రకాశము తెలుపబడుననియు చంద్రనక్షత్ర విద్యుల్లతల ప్రకాశము ఆయనను తెలుపజాలదనియు అపరిశుద్ధమై నిరాకారమై పరమాత్మ ప్రకాశమానమైన హృదయపంజరములయందు నివసించుచున్నాడనియు, ఆయన మిక్కిలి అంతరంగ్యుడును, ప్రియతముడును అయిన దేవుడనియు, మన ఆత్మయందీ సత్యము స్థిరపరచబడినది. ఇచ్చట ఆయనను ప్రత్యక్షముగా చూతుము. ఈపరిశుద్ధమైన దేవాలయమునందు ఆయన ఆవిర్భావమును నీవు చూడకుండిన, నీవు యిచ్చటకు వచ్చినప్పటియంత వ్యర్థహృదయముతో నీవు తిరిగి వెళ్లిన నీవిచ్చటకు వచ్చుటవలన ప్రయోజనమేమి? ఆయన ఆవిర్భావము నిచ్చట చూచుటవలన పరిశుద్ధపరచబడును. ఈ ధర్మోపన్యాస మిచ్చట తరుచుగా చేయబడుచున్నది; ఆపరమాత్మ మన హృదయమందలి యంతరాత్మయనియు, హృదయమందు ఆయన ప్రకాశమానమయిన స్వరూపమును మనము చూడగలమనియు, మనచిత్తమువచ్చినంతతన్నాగాబోధింతము; అయినను అది యవసరము కాజాలదు. ఆసత్యము నిచ్చట యనుభవమునకు తెచ్చుకొనుము. "ప్రాణోహ్యేష"

పరమాత్మయనెడు జ్ఞానసూర్యదేవునియందు తనకు తాను ఆవిర్భవించునో అట్టి పరిశుద్ధునకు ఆయన జీవమై యున్నాడు. తన ఆత్మ

యందు వెలింగెడి సత్య జ్ఞానములయొక్క తేజమును చూచువాడు పర
మేశ్వరుడు ప్రాణమనియు, మరణాకృతి కాదనియు, ఆయన శాశ్వతత్వ
మనియు, జీవమే యనియు తెలిసికొనును. మన దేవుడు నిదురించెడు
దైవము కాదు. ఆయన ఎరుకగల జీవించుచున్న యీశ్వరుడు. ఆయన
ప్రాణము. ఆయన సృష్టికి ప్రాణము; అంతేకాదు ఆయన ప్రాణమున
కే ప్రాణము. ప్రాణమే స్వరూపముగాగల ఆస్తోత్రార్హుడయిన పర
మేశ్వరుని మన హృదయమునందు ప్రత్యక్షముగ చూచునప్పుడు మాత్ర
మే నిజమయిన ఆరాధన అయివున్నది. ఆ ఆరాధన కాలములో మన
మాయనను చూడనట్లయిన నిజమయిన భక్తితో ఆయన నెట్లభినందిం
పగలము? బాష్పనేత్రులమై ఆయన నెట్లు ప్రార్థింపగలము? మనమె
ప్పుడయినను శవములతో సంభాషింపబోవుదుమా? శాశ్వతత్వమును
ప్రాణమునే స్వరూపముగాగల ఆయన ఆరాధకులము మనమయినచో
కర్ర, రాతి. మట్టి విగ్రహములయందు చూడబడ గలిగిదానికంటె అధి
కముగ చూచుటకు శక్తివంతులము కాజాలమా? ఆయన ప్రకాశమా
నమయిన స్వరూపమును సర్వదా చూడవలయునను నిదియే మన ప్రార్థ
న; ఆయన నారాధించుటకు పోవునప్పుడు ఆయన పరిశుద్ధ పదములయం
దు భక్తిపుష్పముల సమర్పించునప్పుడును, ఆయన స్తోత్రపాఠముల పా
డుటవలన మనజన్మముల ధన్యములుగ చేయ నిచ్చగించునప్పుడును, మ
న మాయనను చూడకుందుమా? మనము పరిశుద్ధ జ్ఞానతేజస్సును ప్ర
త్యక్షముగ దర్శింపకుండిన, మన మానసమెట్లు, ఆయన వైపునకు త్రి
ప్పబడును, ఆయన దృష్టి మనపయి ప్రసరించుటను మనము చూడకుం
న మన ప్రేమాప్రవాహము యెవనిమీద ప్రవహించును. కాదు: ఆ

యున స్వరూపమును యిచ్చటచూడుము. ఆత్మతేజమువలన ఆయనస్వరూపమునుచూడుము. ఆయన అందరికిని ప్రాణము ఆ సర్వవ్యాపిత యిన శాశ్వత పురుషుడు భౌతిక ప్రపంచమునందును, అన్ని ఆత్మలయందును కలిసి మెలసి వున్నాడు. ప్రేమాపుష్పములను ఆయన కర్పించుటకును యెప్పుడును మానకుందుముగాక! ఇది మన ఘనమయిన ఆశయమైనచో నిశ్చయముగా నెరవేరును. ఇప్పుడేమి సంభవించు చున్నదో చూడుము. ఆయనకొరకు మన ఆశ వృద్ధిపొందినకొలదిని ఆయన మనయందు తనంతట తాను ఆవిర్భవించుచున్నాడు. ఈ తేజో కిరణములలో ఆయన ప్రకాశము వెలుగుచుండుటను మనము చూచెదము. ఆ అనింద్యపురుషుని స్వరూపమును మన హృదయములయందు మనము చూచుచున్నాము. ఆయన మన స్తోత్రార్హుడయిన దేవుడు; ఆయన జాగరూకుడయి జీవించుచున్న దేవుడు; మన దేహము ఆయన ఆలయము. ఆయనఅచ్చట యెల్లప్పుడునునివసించుచున్నాడు. అహో! మన[illegible] స్వాతంత్ర్యమేమి! మన మాయనను చూచుటకు యింకొక స్థలమునకు పోనవసరములేదు? పరిశుద్ధ స్వరూపుడయినమన దేవుని అభినందించుటకయి పోవుట కిచ్చగించునప్పుడు మన ఆత్మయందే ఆయన తనను తాను తెలుపుకొనుటను మనము చూచెదము. సూర్యునికంటెను, చంద్రునికంటెను. అడవియందలి గొప్ప వృక్షములకంటెను, మన ఆత్మ ఆయనకు ప్రియతమమయిన వాసస్థానమయియున్నది; జ్ఞానము, శాశ్వతత్వము స్వరూపముగాగల ఆపురుషుడు నిశ్చయముగా సర్వదా అంతటను నివసించుచున్నాడు. ఆయననుండి వేరుపడిన సమస్త వస్తువులు

ను మృతతుల్యములుగా జూతుము. ఆయనతో సంబంధింపకున్న అన్ని వస్తువులును మృతమయినట్లుగాను, వునికిలేనివానివలెను కనుబడును. ఆజీవముయొక్క ఆ స్థికతవలన సమస్తవస్తువులును జీవించుచున్నవి.

“ చేతనం చేతనానాం ”

ఆయన ప్రాణులకు ప్రాణి: ఆ ప్రాణముయొక్క అవిర్భావము వలన సమస్తవస్తువులును ప్రాణముగలవి యగుచున్నవి ఆయన జీవ స్వరూపమును గ్రహించుటవలన యీసృష్టి ఆ స్థికతను కలిగి యున్నది. అశాశ్వతత్వము నాధారముగాగొని శాశ్వతత్వమునకు హక్కుదారుల మగుచున్నాము. శాశ్వతత్వమునకు మనము పుత్రులమై యున్నాము. కావున శాశ్వతత్వమునకు వారసులము. ఈ ప్రాపంచక బంధములలో తగులుకొనినంతకాలము మరణమునకయి బంధింపబడుచున్నాము, అం [illegible]. మృత్యుదేవత కోగిలలో మనము ప్రవేశించుచున్నాము. భూ లోకమందన్నియు మరణ స్వరూపములు శాశ్వతత్వముకొరకు దాడ చేయచ్చేటి దేమియు లేదు. లోకము మరణ స్వరూపము. యీశ్వరుడు శాశ్వతత్వమునకు నివాసము. ఆయనతో మనసంబంధము కలిగిన క్షణమే లోకమునకంటె అతీతమై వున్నతమయిన పరమాత్ముని నివాసమును మనముచూతుము.

అంతట మనము తక్షణమే యిట్లుపలుకుదుము “యాయేతత్ విదురమృతాస్తేభవంతి” యివన్నియు శాశ్వతత్వము గలవి యగునవియు

చ్చట తెలుసుకొనము. ఆశవముతో తనను చేర్చుకొనినపుడు మరణ మునకు భయపడము. మాకు శాశ్వతత్వమును పొందుటకు నిశ్చయ పర చుకొనును. మన ఆత్మ ఆయనపీఠము; ఆయన మన స్తోత్రార్హుడ యిన దేవుడు? మన ఆరాధన బాహ్యమయినదికాదు? కాని, ఆంతరం గికమయినది ఓహో! మన ఆత్మలయందు యీశ్వరుని ఆవిర్భావము ను మనము జూచునప్పుడు మనమెట్టి యానందము ననుభవింతుము! ఆయనను దర్శించు నిమిత్తము కొందరెంతెంత కష్టముల పొందుచు న్నారు కొందరెట్టి కఠినవ్రతములచే తమశరీరములను శోషిల్లజేయుచు న్నారు? వారు తమయాత్మలతో దేవునికుండు సంబంధమును గుర్తెరు గరు. వారు బాహ్యకర్మలవలన ఆయనను వెదకెదరు కావున వారు ని రాశులయి మరలెదరు. కావుననే బ్రహ్మ మతమందిట్లు చెప్పబడి యున్నది.

“యోవాఏత దక్షరం గార్గ్యవిదిత్వాఽస్మిన్లోకే జుహోతి యజతే తపస్తప్యతే బహూనివర్ష సహస్రాణ్యంతవ దేవాస్య తత్ భవతి” ఆయనను తెలియనివాడు వెయ్యిసంవత్సరములు యజ్ఞములను తపస్సును చేసినప్పటికిని దాని కంతమును శాశ్వతమయినప్రతి ఫలమును పొందజాలడు, ప్రాపంచిక విషయములచే వాడు బంధింపబడును.

దేవునిమీద మన హృదయమును శాంతచిత్తముతో నిలిపిన క్షణమున మన యదృష్టమునకు అంతమెక్కడ? మన ఆత్మలయం దావిర్భవించిన పరమేశ్వరుని మనము సులభముగా చూడగలము. ఆ

యొక్క అస్తిత్వమునందలి అవిశ్వాసమునుండి మనలను ఆయన అనుగ్రహామృతమున విడిపించుకొని ఆయన సంతతను జూచునప్పుడు మనము పాపములను విడుతుము, ఆయన అస్తికతయందలి అపనమ్మకమంతటినుండియు తొలగి సత్యజ్ఞానానందస్వరూపుడయి ఆశాశ్వతుడయిన పరమేశ్వరుని నేను ప్రత్యక్షముగా తెలుసుకొనునప్పుడును ఆయన దృష్టి నా నేత్రములను కలుసుకొనుచున్నట్లు నేను జూచునప్పుడును ఆయనకును నాకును సమీప బాంధవ్యముండినప్పుడును ఆయనకును నాకును మధ్య వేరుపరచునదేదియు లేనప్పుడును, ఆయన నాతండ్రి, నేనాయన పుత్రుడను, ఆయన నాగురువు, నేనాయన శిష్యుడను, ఆయన నాతల్లి, నేను ప్రియమైన పదార్థమును, అంతట నేను నాహృదయమందిట్లు చెప్పగలను "త్వంగ్ యస్ పితా యోస్మాకం అవిదితాయాః పరిజ్ఞానో అస్మి" లోకముయొక్క అంధకారపు హద్దులను మించి నడిపించెడినీవు మాతండ్రివి, అంతట నేను నిష్కపటముగా యిట్లు ప్రార్థింపగలను.

"మా-తేనపు త్రాక్ రచసర్వ్రీక్ష పసిరక్షాంచసితే యువాయి తేః" తల్లివలె రక్షింపుము. మాకు అభివృద్ధిని జ్ఞానమును దయచేయుము

పరమేశ్వరుని అర్థము గ్రహించెడి తండ్రివలెను జ్ఞానమునుదయచేయు గురువువలెను ప్రేమను కనుపరచెడి తల్లివలెను యివన్నియు చేరినవానిగా మనమాలోచించునప్పుడు ఆయన ప్రేమను పొందుచుండగా ఆయనయందెంతబలమయిన నమ్మకము మనకుకలుగును! ఆయన మనలను చూచుచున్నాడనియు ఆయన మనలను జ్ఞాపకము వుంచుకొనుచున్నాడనియు ఆయన మనలను ప్రేమించుచున్నాడనియు, ప్రేమభావ

ములను విడుచుచుందుము. మన యాలోచనలన్నిటిలో యాతన్నితల పులను యేకమొప్పుడు మనయందు నూతనజీవము పట్టునుఆయనను పొం దినతరువాత అన్ని మహాత్మ్యములును మనకు తెలసినవగును ప్రాపం చికవ్యాయు యింకలేదు. మన నేత్రముల ప్రసరింపజేసినపుడు సమస్త మును ఆయనలో నేకీభవించునపుడు చూతుము. మన స్వదేశములోన యినను లేక పరరాష్ట్రములోనయినను యెల్ల ప్రకాశములను ప్రతిస్థి తియందును ఆయన మహిమను మనము కనుగొందుము.

“ప్రాణోమేషయాసర్వ ఉదయర్విభాతి” ఆయన సమస్త వస్తు వులయందును ప్రాణముగ ఆవిర్భవించుచున్నాడు. “విశ్వతశ్చక్షు రుత విశ్వతో ముఖో విశ్వతో హస్తయుత విశ్వతస్పాత్” ఆ యన నేత్రములు లోకముమీదను ఆయన ముఖము లోకము వయిపు నకును, ఆయన హస్తములు లోకముమీదను ఆయన పాదములు లో కముమీదను వున్నవి.

ఆయన నేత్రములు నామీద నున్నట్లుగానే అవి సృష్టిమీదను న్నవి. వృక్షవర్ణమునందును పక్షిరెక్కలయందును సముద్ర గాంభీర్య మందును పర్వత ఘనమునందును ఆయనహస్త మంతటనున్నది ఆయ న శక్తిస్వరూపము ప్రతిభూతమునందును కలదు ఆ ప్రాణముయొక్క అస్తిత్వవలన లోకము జీవించుచున్నది. సమస్త నిర్మాణములయందు ను ఆయన జ్ఞానమును, ప్రతికార్యమునందును ఆయనమంగళస్వరూపమును సృష్టియందంతటను ఆయన ప్రేమయు గోచరించుచున్నవి. దుఃఖముతో డను రోగముతోడను మనము కూడియున్నప్పుడు ఆమాత్రపు ప్రేమయం

దు శాంతమును బొందుదుము. ప్రాపంచిక ప్రేమయందు నిరాశులమ యినప్పుడు ఆయన ప్రేమయందు మగ్నులమగుదము. ఆయన జ్ఞానము, ఆయన ప్రేమ, ఆయన సమంగళస్వరూపము సృష్టియందంతటను ప్రతిచోట ను వున్నవి ఓ హో! నేనిప్పుడేమిచూచుచున్నాను? నేనెక్కడవు న్నాను? నేనుభూభాగములయందు లేను; స్వర్గ ప్రదేశములయందు లేను; దైవమహిమయొక్క అఘనమయిన స్థానమునందు నివసించుచున్నాను. ఈ ఆనందమునంతయు నామానసము ఏమాత్రమును భరింపజాలదు. నా కార్యములేమి తెలుపగలవు?

8 వ ధర్మోపదేశము.

“ ద్వాసుపర్ణా సయుజాసఖాయా సమానం వృక్షం పరిషస్వజాతే। తయోరన్యః పిప్పలంస్వాద్వత్ త్యనశ్నన్ అన్యో అభిచాకశీతి ” ఒకే వృక్షము నాశ్రయించుకొని కలసి ఒకదానికొకటి స్నేహితులుగానున్న రెండుచక్కని రెక్కలుగల పక్షులు కలవు; ఒకటి రుచ్యములగు న ఫలము లననుభవించుచున్నది; రెండవది యనుభవించక కేవల సాక్షీభూతము యైయున్నది.

మానవాత్మయు పరమాత్మయు ననెడి రెండు చక్కని పక్షులు గలవు. పరమాత్మయొక్క సౌందర్య ప్రతిబింబమువలన మానవాత్మ సౌందర్యము కలదగుచున్నది. జీవాత్మయు పరమాత్మయు దేహమనె

డి యొక్కవృక్షము నాశ్రయించుకొని యున్నవి. అవి సర్వదా కలిసియున్నవి. పరమాత్మ ఆధారముగను జీవాత్మ ఆధేయముగా నున్నవి. అవి రెండును ఒకటికొకటి స్నేహితులయి వున్నవి. పరమాత్మ ప్రేమాదానముచేత జీవాత్మను పెంచుచున్నది. జీవాత్మ తిరిగి పరమాత్మ యొక్క మంచికార్యమును భూమియందు చేయుచున్నది. దీనికొరకు అవి ఒకదానికొకటి స్నేహితులయి వున్నవి. వానిలో నొకటి ఫలముల ననుభవించుచున్నది. జీవాత్మ దైవకార్యమును నెరవేర్చునప్పుడు జన్మసౌఖ్యములన్నిటి ననుభవించుచున్నది. రెండవది యనుభవింపక చూచుచు మాత్రమున్నది. పరమాత్మ తన ఆధీనులగు నబిడ్డలు ఆనందాంబుధిలో లలాడుచుండుటను సాక్షిభూతముగా జూచుచు దానివలన తలిదండ్రుల మాదిరి తృప్తి నొందుచున్నది. జీవాత్మకును పరమాత్మకును గల యిదియొక విధమయిన సన్నిహిత సంబంధము ఒకటి ఫలములననుభవించుచున్నది రెండవది వానిని సమకూర్చు చున్నది. జీవాత్మ పరమాత్మ కరుణావృష్టిచే కురిపించుచున్న సౌఖ్యములను కృతజ్ఞతతోడను, విధేయతతోడను అనుభవించుచున్నది. జీవాత్మ పరమాత్మనుఆధారముగాగొని స్వేచ్ఛగా ప్రవర్తించుచున్నది. ఆత్మయొక్క స్వాతంత్రియమునుజూడుము. అది యేవిధమునను నెవరికిని లోబడదు. ఆత్మ యొక్క స్వాతంత్రియమందు యెట్టి సౌఖ్యమున్నదో ప్రతివానికి తెలియును. మన మప్పుడప్పుడు ఆత్మను అస్వాతంత్రియమయిన దానిగా కనుగొనుచుండెడి ప్రపంచమాదలియ నేకవిషయములలోను అసంఖ్యాకములయినస్థితులలోనుదానిఆంతర్యస్థితి యింకనుస్వాతంత్రియమైనదై యున్నదిస్వాతంత్రియమనెడి అదృష్టమేదానిసౌఖ్యమంతయు అయివున్నది దానిస్వాతంత్రియమే

దానిదుఃఖమంతయు అయివున్నది అయితే దేవునియందు విధేయతగలజీవాత్మ కెట్టిసౌఖ్యముగలదో జూడుము. దానిసౌఖ్యము ఆయనస్నేహితుడును ఆయనకయి వేచియుండువాడును, ఆయనసేవకుడును, ఆయన ఆరాధకుడును అయి వుండుటలో నున్నది. దాని యిచ్ఛను పరమాత్మ యిచ్ఛకు లోబరచి ప్రవర్తింపగలుగుట యనునదే దానిఘనతయైయున్నది. ప్రాపంచిక విషయములనుండియు, యిచ్ఛాకర్షక సుఖములనుండియు స్వాతంత్రస్థితిని పొందుట యేల కోరబడదగినది? ప్రాపంచిక బంధములనుండి విడిపించుకొని దేవునికి పూర్ణవిధేయులమయి యుండుటయును మనము సర్వదా ఆయన పాదములవద్ద నివసించుటయును, ఆయన ఆరాధకులవలె మన మాయనను పూజించుటయును, ఆయన సదుద్దేశముల పూర్తిపరుచునదంతయును, మనము సంతోషముగా చేయుటయును యనెడి దీనికొరకు మాత్రమే మోక్షమనగా బాధనుండియు, దుఃఖమునుండియు, ప్రాపంచిక బంధములనుండియు విడిబడుటమాత్రమే యైయినచో, ఆ స్థితియందు దేవునిస్తోత్రము చేయుటకును పూజించుటకును ఆయన సత్కార్యములను నెరవేర్చుటకును మనకు స్వాతంత్ర్యములేకుండిన ఆజడస్థితియందు మనమేమి చేయుదము? ఆత్మసౌఖ్యము దేవునికి లోబడుటలోనున్నది దాని ఘనత ఆయన ఆరాధకుడగుటలో నున్నది. ఆయనను స్తుతించి పూజించుటకును ఆయన సత్కార్యములను నెరవేర్చుటకును, అది హక్కుగలి యున్నదను నదియే అన్నిటికంటెను యెక్కువయినదాని యదృష్టమైయున్నది.

మనకు ప్రభువును, దైవమును, ప్రాణదాతయు అయిన ఆయ

న మన స్నేహితుడయియున్నాడు. ఆయనయందు మనము వసించుటవలనను, ఆయన ప్రియముఖమును జూడగలుగుటవలనను, మన జన్మ సార్థకమయినది. ఆయన మనలను ప్రేమించుచున్నాడు. మన ప్రేమను ఆయన నిరీక్షించుచున్నాడు. ఆయన ప్రేమనుజూపుటవలన మన ప్రేమను ఆయనవయిప్పునకు ఆ పెంచుకొనుచున్నాడు. ప్రేమా పూరితమయిన నేత్రములతో ఆయన మనవంక చూచుచున్నాడు. ఆత్మాభివృద్ధిని కలిగించుచున్నాడు. నూతనానందమగ్నునుగచేసి ఆయన తన యిష్టమున కాక పెంచుకొనుచున్నాడు. మన ప్రేమను ఆయన కిచ్చుటవలన ధన్యులమగుచున్నాము. కావున జీవాత్మయు పరమాత్మయు రెండును ఒకదానికొకటి మిత్రులయియున్నవి. మన అల్పేంద్రియములవలన పొందెడి సుఖములకు సహితము మనము హద్దు పెట్టలేము. జ్ఞానధర్మ ప్రేమానిధియగుదానినుండి ప్రవహించు నిర్మల సుఖములను మనమెట్లు గణన చేయగలము? యీ ప్రేమ, యీజ్ఞానము, యీ ఆనందము, క్రమాభివృద్ధినొందుచుండుటకు మనము చూచునప్పుడు మనము కృతజ్ఞత నెట్లు కలిగియుండగలము? నా స్వలాభమునకే నాకృతజ్ఞత యభివృద్ధి నొందుచు హద్దుల నన్నిటిమీరి ప్రవహించునప్పుడు సమస్తమునకును దేవునికి కృతజ్ఞత జూపవలసియున్న యేమాటలు తెలుపగలవు? దేవునికి నాయందు గల ప్రేమనుగూర్చియు, నామీద ఆయనకుగల కరుణాదృష్టిని గూర్చియు, చెప్పుటకు మాటలు అసమర్థమయినవైన దీని నాలోచించునప్పుడు నామానసము నిర్విణ్ణమయినదయిన, యీ అనంత సృష్టియందలి అసంఖ్యాకములగు జీవకోటులపై బరుపుచున్న దేవుని ప్రేమను, కరుణను. నమ మానసమెట్లు గ్రహింపగలదు? అందరును సర్వసోదర బంధమున

లోకమున పనమిచ్చుట యనుభవించుచున్న ఆయన నిర్హేతుక జాయమాన కరుణాళుత్వమునకు మన మేమాటలవలన మన మేమానసిక శక్తులవలన, మన మేవిధమున పరమేశ్వరుని అభినందింప గలము? దేవుడింకను మన స్నేహితుడయియున్నాడు మన మిట్టి గొప్ప స్వాతంత్రియమును కలిగియున్నాము? దేవతలకు దేవుడును, రాజులకు రాజును. అయిన పరమేశ్వరుండు తనదృష్టిని మనమీద నిలిపియున్నాడు. ఆయన తనదృష్టిని మనయందుంచుటయే గాక ఆయన మన స్నేహితుడుకూడా అయియున్నాడు. ఉన్నతస్థితియందుండు పురుషుని మన స్నేహితుడని పిలుచుటకు మనము సందేహింతుము అయితే ఆఘనుడయిన యీశ్వరుని మన స్నేహితుడని పిలుచుటకు మన మెప్పుడును వెను తీయము. అవును, దేవతలకు దేవుడయిన ఆ మానప్రేమయు మనప్రేమయు యేకీభవించుటవలన మన స్నేహితుడయి యున్నాడు. ఆయనకు ప్రియులమై యుండుట మన సంతోషమయి యున్నది. మనలను కాపాడువాడుగా నుండుట ఆయన కోరికయై యున్నది. ఆయనను మనము మన ప్రభువునువలె సేవించుచున్నాము. ఆయన మనలను తన సేవకులనువలెపోషించుచున్నాడు. మన మాయనను “ఓహో! నీవు మాప్రభువువు మా ఆధారుడవు. మా స్తోత్రార్హుడయిన దేవుడవు మా రక్షకుడవు మహాప్రభువువై పురుషః” నీవు మాగొప్ప ప్రభుడవు” అని ఆయనను పిలుచునప్పుడు మన పూర్ణహృదయము దానికి “తథాస్తు” అని పలుకును మన హృదయములు పరమేశ్వరునియందు నిలప కుండిన దేవునియెడల ఆశనుమహృదయములు కలిగియుండకుండిన, మనమాటలును మనతలంపులును ఒకదానితోకటి యేకీభవింప జాలవు. సాగింపచక విషయముల

యందహర్నిశము లు మునిగియుండువాడు సహితము "సర్వశ్శేరణం వ్ర
జేత్" యను నయనుకును ఆధారుడవును స్నేహితుడవును అయి వు
న్నావు అట్టి ఘనమగు యీ వాక్యము వినబడినట్టి వారి హృదయ
ములు తక్షణమే మేల్కొంచును.

జీవాత్మకును పరమాత్మకును యెట్టి ఐక్యము కలదో చూడుము! దట్టమయిన అజ్ఞానాంధకారముచే ఆవరింపబడియున్నను, ఆయన నామమును వినినక్షణమందు ఆ గాఢాంధకారములో జ్ఞానతేజస్సు తనకు ప్రా ను మెరయుచుండును. జీవాత్మకును ఆయనకును యెట్టి సన్నిహిత స బంధము కలదో నాయనలవలన నేను తెలిసికొంటిని ...! ... సహవాసమునందు జన్మమును గడిపినవారికెట్టి ... శ్వరనామమువలన గోప్యవిషయ ... కఠినహృ ... ము సహితము కరుగుచుండగా ఆ ఈశ్వరతాదాత్మ్య సర్వదా నో ... యాత్మ యెట్టి ఘనమగు స్థితియందుండవలెను! ఓ స్వామీ! ప్రకాశమును సర్వదా అనుభవించునట్టియు, ధన్యత్వము ... యెల్లప్పుడును నివసించునట్టియు, అకొండగాలి సన్నికాలము ... ను ననుభవించునట్టియు, వారిస్థితి యేమైయున్నది? వారికి యీయిహము పరసంబంధమైనది. వారిచ్చట సహితము దేవుని యనుభవించుచున్నారు. ప్రాపంచికసుఖములలో మునిగియున్నవారు యీ మహాత్ముల జీవితముల మాదిరివలన తమజన్మలను బాగుపరచుకోనిమ్ము. ఆ ప్రాపంచిక బంధముల ప్రాయశ్చిత్తము ... కష్టములను పొందుటవలన వారిని వెతుకనిమ్ము. దేవుడు మానవులకు కష్టముకలిగించును.

వారిని క్రమమయిన మార్గమునకు త్రిప్పుటకుగాను ఆయన వారిని శి క్షించును. దేవుని వాక్యము వారలతో “నన్నెప్పుడు మరువవద్దు. నా యొద్ద కోరిన వరములను అనుభవింపుము. అయితే నా రక్షణలోను నా ఆదరణలోను వుండుము” అని పలుకును. లోకమంతయు దాని పూర్ణ అభివృద్ధితో, ఆయననుండి మనము నిరాశులమగుదుమనెడి భయము నుండి మనలను కాపాడజాలదు. మనమాయనయందు నిరాశులమైనప్పుడు సృష్టియంతటిలోను మనదుఃఖమును పోగొట్టగల మాట్లు ఆనంద మిచ్చుటలేదు. ప్రాపంచిక సుఖములకు యాశగలవారై తృప్తిపడుచు సమర్థత ఆయన కలిగించియుండలేదు. ప్రాపంచిక సుఖములతో మనము తృప్తినొంది యుండగలిగిన యెడల ఆయన నిర్మలానందమునకై పూర్ణదృష్టి కలిగియుండము. ఈపనికే సుఖమును దుఃఖముతోడను, అదృష్టమును దురదృష్టముతోడను, యేఅపాయమును లేని ఆ ప్రదేశ మందు శరణుజొచ్చుటకు ఆశగలిగి యుండులాగున ఆయన మిళితము చేసియున్నాడు. ప్రాపంచిక విషయ కంటకములవలన పీడింపబడి శాశ్వతుడయిన ఆయన శరణమునకయి ఆయనను ప్రార్థింతుము. ప్రాపంచిక విషయాగ్నియందు మన దేహములు కమలి ఆయనచల్లని జీవజలమునకయి ఆశింతుము. ఆత్మాభివృద్ధితో పాటు విషయానందముల యందలి ప్రీతి తగ్గినకొలదిని దేవునియందలి మనసంతోషము వృద్ధిపొందును. అప్పుడు ప్రపంచము దైవకార్యములు చేయు స్థలమైయున్నది. దేవుడు మన ఆనందమునకై యున్నాడు. మనమిప్పుడా స్నేహితునితో యున్నాము. ఆయనకు ప్రేమ భావముల నర్పింపుము. భక్తియనెడు కానుకను ఆయనకు దర్శించుము. ఆయనవద్దకు కృతజ్ఞతతో నిండిన హృద

యముతో వెళ్ళుము. నీకుగల సమస్తమును ఆయనకు కర్పించుటవలన నీజన్మను ధన్యముగ చేసికొనుము.

9 వ ధర్మోపదేశము.

“ఇహైవసంతో అధవిద్మ స్తద్వయమ్। నచేతవేదీర్మహతీవినష్టిః యయే తద్విదురమృతాస్తే భవంతి। అథేతరే దుఃఖమేవాపియంతి॥

మన మిచ్చట నుండగానే ఆయనను యెరుంగుదుము; లేనట్లయిన మన మజ్ఞానులము. మన నాశనము గొప్పది. ఆయనను తెలిసినవారు శాశ్వతులగుదురు; యితరులు అనగా ఆయనను యెరుగనివారు దుఃఖులగుదురు.

ఇచ్చటనుండగానే మనమాయన నెరుగుదుము; మన మాయన నెరుగకుండిన గొప్ప నాశనమును పొందెడివారమే. అప్పుడు మన దుర్దృష్టమేమైయుండెడిది? లోకమంత అంధకార బంధురముగ గన్పట్టెడిది! కష్టములవలనను దుఃఖములవలనను మన మెచ్చటను విశ్రాంతి స్థలమును పొందెడివారము. ఇచ్చట బాహ్యాంతర శత్రుశరములచే గ్రుచ్చుకొనబడి మనమేస్థలమునను నెమ్మదిని పొందకుండెడి వారమే పాపాగ్ని మన దేహములనంతను సర్వదా కాల్చుచుండెడిదే; దానికి ప్రతిక్రియ నేదియు కనుగొనకుండెడి వారము. అది అట్లయినచో బ్రతుకు మన కెట్టి భారమయ్యెడిది! అయితే దేవుని యనుగ్రహమువలన ఆయన

తనను తాను మన సంతోషముకొరకు ధారపోసికొనెను! దుఃఖభారము చే కృశించెడి మన హృదయములను ఆయన మనయందావిర్భవించుటవ లన పునజ్జీవింప చేయుచున్నాడు. మనమిప్పుడు సహితము దీని ప్రత్య క్షమయిన యనుభవమును కలిగియున్నాము మన దుఃఖము లన్నిటిని మనోబాధలన్నిటిని ఆయన ఆశ్రయమువలన మనమెల్ల మరచుచున్నా ము! అట్లు ఆయన శాశ్వతమైన ఆత్మతో మనము కలసియున్నప్పుడు, దాని ఫలితమును అప్పుడక్కడనె యనుభవింతుము ఇది ప్రత్యక్షమ యిన పర్యవసానము. దానికొరకు భవిష్యత్కాలమునకై వేచియుండవ లసినది లేదు. సంతోషము లన్ని వైపులనుండియు మనమీద ప్రవహిం చుచున్నవి. ఆయన ఆరాధన ఫలములను సిద్ధముగా అనుభవించుచు న్నాము; ముందుకు కనిపెట్టుకొని యుండవలసినది లేదు. ఆయన ప్రత్య క్షముగా తనకు తాను ఆవిర్భవించుచున్నట్లు ఫలములను ఆయన తక్ష ణమే దయచేయుచున్నాడు! శాశ్వతకాలమయినను ఆరాధింపవలయు ననెడి మన ఆశను ఆయన ప్రతి నిమిషమును తృప్తిపరచుచున్నాడు. ప్రతి నిమిషమును యీఆశ యెక్కువ ప్రకాశమాన మగుచున్నది. పాప భూయిష్ఠుల మగు మనమే యీ క్రింది అశాశ్వతలోకమున యిచ్చ టనే ఆయన సహవాసము వలన కలిగిన సంతోషముల ననుభవింపు చుండిన అంతకంతకు ఉన్నతలోకములకు వెళ్లినకొలదిని ఆయనతో స ర్వదా ఆనందింప గలుగుదుమని యెవడు సందేహింప గలడు. ఆయన ఆవిర్భావమును భవిష్యత్కాలమునందంతకంటె యెక్కువ ప్రకాశమా నమైన దానిగా చూతుమనియు, సర్వదా ఆయన సహవాసము ననుభ వింపగలమనియు, ఆయననుండి యెన్నడు వేరుచేయబడమనియు, ననెడి న

మృత్తకమునందు మనమిచ్చట బలపరచబడుచున్నాము.

మనమాయనను నెరుగకుండిన గొప్ప నాశనమును పొందదేశివారమే. ఇచ్చట స్వల్ప విషయములన్నిటితో కలవరపరచబడి మరణకాలమునందు సహితము ఏ యాశయులేక, వృద్ధాప్యమువరకును మనము కృశించుచుండెడి వారమే. ఇచ్చటి ఖయిదీవలె మన హృదయములయందు అప్రకాశకిరణ మొకటియైనను చొరకుండగనే మన దినములు గడపియుందుము అయ్యో! ఆయన నెరుగకుండిన మనము గొప్పనాశనమును బొందియుందుము; అయితే దేవుని కరుణను గుతికంపుము; ఇచ్చటనే ఆయనయందు మన సుఖములను పొందునట్లు ఆయన దయచేసియున్నాడు. శాశ్వతకాలము మన సంతోషము లాయనయందు పొందుదుమనెడి యీ ఆశను ఆయన కలిగించెను. చంద్ర నక్షత్రములను మృగవిహగములును యేదియు దీనివంటిది కాదు. చంద్రనక్షత్రములు ఆయన తమ యంతరాత్మయని యెరుగవు క్షుద్రజంతువులు వాని జీవమును ఆయనయందు కలిగియున్నవి; అవి ఆయనవలన కాపాడబడుచున్నవి. అవి ఆయనయందు నివసించుచున్నవి. అయితే సింహ వ్యాఘ్ర భల్లూకములు వాని వాంఛలను తీర్చుకొనుటయందు పని కలిగియున్నవి; తమ కాధారమును దయచేయుచున్నవానిని అవి యెరుగవు ఆయన మానవునియందు మాత్రమే ఆవిర్భవించుచున్నాడు ఆయన విధాయకముగా పరిశుద్ధ హృదయులయినమహాత్ములయందు ఆవిర్భవించుచున్నాడు; అయితే ప్రాపంచిక సుఖములవలన మత్తులయినవారును, విషయవాంఛల తృప్తిపరచుటయందు ప్రవర్తించువారును, పాతకము

యినను యెన్నడును ఆయనను తలచరు; అజ్ఞానాంధకారావృతులగు మానవాత్మలకు సహితము ఆయన అప్పుడప్పుడు మెరుపువలె ఆవిర్భవించును నిష్కల్మషులును దయాసహితులును నయిన పరిశుద్ధులయందాయన ఆవిర్భవించుట ఆశ్చర్యముకాదు; అయితే గొప్ప విషయవాంఛాపరాయణుని హృదయములోనికి వజ్రకవచముల భేదించుకొని ఆయన ప్రవేశించునపుడు ఆయన యెట్టి సాటిలేని ప్రేమ కనుపరచుచున్నాడు! పరిశుద్ధహృదయుడు ఆయనతో ఆనందమునందు యేకీభవించియున్నాడు. గొప్పపాపి అనేక కష్టములను బాధలను అనుభవించుచు చివరకు ఆయన కౌగిటిలోనికి వచ్చుచున్నాడు తనను తలచినవానిని సహితము ఆయన ఆదరించుచున్నాడు. ఏదోయొక పరిశుద్ధ నిమిషమునందు వాడు దేవుని జ్ఞాపకముంచుకొని సంతసే భాష్పనేత్రుడగును. బహుశా దేవుని యాకస్మికావిర్భావము వాని జన్మము నెప్పటికిని మార్పవచ్చును. బహుశా అంతటి మంచి దైవత్వము వానియందు శాశ్వతమై యుండవచ్చును. దేవుడు పాపులను తన సన్నిధానమునకు యీ విధముగా తిరిగి రప్పించుకొనుచున్నాడు. ఆయనకు సమయము దొరుకవలయును. ఆయన తగు సమయమును వెదకు. ఆయన యెప్పుడావిర్భవింపవలయునో తన సన్నిధానమునకు వచ్చుటవలన వారెప్పుడు శాంతచిత్తులగుదురో ఆకాలమునకై ఆయన విచారించును. ఆయనను మనము తలచకపోయినప్పటికిని ఆయన యెప్పుడును వూరుకొనలేదు. అయితే ఆయన మనల నెప్పుడు ఆదరించగలడో దానికై సమయములను సర్వదా వెదకుచుండును. ఆయన ప్రతివానిని అందరిని ఆదరించుటకు సిద్ధముగనున్నాడు.

ఓ కృతఘ్నులగు మానవులారా! ఒక క్షణమాయనను తలంచరా! ఆయన యొక్క ప్రేమకొరకును, మెడతెగని కరుణకొరకును కీర్తికై ఒకసారి అయినను అభివందింపరా! ఓ ప్రాణీ! మనమెంతో అజ్ఞానులుగా నున్నాము? ఆయన సర్వదా తన సన్నిధానమునకు మానవులను పిలుచుచున్నాడు. అయితే ఆసర్వమాత ప్రియమైన పిలుపును మనమెప్పుడును లక్ష్యపెట్టము. శాశ్వతత్వమనెడి జలములో మనలముంచుట ఆయనకోరికై యుండు వున్నది అయితే ఆయన నెప్పుడును మనము లక్ష్యపెట్టము. ఆయన ప్రేమ నెప్పుడును మన కందించుచున్నాడు. అయితే మనకు కోరికలేదు ఆశలేదు. ప్రేమలేదు. కావున ఆయన ప్రేమను మనము సాధింపజాలము. ఎప్పుడు మనఆత్మను ఆయనకు సమర్పింతుమో అప్పుడు ఆయన దానిని పూర్ణముచేయును. అందముతో పూర్ణమైనదానిగా ఆయన పుష్పమును సృజించెను. కాంతితో పూర్ణమయినదానిగా సూర్యునిచేసెను, మన ఆత్మను తనతో పూర్ణమయినదానిగా ఆయనచేసెను ఈశాశ్వతమైనఆధారము యెన్నటికిని చెడదు మన ఆదరణశక్తి అధికమైనకొలదిని అది యెక్కువ యిచ్చును.

అనేకులు ఆయనను యిచ్చుట తలపకున్నను. ఆయన అందరిని బాగుజేయుచున్నాడు; ఆయన యెవరిని యెన్నడును విడువడు. ఆయన కుటుంబమందలి యేబిడ్డయును సర్వకాలము అధోగతిని చెందియుండడు; ఆయన సన్నిధానమునకు పాపులను పరిశుద్ధులను కూడ ఆకర్షించుకొనును. ఆయన ఆలింగనబంధముతో అందరిని బంధించును. ఆయన ఆనందస్వరూపమునందిది మన నమ్మకము. ఈలోకమునందిచ్చుటనే

ప్రేమయందును నీతియందును అందరును అభివృద్ధిపొందుదురు. పరమేశ్వరుడందరిని హృదయములను ఆక్రమించుకొనును. లోకముయొక్క కల్మషము క్రమముగ నశించిపోవును; ఆయన మతము ఆయన రాజ్యములో వ్యాపించును. సోదరులవలె అందరును కలసి పరమేశ్వరుని పాదములను పూజింతురు. తమ అదృష్టమును తాము తెలిసికొని వారు పూర్ణస్వరముతో "నారాయణ నెఱుగకుండిన మనము గొప్పనాశనమును పొందెడివారమే" యని పలుకుదురు. ఎట్లు యీ సుఖకరమయిన రాజ్యమును కలిగింపవచ్చునో మనబుద్ధితో మనము తీర్మానించలేనంత దుష్టస్వభావులమై యున్నాము; అయితే యీశ్వరుని ఆనందస్వరూపము మన హృదయములయందు ప్రకాశించునప్పుడును, సత్యముయొక్క బలము మన మానసములకు గోచరించునప్పుడును, ఏమ యూనస్తులగు మానవులందరును దేవుని ఆరాధకు లగుదురనియు. యేక హృదయులై ఆరాధింతురనియు, నీతియందును, ప్రేమయందును. అభివృద్ధిపొంది ఆ ఒక్కడేయైన పరమపితను విధేయతతో ఆధేయులై యుందురనియు మనము నమ్మెదము. దేవుడందరిని ఆశీర్వదించును. ఆయనకై ఆశకలిగి యుండువానిని ఆయన తృప్తిపఱుచును. ఓహో! ఆయనను యిచ్చటనే మనము తెలిసికొనుట ఆశ్చర్యము. హద్దుగలిగి అల్పజీవులమగు మనము ఆ శాశ్వతుడయి అనంతుడయినవాని తెలిసికొనెడి యదృష్టమును మనమింకను కలిగియున్నాము. ఆయనను మనము తెలిసికొనినట్టయిన యింక తెలిసికొనవలసిన దేమి కొఱత యున్నది?

"తస్మిన్ భగవో విజ్ఞాతే సర్వమిదం విజ్ఞాతం భవతీతి" ఓ! ను

షి, దేనిని తెలిసికొనిన సమస్తమును తెలిసిన దగుచున్నది? ఆసత్యము ను మనము తెలిసికొనగల్గిన మనము సమస్తమును సామాన్యముగా నెరుగుదుము. సత్యము జ్ఞానమునకు మూలమయినది, దేవుడయిన వా డు పరిశుద్ధుడయియున్నాడు. ఆయన సర్వాధారముగ యున్నాడు; జ్ఞా నముయొక్క తృప్తికి ఆయన యోనియయును పరిశుద్ధులయిన ఋషులు పూర్ణమయిన శాంతిస్వరూపులయి, నిష్కాములయి ఆయనను పొం దినప్పుడు జ్ఞానమువలన తృప్తినొందిరి ఈ ఉద్దుగల యెల్ల విషయముల ను మించి ఆయనయందు విశ్రాంతి పొందినవేగాని యెన్నడును జ్ఞానము తృప్తిపడదు. అజ్ఞానము అన్ని చపలత్వములకు గోరు. ఆశలయందు నుచ లింపక వృద్ధిపొందును; అదిసత్యమును కనుగొనుటకయి వెదకును; అయి తే అది యెచ్చటను యేసత్యమును కనుగొనదు; తక్కిన అన్ని సత్యము లును యీసత్యముయొక్క నీడలయి వున్నవి, యీసత్యమును పొంది యే, జ్ఞానమందు మనము తృప్తిపడుచున్నాము; అంతట మన అన్ని వాంఛలును తీర్చబడుచున్నవి. పూర్వకాలపు ఋషులు యీ సత్యమున కు పరమాశ్రయమయిన పరమేశ్వరుని పొందినప్పుడు, సత్యము జ్ఞానమనం తం బ్రహ్మ పరమేశ్వరుడు సత్యస్వరూపుడు, జ్ఞానస్వరూపుడు, అనంత స్వరూపుడు, "సత్యమేవాయతనం" ఆయన సత్యము దేహముగాగలవా డు. "సత్యస్యసత్యం" ఆయన సత్యమునకు సత్యము అనిపలికిరి. యీమ హావాక్యములకు మన పూర్ణ హృదయములతో "తథాస్తు" అనిపలు కుదము; యీ వాక్యములు సర్వదా పఠింపబడి యెల్ల హృదయముల యందును ప్రకాశింపజేయబడును. సత్యముయొక్క శక్తియు, ఈశ్వర మతముయొక్క శక్తియు, పూర్వకాలమునందున్నట్లె యిప్పుడు వున్న

ది. ఎల్లకాలమును అట్లే యుండును. లోపములన్నిటిలోను అజ్ఞానాంధకారములలోను, మానవాత్మయందిది ధృవపరచబడును. సత్యమైన శేమయిన శక్తి అనగా కలిగియున్నట్లు యున్నది ప్రపంచమునంతయును క్రమముగా తేజోవంతమగునట్లు చేయును. ఆయన సత్యమయిన మతము అన్నిమతములను యథార్థముగ వెదజల్లుచు కాలయాపన లేక ప్రపంచము సమాధానమునందును. ఆనందమునందును ముంచివేయ వలయునని దేవుని ప్రార్థింతము గాక:

10 వ ధర్మోపదేశము.

మహాన్ ప్రభుర్వై పురుషః సత్వస్య ఏషః ప్రవర్తకః. ఆయన మన గొప్పప్రభువు, శాశ్వితపురుషుడు, ధర్మమునందు ప్రవర్తింప జే

ఓ! మన ప్రియతముడైన దేవుడు ధర్మమునందు ప్రవర్తింప చేయువాడనుట మన కెంత గొప్ప అదృష్టము. ఆయన సత్యమునకును ధర్మమునకును ప్రాణమును ఆధారమై యున్నాడు; ఆయనే సత్యస్వరూపుడుగను సత్యమునకు సత్యముగను ఉన్నాడు. ఆయన సత్యప్రకాశమును అంతటను పంపుచున్నాడు ఎవరిసత్యమే వుద్దేశ్యముగా గలవారో. ఎవరు సత్యమును ప్రత్యేకముగా గ్రహించినవారై లోకమునకంతకును శోధింతురో, ఎవరు తమ జీవితమును. మానసమును, ఆత్మ

ను. తనకుగల సర్వమును ఆయనకు ధారపోయుదురో, యెవరు దైవప్రతినిధునే చరింపక యీశ్వరుని కొరకు సత్కార్యముల చేయుచుందురో, అట్టి మహాత్ములను ఆయన అప్పుడప్పుడు పంపుచుండును. ఆయన ధర్మమును ప్రవర్తింపచేయువాడై యున్నాడు. వాడు ఆయన శిష్యుడయి యున్నాడు. వాడు ఆయనను అనుసరించువాడు గావున మతబోధకుడై యున్నాడు. ఆయన వలనపంపబడి అజేయమైన హృదయముతో వాడు కష్టములయందును ఆపదలయందు సహితము ఆయనపని నెరవేర్చుచు ఇంక దేనియందును వారిట్టి యానందమును కనుగొనరు. దేవుడు తనప్రియమయిన బిడ్డకు అనేక శోధనలను ఆపదలను కలిగించుటవలన బోధించును. అయితే తనను దానికి ప్రతిఫలముగా సర్పించుకొనుట వలన వాని యాత్మానందమును వృద్ధిపరచును. ఆనందపూర్ణుడైన ఆయన తనయందు భక్తివిశ్వాసములు గలవారిని సుఖము సంగా కొరతపడనివ్వడు. ఆయనశక్తివలన బలపరచబడిన ఆత్మ సమస్తకష్టములను అటంకములను జయించి ఆయన పాదములవద్ద ఆనందస్వరూపమును చెందును ఆయన వానికి బలమును ఆహారమును అయివున్నాడు. ఆయన వానికిసత్పదార్థమును ప్రతిఫలమును అయివున్నాడు. పరమేశ్వరుడే ధర్మమార్గమును ప్రదర్శింపజేయువాడైనప్పుడు యథార్థమైనమతము అంతటను బోధింపబడునవియు, లోకములోని జనులందరును సత్యము అంగీకరించి అవలంబింతురనియు యెవడు సందేహింపగలడు. ఇదంతయు కాలమునకు సమకూడును. ఐతే ప్రతివాడును దీనియందు సహాయ పడవలసియున్నది. ఇట్టి ఘనమైన కార్యమును యెవరు అశ్రద్ధ చేయకూడదు. ఆయన ఘనమైన వుద్దేశ్యమును యెవరును నిరాకరించజాలకున్నను ఆయ

నవ్యన్నగమైన యిచ్ఛతో మన యిచ్ఛను ఐక్యముచేయుట మన ఘనత
మైయున్నది. ఈశ్వరుని అనుగ్రహము లేనిది యేదియు జరుపబడదు.
అయితే ఆత్మబలమునందును, హృదయపూర్వకములైన ప్రయత్నము
లయందును, మనము కొంతపడి యుండకూడదు; పూర్ణమైన ఆత్మ
తో ఆయన వాక్యముల మనము నెరవేర్చవలయుననియు, ఆయన అను
గ్రహమునకై ప్రార్థింపవలయుననియు ప్రార్థనమూలమున మనవా
క్యములు నాలకించునట్టి ఆయన యిచ్ఛకాదా! ఆయన మన యెదుట
ఆవిర్భవించి యున్న ఆ జ్ఞానతేజస్సును సర్వదా అంగీకరింతుము గాక! మ
న పూర్ణ ప్రయత్నములతో హృదయములోనికి ఆ అనుగ్రహ జలము
ను గ్రహింతుము గాక! ఆయన అనుగ్రహము మనమీదికి సర్వదాది
గుచున్నది; ఐతే అదే సమయమున మనము శ్రద్ధ ప్రార్థన ప్రేమా వి
శ్వాసము, ఆశ కలిగియుండవలయును; అప్పుడు మనము దానిని గ్ర
హించుశక్తిగలిగి యుందుము. జ్ఞానహృదయమును తెరచుటవలన ఆయ
న సత్స్వభావమును గ్రహింపుము. ఆయన నెవరుచూడగలరు; యెవడు
తన ఆత్మను పరిశుద్ధపరచుకొని తన యీశ్వరేచ్ఛకు విధేయును గలవా
సిగా చేయువాడే సత్యమును గ్రహించుటకు మనజ్ఞానము నభివృద్ధి పొం
దింపవలయును; మనజ్ఞానము ప్రకాశించిన కొలదిని ఆయన సత్స్వభావ
ముతో మన యాత్మ ఐక్యమునం దధికమగుచున్నది. జ్ఞానము సత్యము నె
క్కువగా కలిగియుండినకొలదిని ప్రేమ యంత అధికముగా వ్యాపింపబ
డుచున్నది; మన యిచ్ఛ ఆయన యిచ్ఛకు విధేయత కలిగినదైనకొలది
ని మన మాయన వలెనె యెక్కువ సమీపింతుము. మనము సత్యము
యందును ప్రేమయందును వృద్ధినొందిన కొలదిని మనమాయనయందం

త యధికముగా నానందింతుము. మనమానసముల నిశ్చలముచేసి పరమేశ్వరుని సత్యస్వరూపునిగా నిరీక్షింతుము గాక. ఇది తగినకాలము, ఈ పరిశుద్ధమైన సమయమును యెప్పుడును నిరాకరింపకుము. అసత్యము నొక్కసారి నీహృదయములో భావింపుము. బహుశా మనలో నెవరో యొకరు రేపు చనిపోవచ్చును. అసత్యమునే మన మొక్కసారి చూడగలిగినయెడల మనకేమిభయమును లేదు. ఆయన నొక్కసారి మనము చూచిన తదనంతరము మనము చనిపోయినట్టయిన అక్కడ నేమిభయమున్నది; ఎందుచేతనంటే మానవజన్మ ఘనమయినదిగా చేయబడినది. అయితే ఆయనను తెలిసికొనకుండ యిచ్చటనుండి మనము తరలిపోయినచో మనము నిశ్చయముగా దీనులము. మనమీ సమయమును యంతమాత్రమును నిర్లక్ష్యము చేయకుందుము గాక! ఆయనను గ్రహించుట కనుకూలమైన కాలము ప్రాప్తించునప్పుడు నిర్లక్ష్యము చేయకుందుము గాక. ఆ సత్యస్వరూపుని ఆవిర్భావమును యిప్పుడిచ్చటనే చూడుము. నీ జ్ఞానమును ప్రజ్వలింపచేసి నీ హృదయమునం దొకసారి గ్రహింపుము. ఆయన సత్పదార్థమును పరవస్తువును అయియున్నాడు. గ్రహించెడివానికైనను ఆయన ఆదిగ్రహీత యౌవనివలన సమస్తవస్తువులును కలుగుచున్నవో. ఆయనే సత్పదార్థముగ పక్షి లతా వృక్ష శిలా లోహాది సమస్తపదార్థములలోను ఆయనే సత్పదార్థమై యున్నాడు. ఆయన ఆధారములన్నిటికిని ఆధారుడు. సత్యముల కెల్లను సత్యమైనవాడు. ఇవన్నియు ఆయననుండి కలిగినవనుటవలన జీవము కలుగుచున్నవి. ఈ చంచలమైన లోకము ఆయన సత్స్వభావమును గ్రహించిన దగుటవలన ఆస్తికత కలిగియున్నవి. ఆయన లోకమునకు గ్రహీతయొల్ల గ్రహీ

తెలకును మూలము. పరమేశ్వరుడు, సత్యమే ఆయన స్వరూపము నీ జ్ఞానమును ప్రజ్వలింప జేయుటవలన ఆసత్యము నొక్క-సారి గ్రహింపుము. ఆయన యొట్టి అద్భుతమైన జ్ఞానవిషయమో యొక్క-సారియాలోచింపుము. ఆయన శ్రేష్ఠుడగు జ్ఞానమైయున్నాడు. జీవమే ఆయన ఆయివున్నాడు ఆయన అంతటను జీవమువలెను, సమస్తమునకును యంతరాత్మవలెను నిండియున్నాడు.

ఆయన సత్యమునకు సత్యము; దేనికంటె మధురతరమయిన మాటలేదో, దేనికొరకు అంతమంది జనులు తమ ప్రాణముల అర్పింతురో, సత్యము; ఆయన సత్యమునకు సత్యము; ఆయన పరమసత్యము. "మహాన్ ప్రభుర్వై పురుషః" ఆయన గొప్ప ప్రభువు శాశ్వితపురుషుడు మన యీ మాటలను పలికిన క్షణమే ప్రశ్నమునుం దాయన స్వరూపమెట్లు గ్రహింపబడినది? యీమాటలయందెంత సులభముగ ఆయన జ్ఞానము, ఆయన ఘనమైయున యిచ్ఛ, ఆయన పరిశుద్ధమయిన స్వతంత్రస్వభావము, అన్నియు అవిర్భవించుచున్నవి. మన మాయనకు "మహాన్ ప్రభుర్వై పురుషః" యని పిలిచినప్పుడెల్లను జీవించుచున్న దేవునిగా మన మాయనను జూతుము. ఆయన పరవస్తువయి యున్నాడు; అంతేకాదు యొక్క-వకూడా అయివున్నాడు. ఆయన పరమాత్మ ఆయి వున్నాడు; ఆజీవించుచున్న చేతనస్వరూపుడున్ను. స్వతంత్రస్వభావుడును అయిన ఆయన కేవల వస్తువులయందు దావిర్భవింపడు. ఆయన ప్రాణపురుషుడు "చేతనానాం" జీవులకు జీవము "ప్రాణశ్చప్రాణినాం" ప్రాణులకు ప్రాణము. ఆయన స్వభావము పరిశుద్ధమయినది జ్ఞానముక

లది స్వాతంత్ర్యమయినది. మానవులయినను మానవులకంటె మహాఘనులగు దూతల్లను ఆత్మలతో ఆయన ప్రత్యేక ఐశ్వర్యమును పొందలేరు. ఆపరిమితుండగు దేవుని యిచ్ఛ వరములను దయచేయుచున్నది ఆయన నుండి కలుగు దానను నియమింపబడలేదు. ఆయనకు దిక్కులేదు. ప్రారంభములేదు. ఏదైతే కలదో అది ఆయన యిచ్ఛ ఆయియున్నది. అది ఆయన ఘనమైన యిచ్ఛ. అదియే జగత్సర్వమును సృష్టించెడి సత్యము. ఆయన ఆయననిశ్చయమే సత్యము. ఆయన మన హృదయమందలి యంతరాత్మ. ఆయనను సర్వవస్తువులను మన సుఖము కొరకు ఏర్పరచెను. ఏది ఆయన యిచ్ఛయో అది యీలోకములో నెరవేర్చబడుచున్నది. అదియే ఆయన, ఘనమయిన యిచ్ఛ. ఆయన లోకోత్తర ప్రాణమై ఘనమైన యిచ్ఛను యెవరును ఆటంకపరుపజాలరు. ఆయన నిశ్చయమే ఆనందము. ఆయన సర్వజ్ఞుడు. ఆయన స్వభావము పరిశుద్ధమైనది సర్వజ్ఞమైనది. స్వతంత్రమైనది యెవరును ఆయనయిచ్ఛను అడ్డగింపజాలరు ఆయన యిచ్ఛచేతను, స్వేచ్ఛచేతను, సమస్తమును శుభముగా సమకూర్చును

ఆ దేవుడు మన ప్రభువు. ఆయన మన స్తోత్రార్హుడైనట్టియు పూజార్హుడయినట్టియు దేవుడు. ఆయన ధర్మప్రవర్తకుడు; ఆయన ఘనమయిన యిచ్ఛ అన్నిచోటులను సిద్ధముగ ప్రవర్తించుచున్నది ఆయన వస్తు ప్రపంచమునకు రాజుగా నుండుటయే గాక ఆయన నీతిరాజ్యమునకుగూడ రాజయియున్నాడు; ఆయన జడప్రపంచమునకు ప్రభువగుటయే గాక ఆత్మలకును ఆయన ప్రభువైయున్నాడు, పాపమునుండి తప్పించువాడును, ధర్మమునకు ఫలమునిచ్చువాడును, శాశ్వతికవిముక్తు

తే యున సాకారమై యున్నాడు. తల్లియు, తండ్రియు ఆయనే. యేమాటలును ఆయన సంబంధములను తెలుపజాలవు. ఆయన మనతండ్రి, తల్లి, గురువు, సోదరుడు, మిత్రుడు మనకు సమస్తమును ఆయనే అయివున్నాడు. ఆయన మన అంతర్హృదయము, మన ఆత్మలకు ఆత్మ, ఆయన మన అంతర్యామియును. ప్రియతముడును అయిన దేవుడయినందున ఆత్మతో ఆయన సంబంధము జీవమై యున్నది; ఆత్మను స్వాతంత్రమయినదానిగా సృజించు తన సహవాసమునకు అర్హమయిన దానిగా చేసియున్నాడు.

ఆయన పూర్ణ పురుషుడు. మనమందరమును చేతనుల మయినందున నే ఆ చేతనసృష్టికి అధికులముగా యున్నారము. తండ్రికిని కుమారునికిని గల సంబంధ స్వభావమువంటిదే ఆయనకును మనకును గల సంబంధమును వున్నది. ఆయన పరిపూర్ణానందమును మనమును ఆనందస్వభావమును కలిగియున్నాము; ఆయన పరిశుద్ధుడు, పాపసంబంధము లేనివాడు, మనము పరిశుద్ధతను నీతిని కలిగియున్నాము ఆయన స్వతంత్రుడు స్వేచ్ఛగలవాడు మనమును యితరుల నాజ్ఞాపింపగలము ఆయనకును మనకును గల సంబంధము నిశ్చయముగా సన్నిహితమయినది; అయితే యీసంబంధము ఆత్మ పూర్ణశుద్ధికి వచ్చినప్పుడు మాత్రమే అనుభవింపగలము.

మనమెంత యధికముగ పరిశుద్ధ నీతిస్వభావమును ధర్మమునందు బలమును కలిగియుందుమో అంతయెక్కువగ పాపసంపర్కము లేని ఆనందముగాని మనము గ్రహింపగలము. మనముజంతువులవలె జీవించుచుం

డినట్లయిన. ఇంతవరకేమి తెలియనో గాని నిరాశ్రయమే తెలిసికొనియుం దుము. వినుడు, విడిచుట ఇంకనేమియు లేదు. మన ఆత్మలను జ్ఞానముచేతను, ప్రేమయందును, పరిశుద్ధతయందును, అభివృద్ధి పొందించినకొలదిని అంత అధికముగా దేవుని సమీపించుదుము. మనలను మనము చైతన్యులమయినట్లుగా తెలిసికొనకుండిన ఆయన చేతనాలకు చేతనుడని మనమెట్లు గ్రహింపగలము; మనము స్వభావముగా పరిశుద్ధతను కలిగియుండకుండిన ఆఘనుడగు ఆయన పరిశుద్ధస్వభావుని మన మెట్లు గ్రహింపగలము. మనము దేవుని తెలిసికొనలేమనియు ఆయనను ప్రేమింపజాలమనియు, ఆయనలో వసింపలేమనియు, వాగడి వానితో ననేమి చెప్పగలను. పరిశుద్ధులుగానుండి మీ జ్ఞానమును ప్రజ్వరిల్ల జేయుడి. సర్వదా దేవుని ప్రార్థించుడి. రక్షణముకలిగించెడి ఆయన పాదములయందు మీరు నిశ్చయముగా చలనమును పొందగలరు. ఆయన ఆనందముననుభవించుటకు మీరు సమర్థులగుదురని మాత్రమే కాను చెప్పగలను ఆయన ప్రేమను మీరు గ్రహించిననాడు ప్రేమాభ్యాసములతో ఆయనను పూజించుటకిప్పుడు మీరు శక్తిగలిగి యుందురు ఆయనను గ్రహించుటకు ప్రయత్నించక పూర్వము ఆయనను మేము జ్ఞాపకముంచుకోలేమనియు, ఆయనను మేము తలచలేమనియు ఆయనను మేము ప్రేమింపలేమనియు పూర్వము చిరకాలమునుండి భక్తులందరును చెప్పినదంతయు అసత్యమనియు భ్రమయైకమార్గమనియు తెలివరును పలుకకుందురుగాత. కాను, అట్టి తలంపులన్నిటిని విడచిపెట్టిముందు పరిశుద్ధులుగానుండుడి. అన్నిటికంటెను ఉత్తమమయిన మార్గమును అవలంబింపుడి. ఆయనను ప్రార్థించుడి, అప్పుడు మీరు నిశ్చయ

ముగా అనన్యముచే చూతురు. ఆయనను వెదకువారు దేవునిచేతను ని రాకరింపరు. ఏకాంత మనోబంధులనుగారు.

11 వ ధర్మోపదేశము.

“విశ్వతశ్చక్షురుత విశ్వతోముఖో విశ్వతోబాహురుత విశ్వతస్పాత్” ఆయన నేత్రములు సృష్టిమీదను, ఆయనముఖము సృష్టిపైనను, ఆయన హస్తము సృష్టిమీదను, ఆయనపాదములు సృష్టియందును ఉన్నవి. ఎవని నేత్రము యీసృష్టిమీద ప్రసరించుచున్నదో, ఆపురాణపురుషుని దృష్టి అంతటనుకలదు. సృష్టియందలి వెలుగు ఎల్లను ఆయన వెలుగై యున్నది. సూర్యచంద్రులనుండి తన ప్రకాశమును ఏ రీతి? జీవమెక్కడను సుఖమెక్కడను పూర్ణమైన యీసృష్టి యెచ్చటనుండి కలుగుచున్నది? వీని కన్నిటికిని కారణము అతడు కారణమైనట్టియు, సమస్తమునకును ఆది గ్రహీత అయినట్టియు, అపరిమేయుడై యున్నాడు. బాహ్యజగములయందును, యేకాంత స్థానములందును, పర్వత సముద్రములమీదను, ఆయన ఆవిర్భావము కలదు. ఏలాటి ఆయన ఆవిర్భావమును మనగుర్తించగలుగుదుము? మనము జ్ఞాననేత్రమును తెరచిన క్షణమే మనమాయనను చూడగలము; మన ఆత్మను పరిశుద్ధపరచిన క్షణమే ఆయన ఉపదేశవాక్యములను వినగలము. మనమానసమును శుద్ధమైనదానిగాజేసిన క్షణమే ఆయన మధురరసమును మనము రుచిచూడగలము. మనము పాపసంస్పృష్టము

ను కలిగించుకొందుము; ఆప్రకారము ఆయననుండి అధోగతులమగుదు
ము; మనము మనలను అంధులనుగా చేసికొందుము; అప్పుడు మన
మాయనను చూడజాలము. కోట్లకొలది జనుల నేత్రములు నాపై నిలి
చియుండవచ్చును. నేనే అంధుడనైన ఆకోట్లకొలది జనులయొక్క నా
పైదృష్టిని నేను భావింపజాలను. కాని నేను యొంటరిగా నున్నట్లు భా
వింతును. అయితే భగవంతుని దృష్టితో పోల్చినప్పుడు వేలకొలది మా
నవుల దృష్టియెంత? సృష్టియందంతటను ప్రతిచోటను వున్నట్టియు, మ
న ఆత్మల వుత్కృష్టభావములమీద ప్రసరించునట్టియు. ఆదృష్టి యీ
శ్వరునిదై యున్నది; ఆసర్వవ్యాపకమై పోల్పతగని తేజోవంతమగు దృ
ష్టిని మనము భావింపజాలము. దానిని మనమెట్లు భావింపగలము? అ
చేతన మెప్పుడైనను చేతనమును భావింపగలదా? చేతనము మాత్రమే
చేతనమును భావింపగలదు. అచేతనమువలె జడులమై జ్ఞానపరిపూర్ణు
డును, సృష్టికంతకును సాక్షిభూతుడును, జీవమును అయిన అశాశ్వితపు
రుషుని చూచుటకు అంధులమై యున్నారము; ఆయన తేజము అంత
టను ప్రకాశించుచున్నది. అయితే మనము దానిని జూడము. ఆయన
ఘనమైన వాక్యము ప్రతిచోటనుండియు బయలువెడలుచున్నది. అ
యితే మనము దానిని ఆలకింపము. ఆసర్వజ్ఞుడగు పురుషుని యెదుట
పాపములను చేయుచు ఒక అల్పమానవునికి భయపడునట్లుగానైనను
ఆయనకు భయపడనంత మందబుద్ధులము మనమెట్లగుచున్నాము? ఇది
యేమి మన దురదృష్టము. పాపకర్మము. ఓ ఘనమయిన ఆత్మా!
యీ దురదృష్టమునుండియు, పాపకర్మమునుండియు నన్ను తొలగిం
పుము. సౌందర్యకారిణుడవును, ఆనంద స్వరూపుడవును అయిన నీలో

మాజన్మమును ఐక్యమునొందునట్లు చేయుము, మా మానసము లెట్లు
నుపోవక నీవైపునకే తిరుగునుగాక. నీ మూలముననగాక మాకు వేరు
మార్గము లేదు. మాకు నీవు దయచేసిన అఘనమైన వరములను అ
జ్ఞానముచే నిరాకరించునంత అంధులము మనమెప్పుడును కాకుండునట్లు
చంచలములేని హృదయములతో నిన్ను ప్రార్థింతుము; నీవు మాకు
ఉపకారముగా దయచేసిన యామంచిశక్తులు యెప్పుడును వ్యర్థముకా
కుండుగాక; వానిమూలమున మేము నిన్ను మహిమ పఱతుముగాక;
మా దేహము మా మానసము మా శక్తులన్నియు నీవియే కావున నీసేవ
కు వినియోగింపబడు గాక! అందువలన శాశ్వతత్వమునకు మధురరసము
నుమనము త్రాగుదుముగాక! నీ అనుగ్రహ ముఖమును అంతకాలమును
మా నేత్రములతో వీక్షించుచుండగా మన జన్మము అంతము
నొందుగాక. నిన్ను ఆరాధించుటకీ దినమున మేమందరమును కలసి
యున్నాము. సూర్యుడు త్వరగా అస్తమించవలెననియు నీ కాంతిగల
కరుణాముఖమును జూచుటవలన ధన్యత్వము నొందవలెననియు, దిన
మంతయు ఆశగలిగి యుంటిమి. ఆకాలము యిప్పుడు వచ్చినది. ఒకసా
రి మాహృదయములయం దదృష్టించుటవలన మా ఆశను పూర్తిపరుపు
ము. నీవు మా తండ్రివి, తల్లివి, హితుడవు, స్నేహితుడవు. చెలికాడ
వు, రక్షకుడవు, ఆనందకారణుడవు, మోక్షదాతవు మేమందరమును
నీయందు శరణుజొచ్చుతుము; మేము సమస్తమును నీహస్తమునం దర్పింతు
ము; నీవు మమ్ము కాపాడుము. ప్రాపంచిక విషయములలో దినమం
తయు వుదయము మొదలు సాయంత్రము వరకును ప్రవర్తించుచుండిన
ప్పటికిని మా మానసము లిప్పుడెట్లు వున్నతస్థితికి వచ్చినవి? నీశాశ్వ

తత్వస్వభావము మామీాది కెట్లుగా వచ్చుచున్నది: అది యెచ్చటనుం డి యెట్లుగా మమ్ము తెలివొందజేయుచున్నదో మేమెఱుగము. ఓ, ఆ శ్చర్యము! ఎట్టిఅద్భుతము! నీసమావాసానందము ననుభవించినవాడు యె చ్చటను దాని సామ్యమును కనుగొనడు; వారినేత్రములు నీమీాదమా త్రమే నిలచియున్నవి. వాని నాలుక నీ స్తోత్రమును పాడుటకు ఆశకలి గియున్నది. మేము నీతో నివసించునప్పుడు క్షుద్రమైన ధనము మర్యా ద కీర్తియందలి యిచ్ఛ మామానసము నాక్రమింపగలదా? సూర్యకి రణముల మధ్యమున నివసించుచూ యెవడయినను మెఱుగుటు పురుగు కాంతిని ఆశించునా? అట్లే నిన్ను పొందుటకై వున్నతస్థితికివచ్చి నీయం దానందించునప్పుడు ప్రాపంచిక వాంఛలును అల్పతలంపులును యింక నుండవు. ఎల్లకాలమును పరిశుద్ధమతానందము నెట్లు సంభవింపవచ్చున నియు, నీశాశ్వతత్వముతో సర్వదా యెట్లు నివసింపవచ్చునను నీయం అప్పుడు ఆత్మకు బలముయిన ఆశయగును. అప్పుడు దేవతలవలె నిన్ను ఆరాధించుటకు స్వతంత్రము గలవారమని మేము తెలసికొనునప్పుడు మే మెట్టి ఘనతను పొందుదుము! ఓ పరమాత్మా మా హృదయములో యీ పవున్నతిన్నభావమును ప్రవేశపెట్టుము. నీవద్దకు వచ్చునప్పుడెప్పు డును రిక్తహస్తములతో వెడలి పోకుందుముగాక! మాయందు కరుణ యుంచుము. యీప్రార్థనామందిరమున యిచ్చట మేము దేనికైతే. చేరియున్నామో అట్టి నీపరిశుద్ధ ఆస్తికత్వమును మేము అనుభవించు లాగున దయచేయుమా, ఈపరిశుద్ధముయిన ప్రార్థనామందిరమున ఆ యన తేజోవంతముయిన స్వభావమును ఒక్కసారి జూచినవారు ఆఘనుు మయిన పండుగదినము యెప్పుడువచ్చునాయని వారమంతయు నిరీక్షిం

ధర్మలక్షణము; ఒక నియమితోద్దేశ్యమునకు ప్రయోగించుట పురుషల క్షణము. యీశ్వరుని పరమాత్మయని గమనింపజాలనివారు సృష్టిని గూర్చి ఆలోచించునప్పుడు అనేక లోపములలో చిక్కుపడెదరు. సృష్టికి అతీతమగు శక్తిని గమనింపజాలక వారి వూహాలన్నియు సృష్టినుండియే గ్రహింతురు విత్తనములనుండి వృక్షములు పెరుగులాగున ఈశ్వరుని నుండి ప్రపంచము వ్యాప్తమయినదని వారు చెప్పుదురు. అయిన సృష్టిని విధిలేక చేసెనని కొందరందురు; కొద్ది సంఖ్యాకులుకాని వారు ఈశ్వరుని సృష్టితో అయిక్యము చేయుదురు అనేకులు ఈసృష్టి కారణము జడశక్తియేయని తలంతురు. అయితే బాహ్యానుతము (పరిశుద్ధాస్తికమతము) కేవలము వేరువిధముగా బోధింపుచున్నది. ఒక జడశక్తి సృష్టికి ఆదికారణమని అది చెప్పదు; అయితే ఒకే వుత్కృష్టపురుషునియిచ్ఛ దీనికి మూలాధారమయినట్లు అది గమనించును. జ్ఞానము, నియమించునట్టియు ఆనందస్వరూపమయినట్టియు స్వభావము అన్నియు ఆయన యిచ్ఛతో సంబంధించియున్నవి. అనన్యంత్రశక్తి, ఆ వుత్కృష్టపురుషుడు, ఆజీవముగల దేవుడు వృత్కృష్టకారణమయి యున్నాడు. ఆయిన తన కరుణవలన స్వతంత్రముగా యీసృష్టిని కలిగించెనేగాని విధిలేక ఆయన దీనిని కలిగించి యుండలేదు; ఆయనయిచ్ఛచేసనిస్తమునుసృజించెను. ఆయన యింక మరియొకనివలనను ప్రేరేపింపబడలేదు; అయితే ఆయన తనజ్ఞానశక్తుల నయిజప్రవర్తనమువలన సమస్తమును సృజించెను. ఆయన కరుణాపూరితములయిన యిన్నిమార్గములను ఆయన ఆలోచించి యేర్పరచెను; అన్నియు ఆయన క్రియాశాసనములవలన నియమిం

పలుకుచున్నవి; ఆయన ప్రియరాజ్యమును అన్నియు వెళ్ళడింపుచున్నవి కరుణాపూర్ణుడును, ఆనందపరిపూర్ణుడును ఆయన అయినట్లుగానే లోకమును ఆయన కారుణ్యముచేతను ఆనందామృతముచేతను పూరించెను. ఈ అద్భుతమైన లోకమును కేవల అద్భుతుడయిన ఈశ్వరునివలననయినది. అభివృద్ధి దాని జీవము; భూమి ఆకారమునందు సౌందర్యముగలదు అభివృద్ధి గలదు; జ్ఞానమునందును మతిమునందును అభివృద్ధి గలదు; కరుణచే వెదచల్లబడినది. ఆ శాశ్వతుడయిన పురాణపురుషుడు సర్వదా యొకేపథమున నున్నాడు. తక్కినవాటినన్నిటిని అభివృద్ధినందునట్లు ఆయన నియమించినాడు. ఆయనసృష్టిలో ప్రాతదేదియు నిలువజాలదు; ప్రతిది నూతనత్వమును లావణ్యమును పొందును మనము దేనినయినను శ్రద్ధతో నిర్మించినప్పుడు దానిని విడుటకు మనమెంత యిష్టములేనివారుగానుందుము; అయితే యింత సౌందర్యప్రదమైన ఆయన రాజ్యములో వృక్షములు ప్రతివత్సరమును ప్రాతయాకులను రాల్చి నూతన పర్ణములను దాల్చును; నెమళ్లు అంతప్రకాశమానమైనట్టియు సౌందర్యమును కలిగినట్టియు తమ పింఛములను విడచును. మరియు నూతన పింఛము లమర్చబడును. ఆ ఆనందస్వరూపుని లోకములో ప్రతిదియు నూతనముగాను, సౌందర్యముగాను పెరిగి వృద్ధినొందుచుండును. భౌతిక ప్రపంచముకంటెను ఆత్మను యెక్కువ అభివృద్ధికలదానిగా ఆయన చేసెను. ఆయన దానిని ప్రాపంచిక విషయములతోడను ప్రాపంచిక సౌఖ్యములతోడను తృప్తినొందకుండునదానిగా చేసెను. ఆయన దానిని నిరంతరము తనకె ఆకర్షించుకొనుచున్నాడు.

ఆయన తనజ్ఞానమును, ధర్మమును అంతకంత కధికముగా బయ
ల్పరచుచున్నాడు. వృద్ధి ఆత్మస్వభావమయి యున్నది; వృద్ధి ఆత్మోజ్జీ
వమయి యున్నది. ఆత్మలయందాయన యుంచిన ఆమొగ్గలు యిచ్చ
ట పూర్ణముగా వికసింపవు లేక వాడియుపోవు. ఆమొగ్గలు ఒకదాని
తర్వాతనొకటిగా స్వర్గప్రదేశములలో నివసింపుచు కసింపుచుండును. దా
నిజ్ఞానమును, ప్రేమయు ఆనందమును అంత్యమును యిచ్చటకలిగియుండవు.
యీశ్వరుని ఉత్కృష్టమయిన పరిశుద్ధానందమును అనుభవించుటవలనమ
నము తృప్తినొందినప్పటికిని ఆయన మనకిచ్చెడి వరప్రసాదమునందు ఆ
యన యెప్పుడును తృప్తినొందడు. ఆనందము తర్వాత మరియొక ఆనం
దములో మనము ముంపబడి అంతకంతకు వృద్ధినొందుచుండగా, నీవింక
ను వృద్ధినొందవలసియున్నదని ఆయన చెప్పుచున్నాడు. యిట్లు వృద్ధి
నొందెడి ఆత్మను ఆయనకై సర్వదా ఆకర్షించుకొనుచున్నాడు. శా
శ్వతత్వమునకు వారసులమగులాగున బలముతోడను శక్తులతోడను ఆ
యన ఆత్మను సృజించెను ఆయన స్వతంత్రుడయినట్లు ఆత్మకు వివక్షతా
స్వాతంత్ర్యమును యిచ్ఛా స్వాతంత్ర్యమును దయచేసెను; సృష్టినం
తను ఆయన అచలచలమగు శాసనముచే బంధించెను; మానవస్వభా
వమునకు మాత్రమే దానిని మీరుటకు శక్తినిచ్చెను. హిమశీతలమున
వుదకము ఘనీభవించులాగున సృష్టియంతయు శాసనబద్ధమయి యున్న
ది; అయితే మంచుచలిచే గడ్డకట్టిన నీరు సూర్యకిరణ ప్రసారము వలన
ప్రవాహముగా వెలువడి భూమిని పదునుచేసి సారవంతమును ఫలవం
తమునయినదానిగా చేయును. అది యేవిధమున ఆత్మ ఆయన శాశ్వత
త్వ తేజస్సంపర్కమువలన ఆయన కారుణ్యమును విచ్చల విడిగా అంతట

ను ప్రకాశింపజేయుచున్నది. ఆనదివలెనే అదిఆటంకములనులక్ష్యపెట్టదు కాని యెల్ల ప్రదేశములను దాని పరిశుద్ధోదకముచే నింపుచు యెప్పుడును యిచ్ఛా స్వాతంత్రియమును పోగొట్టుకొనక చివరకు శాశ్వ తత్వ మహాసముద్రమున నిర్గమించును. ఈశ్వరుడు సృష్టినంతను స్వాభావిక శాసనములకు లోబడునట్లుచేసి ఆత్మయందు తన స్వరూపమును యేర్పర్చెను. ఆయన ఆత్మకు మతనీమములను దయచేసెను. ఈశాసనమునందు విధిలేదు. కాని సమస్తమును స్వేచ్ఛయయి యున్నది. మానవుడు జంతు తత్వము కలిగియున్నంతవరకును విషయాశక్తిలేని జంతుస్వభావమునకును లోబడునంతవరకును, బహూతిక ప్రపంచమునకు లోబడి యున్నాడు. బహూతిక ప్రపంచము నాధారముగా కలిగియున్నపుట్టుకు వాడు బహూతికమయి యున్నాడు. తన స్వస్వాతంత్రియమును నాధారపరచుకొని ప్రవర్తింప గలిగినంతవరకును వాడు పురుషుడయి యున్నాడు. యీదేహము నాది, కాని నేను కాదు. నేను ఆత్మజ్ఞానముగల పురుషుడను, యితరేంద్రియములు నాసేవను జేయుచున్నవి. పురుషస్వభావము యేస్వభావముచేత ధరింపబడి వ్యాప్తమయినదో అట్టిదాని నియమింపగలిగినట్టి నా స్వతంత్ర శక్తియై యున్నది. బంధము సృష్టియందు మాత్రమే కనుగొనబడుచున్నది. ఆద్యంతమును లేనట్టి అనుల్లఘ్యమగు కార్యకారణ బంధము నేను చూచుచున్నాను; అయితే సృష్టియందు స్వేచ్ఛ స్వతంత్రమువంటి దేదియు కనుగొనబడదు. సృష్టి అంధమయినట్లు ప్రవర్తించును. మరియు యీశ్వరుని ఘనోద్యమములను జ్ఞానహీనముగా నిర్వర్తించును; సృష్టి మరణ చిహ్నమేయయి యున్నది. శాశ్వతమయినట్టియు జ్ఞానప్రద మయినట్టియు స్వతంత్ర మయినట్టి

రయు గోచరియు దానికిలేదు. సృష్టి యతీతమగు శక్తులను వశముచేయుటవలన ఆయన వానిని తన సన్నిధానమున కాంక్షించుకొనుచున్నాడు. మానవుడు ప్రకృతి శాస్త్రమువలన సృష్టి నతిక్రమించుచున్నాడు. అనన్యసామాన్యమయిన శారీరక బంధముచే తాను ఒక్కడుమాత్రమె బంధింపబడలేదని తనలో తాను తెలిసికొనును; వాడు తన స్వశక్తులవలన దాని నతిక్రమించును; తాను విధిగా అవలంబింపవలసిన మతనియములను తనలో తాను చూచును; అనేకవిధ విషయాకర్షణములనుంచి ధర్మశాసనముల విధిగా నవలంబించినయెడ స్వాతంత్రియమును తనలో తాను చూచును. యీశ్వరుడు యీ స్వాతంత్రియ భూషణమును మానవునకు దయచేసెను ఆయన వానికి శక్తిసామర్థ్యముల నేర్పరచినను వానిని బలపరచుటకే ఆయన ఆశీస్సుల నేర్పరచెను ఆయన ఆత్మను అపాయములను కష్టములను దాటుకొని తుదకాయన పాదములవద్ద చేరునట్లు అంత బలమయినదానిగా చేసెను. కావున యీశ్వరునితో యెట్టిజీవముగల సంబంధమును గలిగియున్నామో గుర్తింపుము.

ఆయన "మహా ప్రభుర్వై పురుషః" అయివున్నాడు.

గొప్ప ప్రభువును మహాత్తయిన పురుషుడును నయిన ఆయన తన స్వభావము ననుసరించి మానవుని చేసెను. ఒకపురుషునికిని మరియొకనికిని, కుమారునకును తండ్రికిని గల సంబంధమువంటి సంబంధమే మానవుడు యీశ్వరుని యెడల కలిగియున్నాడు. ఆయన ప్రేమదృష్టి మనమీదనున్నది. మనము ప్రేమతోడను కృతజ్ఞతతోడను ఆయన వం

క చూచుచున్నాము. మనము ధర్మస్వరూప రాజ్యమునొక్క ఆ రాజునకు ప్రజలము. ఆయన పరిశుద్ధ న్యాయ శాసనములు మన యెదుట నున్నవి. మన యిష్టానుసారము వాని ననుసరించుటకు స్వతంత్రుల మయియున్నాము; కావున యీశ్వరునకును మనకునుగల సంబంధము ఒకపురుషునకును మరియొకనికినిగల సంబంధమువంటిది. ఈసత్యము క్రైస్తమత (పరిశుద్ధాస్తికమత) సారమయి యున్నది మన దినదినపానీయముల నిమిత్తమును మన కష్టముల విముక్తికొరకును, మన పాపమోచనకొరకును ఆశాశ్వత పురుషునివంక చూతుము. ఆయన మన తండ్రివంటివాడు, మన మాయన బిడ్డలము. ఓ శాశ్వత పుత్రులారా ఆయనను పూజింపుడి అందరును కలసి ఆయన ఆశ్రయముకుకోరి పరిశుద్ధమయిన నిష్కల్మష హృదయములతో ఆయన అనుగ్రహమునకయి అడుగుడి.

ఈశ్వరుడు ఆత్మలన్నిటిని తనయందున కాకర్షించుకొనుచున్నాడు ప్రీతి హృదయమునందును దివ్యస్వభావపు మొగ్గలను ఆయనవుంచియున్నాడు; కావున అవి వికసించుకొరకు మహాత్ముల నప్పుడప్పుడు పంపుచుండును. ఆయన ఆనందస్వరూపమును అనుసరించు ఆయన ప్రియపుత్రులు ప్రకాశించునంతటను ప్రేమను బోధింతురు. దివ్య పుష్పముల విత్తనములు ఆత్మలన్నిటియందును కలవు. కాని అవి ఆయన ప్రియభక్తుల బోధలవలనను ప్రవర్తనమువలనను వికసించును. ఈవిధముగానభివృద్ధిచెందినవారు తనుకంటె తక్కువగువారిని తన సాన్నిధ్యమునకాకర్షించుకొనుచున్నారు ఈపరిశుద్ధ పురుషులదెంత ఆశ్చర్యకరమైనస్వభావము! యీశ్వరుని ప్రియభక్తులు మనకు ప్రియతములై ఘనమై ఆ

కమనీయమయిన ఆనందస్వరూపము ననుసరించి సమస్త కష్టములను ఆపదలను తా ననుభవించి యీశ్వరుని ఆనంద స్వరూపమును బోధింతురు. వారి యిలోకమునకు బంధుత్వవలన ఆయన వేలకోటిజనుల తనకొరకయి ఆకర్షించుకొనును; అనేకుల క్షేమము కొరకు ఆయన తన ప్రియపుత్రుల విదితకష్టముల పాల్పర్చును. వారు వాటిని యిష్ట పూర్వకముగా గ్రహింతురు; వాటిమూలమున వారు అభివృద్ధినొందుదురు. ఆయనకు మనయందుగల అనుగ్రహమెంత అప్రతిహతమయినది.

ఓపరమాత్మా, మాదేశమును నీవభివృద్ధి పొందించెదవా, నీకారుణ్య నేత్రములతో నీదుర్బల పుత్రుల చూడుము. ఈ దౌర్భాగ్యమైనట్టియు, అణగగొట్టబడినట్టియు దేశమునకు నీకంటె హితుడెవడును లేడు. ప్రతిదినమును అంతకంతకు వివిధ ఆపదలలోను దుఃఖములలోను తగులుకొనుచున్నది. దివారాత్రములు దాని దుఃఖస్వరము వినబడుచున్నది. ఓపరమాత్మా, ధర్మమును ప్రసాదించుటవలన నీవీదేశమును రక్షించెదవా; దాని దుఃఖములను తీర్చెదవా? ప్రతి హృదయమందును నీ ప్రేమా బిందువులను వర్షింపుము. మాతండ్రివలెను మా తల్లివలెను నిన్ను నీవుబయల్పర్చుకొనుమా, మేమందరమును నిన్ను పూజించులాగున అనుగ్రహింపుమా. ఓహో! మా దేశపుత్రులందరును యేకహృదయముతో నిన్ను ఆరాధించునట్టి కాలమెప్పుడువచ్చును. మా క్షుద్ర ప్రయత్నములేమియు ప్రయోజనములేదు. కావున సమస్తమును నిర్వహించిన నీవు నీ అనుగ్రహమును ప్రసాదింపుము.

13 వ ధర్మోపదేశము.

"ఇదంవా అగ్రేనైవ కించదాసీత్। సదేవ సౌమ్యేద మగ్రాసీత్ ఏకమేవాద్వితీయం సదా ఏవమహానజఆత్మా"

ఆదియందు యీసృష్టి యేర్పడి యుండలేదు. ఆరంభమున రెండుగాక యొక్కటేఅయి జనన రహితమయిన పరమాత్మ యుండెను.

ఈసుందరమయిన సృష్టి ఆదియందు వుండియుండలేదు. అవకాశమునంతను నోక్కొక్కటిగా చీకటికమ్మివేసెను "తమఆసీత్ తమసా గూఢమగ్రే" అంధకారము క్రమ్మెను ఆచీకటికి పరికాశము రెండుగాక ఒకటేఅయి సత్తామాత్రుడుగానున్న పరమాత్మయే. అంధకారము తప్ప వెలుతురు లేనప్పుడు ఆజ్ఞానజ్యోతియైన పరమాత్మ ఆనందమగ్నుడయియుండెను, సర్వతేజములును ఆరిపోయినను, సూర్యుడు యెప్పటికిని అస్తమించినను నక్షత్రములు యెప్పటికిని ఒక్కమాటుగా మరుగయిపోయినను ఆతేజస్వియయిన పరమాత్మ అప్పుడు సహితము వుండును. సృష్టికిపూర్వము సహితము ఆయన తనయందు తాను ఆవిర్భవించెను. ఆయన యిప్పుడు సర్వసృష్టికిని కారణమాత్రుడయి యున్నాడు; కాలకర్మమయిన యీసమస్త సృష్టియు నశించిపోయినను ఆయన యింకను శాశ్వతకాలమునకు వుండును. "ఈశానో భూతభవిష్యన ఎవాత్ యాశఉశ్వ" గత ప్రస్తుతకాలముల కాయన నాయకుడు. భవిష్యత్ కాలము నకువలెనే ఆయన యిప్పుడును సముడయి యున్నాడు. ఆయన ఒక్కటే ఉనికిని కలిగియున్నాడు. ఆయన రెండు భుజములమీదను భూతభవిష్యత్ కార్యములు నియమింపబడుచున్నవి. ఆయన స్థలకాలాతీతుడు

స్థల మాయనను అతిక్రమింపజాలడు. కాలమును ఆయనను నిరూపింపలేదు. సమస్త సృష్టిని ఆయన స్థలకాల పాశములచే బంధించియున్నాడు సమస్త సృష్టియు స్థలకాలసంబంధముకలిగి వర్తించుచున్నది. స్థలకాల పరిమితిగల సమస్త సృష్టియు అనుపమమహుడయిన యీశ్వరునియందు లీనమయి యున్నది. సమస్తమును సృజింపబడకపూర్వము, అంతటను అంతములేని కటికచీకటియొక్కటి వ్యాపించియున్నప్పుడు శ్రీశాశ్వతుడయిన పురాణపురుషుడు తన జ్ఞానతేజస్సునందు సత్తామాత్రుడయి యుండెను. ఓహో! వర్షాకాలపు ఘనరాత్రియందు ఉన్నతస్థానమునుండి మట్టును చూచునప్పుడు నక్షత్ర జ్యోతిర్మండలము నొక్క నక్షత్రమును నేత్రగోచరముగాక, ఆకాశమంతయు కారుమేఘ పరివృతమయి అంతటను ప్రవిషన్నమగు నిశ్శబ్దమును అంధకారమునయి కేవల భీతావహమయిన యంధకారమునందు, అనగా యిందలి గాఢమహాత్మ్యమేమి: సృష్టికి పూర్వము అది అంధకారమునందు తన ఆత్మజ్ఞాన తేజములో సత్తామాత్రుడయి యొక్కడేయయి ఆయనయందు లీనమయి స్వయంభువయిన పురుషుని సాన్నిధ్యమును నేను గమనించుచున్నాను! « సతపోతప్యత సతప స్తప్త్వా! ఇదం సర్వమసృజత యదిదంకించః » « ఆయన సృష్టినిగూర్చి ఆలోచించెను ఆలోచించి పృథివి గలిగినదాని నంతయు సృజించెను» పూర్వము యేదియులేని ఆయన యిచ్ఛయుండెను. సమస్తమును ఆ స్థితిలనుబోలెదు ఆయన తేజస్వీ యయిన సూర్యుని సృజించెను. అంధకారమింక లేకుండను ఆ దీర్ఘరాత్రమునకు పిమ్మట ఆ ప్రథమ పురుషుడు మొట్టమొదటిసారి ఆనంద స్వరూపము ప్రకాశించియుండును! ఆదీర్ఘరాత్రమును బుద్ధుడు అనుభవించిన తేజము

గల సూర్యు డెచ్చటినుండి వచ్చెనో? చుట్టును పరిశోధించ చేయుటకు ఆ
ది అసంఖ్యాకములగు కిరణములు సందుండి గ్రహించిన ! యిది ఆయా
దికారణుడయిన పరమాత్మ య చ్ఛయుండి కలిగినది. ఆయన యిచ్ఛచే
యిట్టి మన సుందరమయిన పరిశోధనముల భూమి సూర్యుని చుట్టును ఆ
కాశము నందిరుగుట కారంభించెను. అహో! ఆలోకము అప్పుడే
నిన్నిటిలో మునిగిలన కలిగింపబడినదో యెరుగదు తెగలబడుచున్న క
రివలె వేడిగలదియు కరుగుచున్న లోహములతో నిండినదియు, ఆవిరి
తోడను మేఘములతోడను ఆవరించుకొనినదియు నయిన ఆభూమి సౌం
దర్యమునకును కాంతియందును అద్భుతముగా నలంకరింపబడి అసం
ఖ్యాకములగు వృక్ష జంతుజాలములతో నిండియుండి అప్పుడు యెవరు
భూమియిందియుండును? దానియం దెట్టి పట్టణముల నెవరు నెదజల్లిరి?
ధనధాన్యములకును ఫలపుష్పములకును ఆకరముగా నట్లు చేసి దీని నెవ
రుత్పత్తించిరి? సూర్యు డెచ్చటనుండి లోకమునకు డనుండి యీజంతు
వులును వృక్షములును వచ్చెనో? నేడును సూర్యునినుండి బయ
లుదేరి భూమిని ప్రకాశింపజేయుచున్నది! దానితో జీవ ప్రవాహముపా
రుచున్నది. మన అంతరాత్మ తో గింపబడు చున్నది యీ విధముగా
సంబంధము నెవరు యేర్పరచిరి? యిది జడశక్తివలననా? యీజీవ
మును యీద్రవ్యమును, యిది సౌఖ్యమును, యివన్నియు
నొక జడతత్వము నుండియే ప్రవహించినవా? లేక జ్ఞానమునందును ధర్మ
మునందును పూర్ణుడయిన యీ ప్రభువునుండి యివన్నియు యిట్లయి
నవా? యీలోకము నొక్క కరుగుచున్న లోహముల ముద్దయయిన
ప్పుడు, పొగ చేసిండి ఆవిరిచేతను మేఘములచేతను కప్పబడిన ఆభాగము

వంక నెవరయిన చూచి యిట్టి సౌఖ్యప్రదమైన రాజ్యమగునని భ్రమించి యుందురా? అయితే యీశ్వరుడు తన భవిష్యత్ చింతనమువందు ఆ అనావృతమై యుండుచున్న భూమి యిట్లు నివాసయోగ్యమై పుద్యానవనములగునట్లు దాని యందట్టి అద్భుతశక్తులనుంచెను; అది కాలక్రమమున చల్లార్చబడి అసంఖ్యాకములగు జీవులయొక్కయు, అంతములేని సౌఖ్యముయొక్కయు గృహమయ్యెను. ఆవిరి ఘనీభవించి జల్లని జల్లు వానలను కురిసెను; అసంఖ్యాకములగు చేపలను, మొసళ్ళను కోట్లకొలది జలచరములను నీటియందు యీదనారంభించెను. కాలక్రమమున నీటియడుగునుండి సూర్యునివైపు పర్వతములు బయలుదేరి యీశ్వరుని మహిమపరచుట కారంభించెను. భూమి స్థల ప్రదేశముగను జలప్రదేశముగను విభాగమయ్యెను. వృక్షములును, అన్నివిధములగు జంతువులు వానిలో వృద్ధినొందెను. యివియంతయు దానియంతట నదియే కలిగినదా? యిది జడశక్తి పనియా? కాదు; యిది అజ్ఞాన స్వరూపుడయిన పరమపురుషుని మహిమను జూపుచున్నది. యింత అద్భుతమైన విధముగా యీసృష్టి రచనచేసిన దాయనయే. ఆహారమును నమలుటకు మనకాయన దంతములను దయచేసెను, దంతములను దయచేయక పూర్వము మాత్రము స్తనములయందాయన పాలనుంచెను; ఓహో! యెంత అద్భుతమయిన యేర్పాటు! ఆయన నిరీక్షణశక్తి యెంత అద్భుతమయినది! యివన్నియు జడశక్తిపనియా? అదియొక పురుషుని జ్ఞానమును సూచింపదా? అది ఒక్క ఆత్మయొక్క ప్రీతిని కనుపరుపదా? అది యొకే పురుషుని యిచ్ఛను ఆలోచనను చూపింపదా? యీ శోధయంతటితో మనల కాపాడునారెవరు? మన వ్యాధులు కుదురుటకు యే

దయామయుడు అన్ని విధములయిన మందులను సృజించెను. మన దే
హమందలి యేఅవయవమయినను బాధనొందునప్పుడు మన విశ్వాసము
ననుసరించి పూర్వమువలె నది నెమ్మదియు బలమును గలదగును. ఆత్మ
అంధకారావృతమును పాపపరిస్పృతమయినప్పుడు యెవరు పరితాపమును
కలిగించి దాని త్రిప్పుచున్నారు? శాశ్వతకాలము మనకే తల్లియు దండ్రి
యునయియున్నాడో యెవనియెడ తెగని ప్రేమ మనల ధర్మమార్గము
నందు కాపాడుచున్నదో ఆయనయే యిదియంతయు చేయుచున్నాడు.
మనకు భయమేమి; మనకు కొరతయేమి! భౌతిక ప్రపంచమునకాయ
న ప్రభువయినట్లు ఆత్మకును ఆయన అయియున్నాడు. సృష్టికి ఆయనదే
వుడయినట్లు నాకు దేవుడయియున్నాడు. ఆయన అనుగ్రహమును పొంది
మన దినములు గడుపుచున్నాము. జీవితము సుఖసంతోషములన్నియు
ఆయనవలన కలిగినవే; దానికొరకు మన కృతజ్ఞతాహృదయము నాయ
న కర్పించునప్పుడు ఆసౌఖ్య మెంతపరిశుద్ధమును ఆనందదాయకమునునై
యున్నది. వృద్ధి ఆయన ప్రియముఖమును మనకు కనబరచును. క్షీణము
నుపాధ్యాయునివలె బోధించి ఆయనవయిపునకు మనల నాకర్షించును
అంతట అక్షీణతే మనమే పరమఅభివృద్ధి సృష్టియంతటను ఆయనప్రేమ
కలదు. సర్వదా మనమాయన కరుణ నాశ్రయించి యున్నాము. మన
మీలోకములో నుండెడి కొలదిరోజులకు ఆ ఆనందస్వభావము సాధార
పరుచుకొనుట కంటెబలము మనయొద్ద లేదా? శాశ్వతకాల మనవితో
కలిగియుండవలసిన ఆయన ప్రేమాశ్రయమున యీకొలదికాలము కష్ట
ములలోను ఆపదలలోను నిరాశజెందని హృదయముతో జీవించుటకును
నకంతె యాధారము లేదా! యీస్వల్పకాలమునకు పూర్ణ విశ్వాసము

తో ఆయన ప్రేమను నమ్ముకొనియుండజాలనిచో శాశ్వత కాలమునకు మనకేమి యాశకలదు? ప్రాపంచకసౌఖ్యలేశమునకయి మనము గర్వించవలయునా, దుఃఖలేశమునకయి మనము నిరాశచెందవలయునా? క్షణికసుఖములకయి మనము మనోవికలులమగుట యీశ్వర యిచ్ఛ కాదు ధర్మబలమున బలపర్చబడుటకును కష్టసుఖములయందు నిశ్చలులమయి యుండుటకును ఆయన యిచ్ఛయించును. భౌతిక ప్రపంచము నాయన స్వభావిక శాసనబద్ధముచేసినట్లు ఆత్మను మతనీమమునిచ్చుటవలన ఆయన బంధించెను. మనము బోధింపబడవలయుననియు బలపర్చబడ వలయుననియు, నీతి జ్ఞానాభివృద్ధి నొందవలయుననియు, ఆయనయుద్దేశము దాని పరిసమాప్తికొరకు అనేకమార్గముల నాయన యేర్పర్చెను. దానికి ఆయనయే సహాయముచేయుచున్నాడు. వృద్ధిక్షయములు వసంత శీతకాలములవలె మారిపోవును. అయితే నీతి స్వరూపుని స్నేహితునిగా చేసికొనిన యీశ్వరుని మన మాధార పర్చుకొనిన ఆత్మశక్తి యెప్పుడును తగ్గిపోదు. దాని సంతుష్టియెప్పుడును నాశనము చేయబడదు. ఓపరమాత్మా, ఆత్మశాంతిని కాపాడుము; అంతటను నీ అనుగ్రహమును వ్యాపింపచేయుమా! నీమార్గమున బ్రాహ్మసోదర సంఘమును (పరిశుద్ధాస్తిక సోదరసంఘమును) వృద్ధినొందింపుమా? విశా జ్ఞానముచేత యీ దేశమును ప్రకాశింపజేయుమా; శాంతోదకంబులనీప్రపంచమును ముంపుమా; అందరను నీసేవయందు వినియోగింపుమా;

14 వ ధర్మోపదేశము.

"యదాతద్యతోర్థానవ్యదధాచ్ఛాశ్వతీభ్యస్సమాభ్యః"

"లోకములలోనివశించు శాశ్వతజీవుల కర్మఫలములను ఆయన స్థిరపరచెను".

ఈ సృష్టిసారమును ప్రేమయు స్వరూపముగాగల ఆదేవునిది. అది ధర్మపరిపూర్ణుడయిన ఆయన ధర్మముతో నిండి యున్నది. ఆనంద పూర్ణుడయిన ఆఒక్కని ఆనందకిరణములచే అది చుట్టును ప్రకాశించుచున్నది సుందరమయినట్టియు సౌభాగ్యమయినట్టియు వస్తువులన్నియు ఆయనవలన కలిగినవి. దానిసమస్తమును ప్రతివస్తువయు ఆయనవలన కలిగినది. యీలోకమునింత సౌందర్య తేజ పరిపూర్ణముగను. సౌఖ్య ప్రాణసమన్వితముగను చేసిన దాయనయే. మానవుని సృజించి సృష్టిను నతను పూర్తిపరచెను. ప్రేమను, సౌఖ్యమును, ఆనందమును ప్రసాదించుటయే ఆయన సృష్టిపుద్దేశ్యము. ఆయన ఆనంద స్వభావమును అనుసరించి హృదయగర్భితము చేసికొని అంతటను వ్యాప్తముచేయు కొరకు ఆయన మహాత్ములను సృజించెను. మన పరిశుద్ధతయంతయు ఆయన ధర్మస్వరూప ప్రతిబింబముమాత్రమె అయియున్నది. మహాత్ముల లక్షణమేమి? యిది వారంతట వారనుభవించెడి ఆనందమును యితరు లనుభవించునట్లు చేయునంతవరకును వారెప్పుడును తృప్తి నొందరు. బీదలకును అనాథలకును, తమఆహారపానీయముల పంచియున్నట్లున్న వారిమ్మానసమెప్పుడును సుఖపడదు; వారివారిహక్కును తన సత్యము నేద యున

ను వారు కనుగొనిన తక్షణమే లోకమునకు బోధింపుచుండును. తాము మాత్రమే బ్రహ్మానందము ననుభవించుచుండిన వారుతృప్తినొందియుండగలరా? వారాటంకమును లక్ష్యపెట్టరు, ఎప్పుడును మనుష్యులకు భయపడరు. సాత్వికానందమును బ్రహ్మానందమును వేలకొలది జనులపై వర్షింపజేయునిమిత్తము తమ క్షుద్రశరీరముల అర్పించుటకెప్పుడును వెనుదీయరు. యేల మహాత్ముని లక్షణమీవిధముగా నున్నది? వానిమహాత్మ్యము ఆ ఆనందస్వరూపుడయిన దేవునివలన కావుననే యీపరిశుద్ధత తర్వాత యీశ్వరుని వద్దులేసి కారుణ్యమునుగూర్చి యోచింపుము. తనంతట తాననుభవించుచుండిన ఆ ఆనందమును వ్యాపింప జేయుటయే సృష్టియుద్దేశ్యమనియు, యీ జంతుజాలమునంతయు సృజించుట వానిలో ప్రేమను వెదజల్లుట కనియు, కనుపడుటలేదా? అసంఖ్యాకములగు ఆత్మలను దయాధర్మములవలన గలుగు ఆనందముచే సిండింపదా? వృత్తమజీవులు నీతియందభివృద్ధినొందుటయు, అంత కంతకు శ్రమమూలమున పరిశుద్ధములగుటయు అట్లు తన సింహాసనమును సమీపించుటయు ఆయన సృష్టియొక్క ముఖ్యోద్దేశమయి యున్నది. దీనికొరకే ఆయన ఆత్మను సృజించెను. దీనికొరకే ఆయన దేహమును దాని నివాసస్థలముగా నేర్పరిచెను. దీనికొరకుమాత్రమే సృష్టినంతయు ఆయనచేసెను. ఒకదానికొకటి అతిదూరముననున్న యీ అనంతగోళములు ఆయన వృత్తమజీవుల సాధనాస్థలములను ఆయన శాశ్వత పుత్రుల నివాసస్థానములును అయివున్నది యీఘనమయిన అనుగ్రహమునుపరిసాధింపని ఆజీవులను సమస్త సౌఖ్యములనుండియు ఆయన పూర్ణముగా తొలగించివేసెనా; లేదు; వానికిసహా సౌఖ్యమును ఆనందమును వి

చ్ఛలవిడిగా వెదజల్లెను వృద్ధినొందుచున్న ఆయన ఆనందపు ప్రవాహములు అంతటను పారుచున్నవి. ఒకనీటిబిందువును పరీక్షింపుదుమా? అదియెట్లు అసంఖ్యాకములగు జీవులతో నిండినదియు, మితిలేని సౌఖ్యముతో పూర్ణమయినదియు నయియున్నది. అడవిలో ప్రవేశింపుదము. యెట్లు జంతువుల మందలు చెట్లనీడను పండుకొనుచున్నవో యెట్లు పూర్ణమయిన తృప్తితో నెమరువేయుచున్నవో పక్షులెట్లు తమ మనోహర స్వరముల చేతను ఆనందములను తెలుపుచున్నవో యెట్లు వర్షకాలపు ఆరంభ జల్లులచే జంతువుల వలె వృక్షములు సంతసమును కనుపర్చుచున్నవో చూతుము. అయితే యీ అద్భుతసృష్టి వెలువడినది యానోరులేనిజంతువులకొరకును చలనములేనివృక్షములకును కాదు; జ్ఞానసౌందర్యములకాకరమగు యీనిరుపమానసృష్టి యీనోరులేని జంతువులయొక్క సొత్తు కాదు. అవియీశ్వరుని మహోద్దేశ్యమును గ్రహింపజాలవు. ఉత్కృష్టమయినట్టియు అద్భుతమయినట్టియు సౌందర్యముతో నలంకరింపబడిన యీలోకమును చూచుటవలన అవి ఆయానఘనతను గ్రహింపజాలవు. ఆత్మనుసృజించుటవలన సృష్టిఘనతను ఆయనపూర్తిపరచెను, ఆయన ఆనందస్వరూపమును ప్రత్యక్షము చేసెను. భౌతిక ప్రపంచము యంత్రముమాత్రమేఅయివున్నది, పక్షులను మృగములును వాని వాని సహజగుణములకు దాసులయియున్నవి; శాశ్వతత్వస్వభావమును, పరమపురుషస్వభావమును పొందినమానవుడుమాత్రమే ఆయన అనుగ్రహమువలన ఆయన కుమారుడనెడి పేరునకు అర్హుడు జంతువర్గమునకు ఆయన కలుగజేసిన ఆసౌఖ్యముతో మానవునితృప్తినొందునట్లుచేయలేదు. అవి ఆసౌఖ్యమునుమాత్రమే యెరుగును. అయితేయింద్రియసౌఖ్యము తే

మానవుని సర్వస్వము కాదు. తమ ఆత్మలనభివృద్ధి పరచుకొనక బహి
ర్నందమున ననుభవింపజాలనివారు ఈశ్వర రాజ్యసుఖమే మాత్రమును లేని
వారు కావలసినదేనా? కాదు; యితరజంతువులకువలెనే ఆయన వారి
కి యనేకసంతోషవిషయములను కల్పించియున్నాడు; సంవత్సరముతరు
వాత సంవత్సరమును, ఋతువుతరువాత ఋతువును, సూర్యోదయము మొ
దలు అస్తమయము వరకును అనేకవిధములగు సంతోషపరుపబడుచు
న్నారు. అయితే ఈశ్వరుని కరుణను చూడుము; ఆ మానవుని యీసంతో
షములతో తృప్తినొందునట్లు చేయలేదు; ఆహార నిద్రలవలన మాత్రమే
మానవుడెప్పుడును సుఖముగా నుండజాలడు; వాడు విషయసుఖముల అ
నుభవముచేత మాత్రమే యెప్పుడును తృప్తినొందజాలడు. నిద్రించుచున్న
ను, గొప్పభోగములో మునిగిపోయినను మానవాత్మ యీసౌఖ్యము అన్ని
టితో నెప్పుడును తృప్తినొందదు. విశేషవృద్ధిచేతను సమస్తసౌఖ్యములచే
తను చుట్టబడినప్పుడు సహితము యేల మానవుడు సుఖముగా నుండడు? ని
రుపమానధనాధికారముల ననుభవించుచునుండియు, తనయాజ్ఞ చేపట్టి వి
షయమును జరుపుకొనుచు, "నేనేల సుఖముగా లేను" నివాడు తనను తాను
అడిగికొనినచో అతని వ్యర్థహృదయమందు సుఖము లేదని ప్రత్యుత్తరము
సిద్ధముగా నుండును అతృప్తి వానిపీడించుచుండుట యందేమి ఆశ్చర్యము
న్నది? మానవుడే సౌఖ్యములన్నిటితో తృప్తినొందవలయునని ఈశ్వరో
ద్దేశము కాదు. సమస్తసౌఖ్యమును సర్వఫలములనుదయచేసెడి ఈశ్వ
రుని యుద్దేశమునకు వ్యతిరిక్తముగా ప్రవర్తింపుట మేలుకోరనైయుండునా?
మనమీవిధముగా తృప్తినిగాని సంతుష్టినిగాని సంపాదింపగలమా?
యీవిషయములన్నిటితో సుఖపడియుండుట మనయిచ్ఛయా? యీవిష

యసుఖములకంటె మనకు ఘనములైనగుణవరములు లేవా? దయాసత్యశీలములయందభివృద్ధినొంది తనను సమీపింపవలయునని ఆయన యిచ్ఛయైయున్నది; మానవుని సృజించినయుద్దేశమిదియే. దేవతలతోనహవాసము చేయుటకర్హులముగా ఆయన మనలనుసృజించెను; మనలనాయనవయిపున శాకర్షించుకొనుటకు ధర్మమునకు హక్కుదారులనుగ మనల చేసెను. విషయసుఖములలో మునిగిపోవుటకై మనలనాయనసృజించలేదు. ధర్మముకొరకును ఈశ్వరునికొరకును యెన్నివేలవిషయసౌఖ్యములను మనలతటమనము నిరాకరించుకొనలేము! అయితే ఆయనయందానందించునప్పుడును, యితరజంతువులవలెఆహారపానీయాశక్తమతిభ్రమలోనుండునప్పుడును మనమట్లుయెన్నడును చేయలేము.

ఓపరమాత్మ! మమ్ములనందరను నీవయిపునకు నడపింపుమా; మాదేహమును, మానసమును, ఆత్మను శాశ్వతత్వమునకు నియమింపుమా. నిన్నువిడచిమాకు శాంతిలేదు, సుఖము లేదు. మాహృదయములప్పుడు దుఃఖాంధకారముచే కప్పబడియుండును. నీవులేక మాసుఖమే దుఃఖము, మావృద్ధియే క్షీణత, మాజయము అపజయముమాత్రమే, మాదేహము, మామానసము, మాశక్తులు అన్నియునీనుండియే; కావున వానిని నీసేవకై వినియోగింపుము, మాహృదయములను నీకై లేవనెత్తుము.

---

16 వ ధర్మోపదేశము.

ససేతుర్విధృతిరేషామ్లోకానామ్ అసంభేదాయ

*భేదపడకుండుటకొరకు యీసమస్తలోకములకును ఆయన ఆధారుడును మూలమును అయివున్నాడు. సర్వమునకును నియామకుడయిన ఆపరమేశ్వరుని అధికారమువలన సృష్టియంతయు నడిపింపబడుచున్నది. ఆయన సాధారణముగా కలిగియుండుటచే జంతులోకము దానివిధులననుసరించుచున్నది. మానవులందరును, జంతువులన్నియు, ఆపరమమాతాపితహృదయమున హత్తుకొనియున్నవి. పునికినికలిగిన లోకములన్నిటిని తెలిసికొనుటకుగాని నిరూపించుటకుగాని సాధ్యముకానట్టికాలమున సృజించి, గృహముయొక్కగాని నావయొక్కగాని నిర్మాతతనపనిని నిర్వర్తించి దానితోనెట్టిసంబంధమునువుంచుకొనక విడచివెళ్లులాగున ఆయనవానిని విడచినాడా? ఆయన అట్లువిడచివెళ్లిన, లేక ఆయన దృష్టినింకను కాపాడుచున్నాడా? ఆకసమంతయు సర్వకాలమును ద్రష్టవలెను, రక్షకునివలెను, సమస్తమునకును యిచ్ఛాశక్తిగనున్న ఆయన ఆస్తిక్యముతోనిండియున్నది ఆయన యిప్పుడునువున్నాడు; మనమందరమును ఆయనయందుజీవించుచు, ఆయనయందు మనజీవమునుకలిగియుండును. ఆయనతోసంబంధించియున్నాము. సృష్టిఆయనయిచ్ఛచేకల్పింపబడి ఆయనయిచ్ఛచేత కాపాడబడుచున్నది. ఆయనయిచ్ఛ ప్రస్తుతకాలమందువలెనే పూర్వమును ఒక్కటిగానేయున్నది. ఆయనయిచ్ఛాప్రవాహము సృష్టికాలమునుండియు ప్రవహించుచు బ్రహ్మాండము కాపాడబడుచున్నది. నేను మాట్లాడనారంభించినప్పుడుఅట్లుచేయుటనా యిచ్ఛయైయున్నది;

యిప్పుడు నేను మాట్లాడుచున్నాను, యెందుచేతనంటే నాయిచ్ఛకు తెంపు లేదు; దానికి తెంపుగలిగినక్షణమున నామాటలుఆగిపోవును. ఈశ్వ యిచ్ఛకు తెంపుగలిగినక్షణమున, యీసమస్తలోకముల నాశనమునుకలుగును. యిచ్ఛటను ఆయన వున్నాడనియు, ఆయన సమస్తమునకు ప్రాణమువంటివాడనియు, ఆయన జీవముగల దేవుడనియు చూచుచు మనమాయనను పూజించుచున్నాము. యిప్పుడు నేను మాట్లాడుటలో నాయిచ్ఛాయునికి తెలుపబడుటలేదా? నీవు నన్ను చనిపోయిన శవముగనా లేక జీవించియున్న మానవునిగనా చూచుచున్నావు? అప్పుడునా వాక్కునకు వాక్కుఅయినట్టియు యెవనియిచ్ఛచే నావాక్యములు వెలువడుచున్నవో అట్టియు నాదేహమునకు ప్రాణదాతయు, సృష్టినంతను ప్రాణముతోడను చయితన్యముతోడను నింపినట్టియు, ఆయన నాకంటె నెక్కుడు ప్రాణవంతుడుకాడా; ఆయన ప్రాణమువంటివాడు కాడా ఆయన ప్రాణస్వరూపుడయి వెలయుచుండిన జీవముగల దేవుడు. యీ జీవముచుట్టును సృష్టియంతయు తిరుగుచున్నది. సమస్తమును ప్రాణతేజముల నాయనవలన పొందుచున్నవి. ఆయన యీ భక్తసంఘమునకు రక్షక దేవుడు. మన మాయనకు పూజనర్పించునప్పు డాయన దాని నందుకొనుచున్నాడు. మనమాయనను తండ్రివలె చూచుచున్నాము. భూతభవిష్యత్ కాల విషయములు విచారింపనవసరము లేదు. మనకు ప్రకాశమును కలిగించు మనయెదుటనుండు దీపమును, ప్రాణమును, వాక్శక్తిని, గ్రహణశక్తిని కలిగించెడి మనచుట్టునుండు వాయువును, యివన్నియు ఆయన యిచ్ఛ నాధారముగాగొని యున్నవి. ఆయన యిచ్ఛకు తెంపుగలిగెనేని యీదీప మారిపోవును. యీవాయువు చలనరహితమ

గును. వాక్కు నిలచిపోవును సృష్టియంతయు ఆజగత్ సృష్టి స్థితికార ణుని యిచ్ఛననుసరించుచున్నది. ఆయన రాజులకు రాజును, చక్రవర్తులకు చక్రవర్తియు, త్రిలోకములకు రక్షకుడును అయియున్నాడు.

"ఏష సేతుర్విధరణ ఏషామ్ లోకానామ్ అసంభేదాయ"

"భేదపడకుండుకొరకు ఆయన సమస్త లోకములకును ఆధారుడును మూలమును అయియున్నాడు" ఆయన యింకను సృష్టికంతకు ప్రాణమయి వెలయుచున్నాడు ఆయన సమస్తమునకును అతీతుడయి యున్నాడు. ఆమహాపురుషునికవి గుర్తుమాత్రములనే అసంఖ్యాకములగు లోకములు పరివర్తించుచున్నవి. ఆయన వేలిగుర్తు మనమొక్కడచూడము. సృష్టియందు మన మెవని అంగుష్టాధికారమును చూచుచున్నాము; యెవని వేలిగుర్తువలన కోట్లకొలది లోకములు పరివర్తించుచున్నవో ఆసర్వనియంత వేలిగుర్తును మనము దానిలో చూచుచున్నాము. అభివృద్ధిస్థితినుండి క్షీణత్వమునకు నీతివంతుడు వచ్చినప్పుడును, తరువాత తనవృద్ధిని తిరిగి పొందినప్పుడును, వృద్ధినుండి క్షయమునకును, క్షయమునుండి వృద్ధికిని లోకముతో వాడు పోరాడునప్పుడును, తనమతమునందు విశ్వాసముగలవాడయి దృఢమనస్కుడయినప్పుడును, శరత్కాల కాంతియందు పూర్ణచంద్రుడు ఆకసమున వర్తింపుచు మేఘమునుండి మేఘమును దాటుకొని పోవుచు నిర్మలాకాశము చేరి తన స్వచ్ఛమయిన ధవళకిరణంబులచే భూమినలంకరించి మనకు నేత్రపర్వముగావించునప్పుడును, వానిలో యెవని వేలిగుర్తును మనము చదువు చున్నాము? జీవచరిత్రయందు మన మేమి చదువుచున్నాము? యెల్లమంది

వస్తువులమీదను దానిచిహ్నమునుంచెడి ఆ వ్రేలిగుర్తును మనము దా
నిలో చదువుచున్నాము.

ఆత్మ పాపభూయిష్ఠమయి అజ్ఞానాంధకారమున మునిగినప్పుడు
ను, విచారముతోడను పశ్చాత్తాపముతోడను స్పృశించి తరువాత ఆత్మ
శాంతిని తిరిగిపొందునప్పుడును, పాపబాధలనుండి విడిపింపబడి నూతన
శక్తితోడను, నిష్కల్మషత్వముతోడను, ప్రవర్తించునప్పుడును, యెవ
నిచేతిగుర్తును మనము కనుగొనుచున్నాము? సర్వ నియంత యయిన
యెహోవా హస్తసంజ్ఞను మనము దానిలో చూచుచున్నాము. యెహోవనియిచ్ఛ
చే యెండిపోయినభూమి వర్షధారలచే చల్లబడుచున్నదో ఆయన యి
చ్ఛవలననే పశ్చాత్తాపహృదయము నెమ్మదిపడుచున్నది. ఆయన మన
లనేమియు గమనింపడా? పాపమునందును దుర్మార్గమునందును యిం
తగా మునిగిపోయినను ఆయన మనవయిపు ఒక్కచూపునయినను యె
ప్పుడును పరుపనంత మానఆత్మలఅసహాయముగ వదలివేసినాడా; యీ
దినమునసహా యిచ్చుటకు మనలనెవరుపంపినారు? సోమరితనము సౌఖ్య
మునందలి ప్రేమ సంతోషమునందు యిచ్ఛ యింకననేక దుర్వాంఛలును
మనస్సు నరికట్టును. వాటిని గమనింపక యీపరిశుద్ధ బ్రహ్మసమాజప్రా
ర్థనామందిరమునకు మనల నెవరు తీసికొనివచ్చిరి? హృదయకాలపుమం
చును విడగొట్టుటకు సూర్యుని పంపినటువంటి ఆయనయే యీ పరిశుద్ధ
సమాజములోనికి తీసికొనివచ్చి మన హృదయ మాలిన్యమును పోగొట్టి
నది ఆయనయేకదా; యిప్పుడు యిక్కడకు వచ్చుటవలన నీవు పరిశుద్ధ
పరచబడితివి కావున ప్రేమపుష్పముల నర్పించుటవలన పరిశుద్ధ హృద

యముతో ఆయనను పూజింపుము. భూతభవిష్యత్ కాలములగూర్చి మనమాలోచింప నవసరము లేదు. ఆయన యిచ్చట నుండుటనుజూచి ఆయనకు మీ హృదయమును లర్పణ చేయుడు. ఆయనశక్తి అంతటను వ్యాపించియున్నది; సర్వమునకును సాక్షీభూతుడయి బాహ్యాంతరములయందంతటను ఆయనవున్నాడు. మనమొక యున్నతపర్వత శిఖరమున నెక్కి అచ్చటనిలచి మననేత్రములచే ఆకసములో జొచ్చుకొనిపోవు మరియొక పర్వతశిఖరమును చూచితిమేని అచ్చటసహితము ఆయనఘనతను మనము జూతుము, సముద్రపుటొడ్డున నిలచి నురుగుతో నిండిన వరుసగానుండెడు వున్నతతరంగములను వీక్షించితిమేని అచ్చటసహితము ఆయనప్రభుత్వమును మనముచూతుము. నదియొడ్డున వృక్షచ్ఛాయలను మనము నిలచి మనయెదుటనుండెడు ప్రవాహచలనమును మనము గమనింతుమేని అచ్చటసహితము ఆయన ఆనందావిర్భావమును మనముచూతుము. ఆయన సర్వకాలములయందును సమముగనున్నాడు. ఆయనకుచీకటి,రాత్రియు,ప్రకాశించుమధ్యాహ్నమును అన్నియుసమానము లే.ఆయన ఆత్మ ఆంతర్యమునందున్నాడు.ఆయన సంతోష సౌందర్యరాశి సమస్తమును వానిసౌందర్యమును ఆయన సౌందర్యమునుండియే పొందినవి. ఆయనశక్తివలన ప్రకాశమానుడయిన సూర్యుడు వుష్ణతేజ కిరణములను పరపుచున్నాడు, ధావళ్యుడయిన చంద్రుడు దవళతను కురిపించుచున్నాడు. కారుమేఘమధ్యస్తమయిన విద్యుత్కాంతి ఆయనకాంతిచే ప్రకాశించుచున్నది. ఆయనను మనము చూడజాలకుండినచో సమస్తమును అంధకారమును కాంతిహీనమునయ్యెడిదే, నక్షత్రగోళకోటులుగల హద్దులేని ఆకసము సంతోషహీన మయినదయ్యెడిదే. ఆయనలేక సృష్టియంత

యు శూన్యగేహమయియుండును? శూన్యగృహమునందేమి సౌందర్యముగలదు; అట్లే మన హృదయములును వుండును. ఆయనలేక యీ హృదయము శూన్యహృదయము హృదయము ఆయనవునికిచే నిండింపబడకపోయిన అవ్యర్థహృదయముతో మనమేమి చేయగలము? యీ సృష్టి ఆలయమునందును యీహృదయ సింహాసనమునందును మనము ఈశ్వరుని కనుగొనకుండిన సమస్తమును నిరాశాంధకారము; బాహ్యాంతరములయందు నిరాశ. ఆయనలేక సృష్టియంతయు వుద్దేశ్యరహితము. ఆదర్శహీనము, అగ్రాహ్యము. నియమరహితము, జ్ఞానవుడనయియుండి ఆయనను నేనుజూడకుండిన యీజన్మ వ్యర్థము. అయితే యీశ్వరునిదయ యంతఘనమయినది. మన ఆత్మనంతయు ఆయన వునికిచేత నింపివేసెను. మన ప్రేమ, కృతజ్ఞత, దయ, పరిశుద్ధవాంఛలు ఆయనసోక్కని పూజించుటచేతనే అన్నియుతృప్తిజెందుచున్నవి. ఆయన కృతజ్ఞులయిన కుమారులందరేకమయి పూర్ణ హృదయములతో ఆయనను పూజించెడు ఆ స్థలము స్వర్గతుల్యము. యీ లోకమును విడిచి ఆ శాశ్వతలోకమునందు మనమేమిజూతుము; యిదిఅనగా

"మధ్యేవామనమాసీనమ్ విశ్వేదేవాఉపాసతే"

దేవతలువారిమధ్య ఆయననుపూజింపుచున్నారు. దేవతాసంఘములో ఆ దేవతలదేవుని పూజింపశక్తులమగుట యెట్టిమహాభాగ్యము! మనఆత్మలు వృద్ధియొక్క ఒకస్థానమునుండి మరియొకస్థానమునకు అభివృద్ధినొందుచు తుదకు ఆయనహృదయమును హత్తుకొనును. ఓపరమాత్మా! మేమెప్పుడును మాహృదయములయందునీసౌందర్యమును తిలకిం

తుడుగాక. సూర్యచంద్రనక్షత్రవిద్యుత్ ప్రకాశములగు యీసమస్త తేజములకును నీవు తేజమవయి యున్నావు. సమస్తసృష్టియు నీ తేజముచే వెలుగుచున్నవి. మానేత్రములయొక్కయు. మాఆత్మలయొక్కయు తేజమువునీవే. నీవు తేజమునకు తేజమును సౌందర్యమునకు సౌందర్యమును. పాపబాధలనుండి నీవుమమ్ము కాపాడునడనీవు తరుణమేమమ్ముల నీమార్గమునవడపింపుము. నేనింకలోకబాధలపడజాల. నీవుమానేత్రములయెదుటనిన్ను నీవావిర్భవింపజేశికొనదవా? నీవులేక సూర్యచంద్రనక్షత్రములు సంతోషహీనములగును నాహృదయప్రభువా! నన్నెప్పుడును నీహితునిగను సహచరునిగను చేసికొనుమా. "ధనమును, గౌరమును నేనునీవద్దనుండికోరను. శాశ్వతకాలము నీస్నేహితునిగను సహచరునిగను వుండులాగు ననుగ్రహింపుమా.

16వ ధర్మోపదేశము.

"ఆత్మానతు వప్రియముపాసీతు"

"ప్రియమయినదేవుని పూజింపుమా"

సృష్టికర్తయు జగద్రక్షకుడును నయినఆపరమేశ్వరుని ప్రియదృష్టిచే సృష్టియంతయుప్రవర్తించుచున్నది. మహాసముద్రములతో కూడిన యీభూమిమీదను, అసంఖ్యాకములగు లోకములతోకూడిన ఆకసము మీదను, అన్నిటిమీదను ఆయనప్రియదృష్టి ప్రసరించుచున్నది. ఆయన

సృష్టిసంతను ప్రేమించుచున్నాడు; యీజంతువులలోను, జీవులలోను దేనినుండి ఆయన ప్రేమను తిరిగి నిరీక్షించుచున్నాడు? జీవముగలవియు, నిర్జీవమయినవియు అన్ని యితరపదార్థములును ఆయన ప్రేమను తిరిగిచూపజాలవు; మానవుడుమాత్రమే ప్రేమనుతిరిగిచూపుటవలన ఆయన ప్రేమను గ్రహింపగలడు. ఆయన అన్ని యితరజంతువులను ప్రేమించుచున్నాడు అయితే వానినుండి తిరిగిప్రేమను నిరీక్షించడు. మానవునివాడు తిరిగితనను ప్రేమింపవచ్చునని ఆయన ప్రేమించుచున్నాడు. ఆయన వానిని ప్రేమించి వానినుండి తిరిగిప్రేమను అంగీకరించుచున్నాడు మానవుడు యీలోకమును ప్రేమించి యుండుటలో మాత్రముతృప్తినొందియుండక సృష్టికిహితుడయిన ఆపరమాత్మకు తనప్రేమను వ్యాపింపజేయుచున్నాడు. ఆయన మానవునినుండి తిరిగిప్రేమను నిరీక్షించుచున్నాడు; కావున ఆయనవానిని స్వతంత్రునిచేసెను, మానవుడు ప్రేమాకట్నమును చెల్లించుట తనశక్తిలో నిమిడి స్థితిలోనుంచబడినాడు. అట్టిస్వాతంత్రియ స్థితి మానవునకుప్రసాదింపబడకుండిన, దేవుడువానినుండి తిరిగిప్రేమను నిరీక్షకుండెడివాడే. కేవలము సృష్టికిదాసులయిన వాటినుండితిరిగి ప్రేమను ఆయన నిరీక్షించలేదు స్వతంత్రులయినట్టియు, తమంతటతాము ప్రేమాకట్నమును చెల్లించింపకలిగినట్టియు, వారినుండియే ఆయన ప్రేమను తిరిగినిరీక్షించుచున్నాడు; అట్టివారుమాత్రమే మానవులు. ప్రేమ బలవంతమువలనగాని ప్రేరేపణవలనగాని దాశికాదు. ప్రేమాధనముచేకొనదగినదిగాని శక్తిచే నియమింపబడతగినదికాని కాదు. యజమాని దురదృష్టుడయిన బానిసనుండి వానిమెప్పుటవలన ప్రేమాకట్నము పొందగలడా? ప్రేమావానముస్వతంత్రమయియున్నది మానవుడు తననుప్రేమింపవలెనని ఈశ్వరయిచ్ఛ అ

యైయున్నది; కావున ఆయనమానవుని స్వతంత్రునిగ చేసెను. ఎల్లయితరవస్తువులను, అన్ని యితర జంతువులను, అనుల్లంఘ్యములగు సృష్టిశాసనములకు బద్ధములగునట్లు జేసెను. మానవునకు స్వతంత్రయిచ్ఛవలన అనుసరింపబడవలసిన మతములదయచేసెను; ఆయనమానవుని ప్రేమవాకట్యమును చెల్లించుటకు బద్ధునిగా చేయలేదు నీతియందభివృద్ధినొందినట్టియు. స్వతంత్రమై స్వేచ్ఛకలదియై ప్రేమాపూర్ణమయిన ఆఆత్మనుండి ఆయనతిరిగి ప్రేమనునిరీక్షించుచున్నాడు. దాసియయినట్టియువిషయవాంఛలనాధారపర్చుకొనినట్టియు ఐహికసుఖములలోపడి కొట్టుకొనుటవలన దుర్బలత్వమును పొందినట్టియు, విషయవాంఛలగణనసేయక ఘనమైన మతధర్మములనుసరింపజాలనంత బలస్వాతంత్రియములులేనిదియు, నయిన ఆఆత్మనుండి ఆయనప్రేమను తిరిగిపొంగజాలదు. ఆయనదయనుపరిశుద్ధతను శీలమునుచూచునప్పుడు అప్రయత్నముగ మనసమర్పించినప్రేమను, దానినిమాత్రమే ఆయన అంగీకరించును మతాభివృద్ధి నొందినకొలదిని దానిసౌందర్యమును, సంతోషదాయకములగు లక్షణములును; అంతట ఆనందకేస్వరూపముగా గలిగినపమేశ్వరునివయి మనకుప్రేమఅప్రయత్నముగ ప్రవహించును; మతస్వభావమిట్టిది దానియంతటయది యెప్పుడు ప్రవహింపదు? మనహృదయమందలిప్రేమను పశుకృత్యములచే చల్లార్చినప్పుడుమాత్రమే. నిశ్చయముగాస్వతంత్రమయినట్టియు సులభముగా విషయవాంఛాదితదురాలోచనలని గ్రహించునట్టియు ధర్మశీలములయందభివృద్ధిమెందినట్టియు, ఆత్మకు యీశ్వరునిప్రేమించుటకంటె మధురమగునవిషయముంకొకటికలదా? ఆయనప్రేమకొరకు సమస్తసౌఖ్యములనందు సులభముగా విసర్జింపగలదు; సమస్తకష్టములను సులభముగా

నిగ్రహింపగలదు సూర్యోదయమయినప్పుడు రాత్రియందలి అంధకార
ము వృషయకాలమందలి మంచువిడిపోవులాగున ప్రేమాదర్శము
నీఆత్మయొక్క యెల్లభయములును అన్ని సందేహములును తీరిపోవును.
ఆత్మానందమనెడి స్వచ్ఛమయిన చంద్రకాంతి పరిశుద్ధహృదయము
దయమునందు ప్రవేశించును. ఆకాంతి యందు వాడు యీశ్వర ముఖ
మును దర్శించునప్పుడు, ఆహా అది వానికెట్టి ఆనందము! వకవయినప్పుడు
ఆత్మానందమనెడి స్వచ్ఛతేజమును, మరియొకవయినట్టి యీశ్వరముఖ
పరిశుద్ధచింతనమును, యీరెండుతేజములును అయిక్యమగుటవలన యె
ట్టిఅద్భుతమయిన మహిమ ఆవిర్భవించుచున్నది? యీవిధముగా అద్ద
మువలె ఆత్మ అంతకంతకు స్వచ్ఛమగుచుండగా దానియందు యీశ్వ
ర ప్రతిబింబమును స్వచ్ఛతరమగుచుండును. మనఆత్మలో ఆయనతో అ
యిక్యము పొందినప్పుడు సమస్తమును అమృతమగును, జగత్తంతయు
నూతనరూపము దాల్చును; అపరిశుద్ధమయినదేదియు నిలవదు; అప్పు
డీలోకము ఆయన ఆలయము; సహనమును ఆయన ఆస్తికతచే నింప
బడినది. దేవునినిడచి మన స్వల్పవిషయములలో పనికలిగి యున్నప్పుడు
యీలోకము దాని నిజమయిన అనామధేయతతో మనకు కనబడును.
దేవునికంటె భిన్నమయిన మరిదేనియందయినను మన హృదయములు
నిలిపినచో దానివలన మనము నష్టపడుట నిశ్చయము. ధనమును గౌర
వమును నీవెంతగా సంపాదించినను, నీశక్తిని నీఘనతను యెంతయెక్కు
వగా నీవు వ్యాపింపచేసినను, శాంతిని నీవెప్పుడును సంపాదింపజాలవు.
యీలోకములో ప్రతిదియు క్షణభంగురము. లోకవాంఛా తత్పరుడయి
న మానవునకు ఆభగవద్భక్తుని వాక్యములు నిశ్చయముగా యదార్థ

మయినది. “నీకు ప్రియమయినది ఐశ్వర్యమా; ఈశ్వర సంబంధమయిన దాని నీవు సంపాదింపుము, శాశ్వతజీవమనెడి ధనము నీ కొరకు నిలువ యుండును; నీవీధనమును సంపాదింపగలిగిన యింక ప్రతిదియు నీ విచ్చి వేయగలవు. యేకాలమందయినను యెట్టిస్థితిలో నయినను దానిని నీవు పోగొట్టుకొందువనెడి భయము లేదు”. ఆయన మనతో నివసించుచున్నాడు; ఆశాశ్వతజీవపు స్నేహితుడు యెప్పుడును మనలనువిడువడు. ఆయన మననుండి తిరిగే ప్రేమను నిరీక్షించుచున్నాడు. మన పేరిమాకట్నము నాయనకు చెల్లింప నంత కృతఘ్నులముగ మనముందుమా? మన దేవునకు కొంచెమయినను విడువనంత మన ప్రేమనంతను అర్పించవలసినదీలోకములో నేమికలదు; దేవునినుండి మనల వేరుపరచి యుంచుటకు లోకములో నేమియాకర్షణముకలదు? లోకమందలి కష్ట సుఖముల మనమందరమెరుగుదుము. అస్వయంభుని శాశ్వతజీవుని విడచి లోకమందలి క్షుద్రవస్తువులతో మనమేమిచేయగలము? ఆయనను పోగొట్టుకొనిశాశ్వతకాలమునకు మనకు ధనమెవరు; సర్వకాలమును మనల రక్షించువారెవరు? మనకు శాంతియెక్కడ? మనకు మోక్ష మెక్కడ? మనమందరమును కలసి ఆయనకు పేరిమాకట్నము నర్పింతుముగాక అట్లుమనజన్మమును సార్థకము చేసికొందముగాక, యిచ్చట వారమున కొకసారి మనము చేరుచున్నాము. దానిఫలమును ఒకరోజుమాత్రమే నిలువవలయునా, మన మిచ్చట సంపాదించునది మనతో యెల్లకాలమునుండవలయునని మన ఆశయయి యున్నది. మిగతా ఆరురోజులకును దానిచింతనము మన హృదయమందు నిలచు లాగున ఆయన ముఖమును అంతరదీపముగా దర్శింపుము; మనఆత్మాభివృద్ధి మనవుద్దేశ్యమయివు

న్నది. క్షణభంగురమయిన యీ రెండు గంటలలో మనమేమి చేయుదము
యీ స్థితి వాక్యకర్మలయందు ప్రవర్తింపకుండిన యీ లోక దుఃఖములు
నుండి మిమ్ము వృత్తమస్థితికి కొనిపోకుండిన పాపమునకును దుఃఖమునకును
ను చేరరాని స్థలమున మిమ్ములనుంచకుండిన యిచ్చటికి నడ్పుటవలన ఫ
లమేమి? మత మొక్కదినముదికాదు రెండుఘంటలదికాదు దేవుడిచ్చుకా
లమునకు మాత్రమేకాదు ప్రతిదినమును మతాచరణములవలన మనల
ను మనము బలపర్చుకొనవలసియున్నది. ఆత్మశోధనలవలన మన రహ
స్యపాపములను మనము తొలగించుకొనవలసియున్నది. ప్రతిక్షణము ను
లోకములో పోరాడవలసియున్నది. ప్రేమయందును, ధర్మమునందును,
అనుభవమును వృద్ధినొందవలసియున్నది. ప్రతిదినమును ప్రతిసాయంత్ర
మును దేవునియెదుట మనహృదయ గంవారములను తెరువవలసియున్న
ది. శాశ్వతకాలము మన మాయనకొరకు స్వాభిమానమును విడువవలసి
యున్నది. మన మిచ్చట ఆయనను పొందినచో లోకములో మనకు భ
యములేదు. యిచ్చట యేకొరతయులేదు. యెల్లకాలమును ఆయన అ
నుగ్రహముచే నన్ను చుట్టుకొనినిమ్ము. అప్పుడు మరణసమయమున నా
దేశములో నున్నానను కొనుటకు బదులు పరదేశములో నివశించితినని
సంతోషమును పొందుదును. వినాపూర్ణహృదయములను పూర్ణమా
నసములను పూర్ణఆత్మలను ఆయనకర్పింపుము. ఓ పరమకారుణ్యుడా!
సమస్తమును నీకర్పించుటవలన మేము నిర్భయులముగా నుండు దినము
వచ్చుగాక.

---

17 వ ధర్మోపదేశము.

"యథా సౌమ్యవయాం సివాసోవృక్షం సంప్రతిష్ఠంతే ఏవంహవై తత్సర్వంపర ఆత్మనిసంప్రతిష్ఠతే"

"ఓసౌమ్యస్వరూపుడా! పక్షులు వృక్షమును నాశ్రయించుకొను నట్లు సమస్త వస్తువులును పరమాత్మ నాశ్రయించుకొనియున్నవి"

ఈశ్వరుని ప్రత్యేక ఆస్తికతను యిచ్చట నిరూపించుకొనుటవలన మన మేమి లాభమును పొందితిమో, మనయందు ఆయన పరిశుద్ధాత్మ యెంతవరకు ప్రతిఫలించినదో ఆయనతో మనసంబంధము నెంతవర కనుభవించితిమో యిప్పుడు మన మనము విచారించుకొందము. మన దేవుడు "మహాన్ప్రభుర్వై పురుషః" మహత్తయిన గొప్పపురుషుడని మన మెరుగుదుము. ఆయనను మనము ప్రేమింప లేనట్టియు, ఆయనతో నివసింపజాలనట్టియు, ఆయనకు మనసు సర్పణ చేసికొన లేనట్టియు స్వరూపుడును తండ్రియు ఆయన కాడు. ఆయన సింహాసనమును మనము సమీపింపజాలనట్టియు తెలిసికొనజాలనట్టియు నిరూపింపజాలనట్టియు స్థలమున ఆయన నివసించుటయు లేదు.

అయితే యిచ్చట మన మెవ్వరి పూజించుకొరకు చేరితిమో ఆయన మనతో నివసించుచునవా వున్నాడు. అంతేకాదు మన ఆత్మయందు నివసించు చున్నాడు. ప్రేమాపుష్ప సమర్పణము నాయన అంగీకరించుచున్నాడు, మన ప్రార్థనావాక్యముల వినుచున్నాడు. మనదేవుడు అనంతుడును శాశ్వితుడున నెడి యీసత్యముమనమానసములందు బలపడి నాటుకొని యున్నది. సూర్యచంద్రగ్రహ నక్షత్రములు లేనప్పుడు

ను కటికచీకటి ఆకాశమున పరివర్తించుచున్నప్పుడును యీపరమాత్మ జ్యోతులకు జ్యోతియయి ప్రకాశించెను. యీ అనంతుడయిన దేవుడు ఒక్కడేయయి యుండెను. వడ్లును గోధుమలును వి త్తనములనుండి పెరుగులాగున సృష్టి జడతత్వమునుండి వృద్ధియైన దీలాగున కాదు. అయితే యీసృష్టి యిచ్ఛామాత్రుడయినట్టు జ్ఞాన స్వరూపుడును జీవస్వరూపుడును యయినట్టియు పరమపురుషునినుండి వుద్భవించినది. సృష్టి ఆరంభ కార్యములనుండి ఆయనయిచ్ఛ తెంపుకలిగి యుండలేదు. ఆయన యిచ్ఛాపరివాహము యిప్పుడుసహితము ప్రవహించుచున్నది. ఆయన సర్వమునకును సృష్టికర్త. ఆయన సమస్తమునకును ఆధారుడు ఆయన యిచ్ఛవలన సమస్తమును సృష్టి అయినది ఆయన యిచ్ఛ వలన సమస్తమును కాపాడ బడుచున్నది. ఆయన సమస్త మునకును ఆధారుడనియు సృష్టి నంతయు ప్రేమించుచున్నాడనియు ననెడి మరియొక అమూల్యమయిన సత్యమును మనమిచ్చటనే నేర్చుకుంటిమి. అయితే మానవునినుండిమాత్రమే ఆయన ప్రేమను తిరిగినిరీక్షించుచున్నాడు ఆయన ప్రేమాదృష్టిచే సమస్తమును పరివర్తించుచున్నది. అయితే వానినుండి ఆయనప్రేమను నిరీక్షించడు. అయితే మానవునినుండిమాత్రమే ప్రేమయత్నము నంగీకరించుచున్నాడు. యిది ఆయనతో మన ప్రత్యేక సంబంధము. యితరజంతువులతో అదియెచ్చటను కనుపడదు. ఆయన మననుండి ప్రేమను నిరీక్షించడు. గావున ఆయన ప్రేమను తిరిగీమనము చూపగలుగునట్టి వరము ప్రసాదించెను. యీ వరము మన స్వతంత్రమయియున్నది. మనలను స్వతంత్రులనుగాచేసి ప్రేమించు శక్తి మనకాయన దయచేసెను. మన స్వభావము నాయనమతితత్వము

లో కూడినవదానిగా చేసెను. ఆయన సౌందర్యమును ఆనందస్వరూపము ను దర్శించుటవలన మనము బుద్ధిపూర్వకముగా ఆయనను ప్రేమించులాగున మన ఆత్మలను ధర్మపూర్ణములు చేసెను. ఇది మన వరములన్నిటిలో శ్రేష్ఠమయినదియు మన జీవితార్థమును అయియున్నది. ఆ ప్రేమయే మననుండి ప్రేమను నిరీక్షించును గావున మనపూర్ణఆత్మలను ఆయనకు ప్రేమతో నర్పింతుము గాక. మనహృదయములను పరిశుద్ధపరచుకొని మన మానసము నందలి మాలిన్యమును నీచత్వమును తొలగించు కొని ప్రేమకు పరమోద్దేశ్యమయిన ఆ పర బ్రహ్మమును మనము ప్రేమింతుము గాక తండ్రి తన బిడ్డలనుండి ప్రేమను నిరీక్షించులాగున మనహృదయప్రీతిని ఆయన నిరీక్షించుచున్నాడు; తన హృదయము లోనికి గ్రహించుటకయి ఆయనతనహస్తములనుజాచుచున్నాడు. అట్లే మన ఆత్మలనుపరిశుద్ధపరచుకొని ప్రేమహృదయముల శాంతిని పొందవలయునని కాలమునకై దేవుడు వేచియున్నాడు. ఆయనకు మన ప్రేమాకట్నమును బుద్ధిపూర్వకముగా నర్పించునట్టియు మనలనాయనతన కౌగిలిలోనికి గ్రహించునట్టియు కాలమునకై వేచియున్నాడు. ప్రేమ మన గొప్పవిలువగలధనము. అమూల్యమయిన ఆస్తి యేలనన దేవుని తండ్రిగలెను మానవుని సోదరునిగలెను అది చూచును ఆ ప్రేమనుండి కలిగిన ఆకార్యము పరిశుద్ధమైనది దేవుని సహవాసమును మొదట పరిశుద్ధపరచబడిన ఆ ప్రేమ లోకమునకు తిరిగివచ్చినప్పుడు మధురోదకముల చేతను ఆనందాంబుల చేతను దాని ప్రదేశములను ఆవరించును. ఆయనను మనము ప్రేమింతుమా; శాశ్వతకాలముకొఱకని ప్రేమాశ్రయమునను కోరుదుమో ఆయనయెడల మనము ఆసక్తిగానుందుమా?

నిఖిల ప్రపంచముతో ఆయనకుగల సంబంధమునకంటె మనతో ఆయనకుగల ప్రత్యేకసంబంధము కేవలము వేఱువిధమయినది. బ్రహ్మసమాజ (పరిశుద్ధాస్తికసమాజ)మందిరమునకు భూమి యాధారమయినట్లును యీదీపమునకు వాయువాధారమయినట్లును, సర్వాశ్రయములకును ఆయన ఆశ్రయుడయియున్నాడు. పునాదిలేక గృహము నిలువజాలనట్లును, వాయువులేక దీపము వెలుగజాలనట్లును, దేవుని ఆశ్రయము లేక మనము వుండజాలము. వృక్షముల మీద పక్షులాశ్రయము పొందినట్లు సమస్తవస్తువులును పరమాత్మనాశ్రయించియున్నవి. సమస్తమునకును ఆయన ఆధారుడు ఇది యీసంబంధమును సాధారణముగా అన్నియు కలిగియున్నవి అయితే ఆయనతో నాసంబంధము యింతకంటె అధికమయినది. తండ్రివలన కుమారుడు పోషింపబడునట్లు ఆయనవలన మనము పోషింపబడుచున్నాము; లేక ప్రజలు ప్రభువువలనను సేవకుడు యజమానివలన పోషింపబడునట్లును మనజీవితముయొక్క ప్రతిక్షణమునకును పోషింపబడుచున్నాము. ప్రస్తుతమును, సర్వకాలమును మనమాయన సేవకులము, ఆయనప్రజలము, ఆయనబిడ్డలము, ఆయన మనతండ్రి, మనతల్లి, మనయజమాని. ఆయనతో మనకు గలిగియున్న సంబంధము స్వతంత్రులమయిన మనము స్వతంత్రులయిన యితరులతో కలిగియుండు సంబంధము వంటిది ఆయనను ప్రేమించునట్లు మనల నాయన బంధించియుండలేదు మనమతస్వభావము అట్టినిర్బంధమునకు లోబడియున్నదిగాదు బెదరింపువలన ఆయనప్రేమ నాకర్షింపదు; అయితే ప్రేమనర్పించుటవలన మనప్రేమను ఆయన నాకర్షించును. ఆయన యిట్లు చెప్పెను. "నిన్ను వృద్ధిపరుచుకొనుము నీ శ్వాసమునందు నీఆత్మను బలపర్చుము దయతో నీహృదయమును నింపుము, నావద్దకువచ్చుటవలన శాంతిని పొం

దురు అయితే ఆయన ఘనమైన నియమములను మనము సర్వదా అనుసరిం పజాలము. మన మెంత మర్త్యులమో మన మెరుగుదుము, మన ప్రయత్న ములు తఱచు వ్యర్థమగును ఆపరమాత్మను జ్ఞానముచేతను ధర్మముచే తను పొందజాలము మన మెంత మర్త్యులమో, కొరతయు మాలిన్యము ను గలవారలమో ఆలోచించునప్పుడు సమస్తమునకు ఆధారుడయిన మ న పరమపితను అప్రయత్నముగా ప్రార్థింతుము; అప్పుడు మన ఆత్మ పూ ర్ణముగ ఆయనకు లోబడును; అంతట మరియొక మార్గమును మన మెంతమా త్రము కనుగొనజాలకుండుటను మాని మన నేత్రములాయన వైపునకు మళ్లు ను; మన ప్రార్థనలాయనను చేరును, అంతట మనము ఆయన మన ఆశయనియు మన ఓదార్పు అనియు, మన విధేయతకు విషయమనియు, మనము చూతు ము. అప్పుడు మన మెవరి సలహానున్న కోరము అయితే మనము ప్రయత్న ముగా? నా సమస్తమును, ప్రాణము, హృదయము, ఆత్మను తీసికొనెదనా "యని అగతును పూర్ణ విశ్వాసముతో ఆయన యిచ్ఛకు మనల నర్ప ణ చేసినప్పుడు అనుభవించెడి అనిర్వచనీయమగు ఆనందము మన హృదయ ములో నిమిడింపజాలము, అంతే కాదు, సృష్టి యంతయు దానిని నిండించు కొనజాలదు. అర్పణయొక్క ఆ ఆంతర్య స్థితి నిర్వచనముకు ఆయన పూజయయి యున్నది. నేనాయనవలన పోషింపబడుచున్నాననియు ఆయన నా ఆధారు డనియు, నేనింత అల్పుడననియు, ఆయన యంత ఘనుడనియు నేను చూచు నప్పుడును, మన కొరతలన్నిటి శాంతికొరకు ఆయన వయిపు మనము చూచు నప్పుడును మన ఆత్మల ఆంతర్య ప్రదేశమునుండి యీ ప్రార్థన బయలుదేరు ను. "అజ్ఞానమునుండి జ్ఞానమునకును, అంధకారమునుండి ప్రకాశమున కును, మృత్యువునుండి శాశ్వతత్వమునకును మమ్ములను నడిపింపుమా."

ఆయనపూజయందు మనజీవమున్నది, ఆయనపూజయందు మనజీవముయొక్క శాశ్వతాభివృద్ధియున్నది మనమాయనను ప్రస్తుతకాలమున పూజించుచున్నాము. మనమాయనను భూతకాలముయొక్క జ్ఞాపకమునందుపూజించుచున్నాము మనమాయనను భవిష్యత్ కాలమునందుదృష్టినుంచిపూజించుచున్నాము. మననిజమైనతండ్రియనియు మనపూజార్హుడయినరాజనమనియు చూచిభక్తితోడనుగౌరవముతోడను మనమాయనను ప్రస్తుతకాలమున పూజించుచున్నాము భూతకాలమున ఆయన సంతతసౌఖ్యఅనుభవమువలన మనకృతజ్ఞతార్పణలను ఆయనకుచేయుచున్నాము; పాపమునందువిముఖములగుటకు బలముగలవారమగుటకును భవిష్యత్ కాలమున ఆయనప్రియదర్శనమును చూచుటకుశక్తిగలవారమగుటకును మనమాయనను ప్రార్థించుచున్నాము. ప్రతిదినము అంతను కంత కెక్కువగా ఆయనదయాశాసనములను సర్వదాదర్శించి మనమాయనను పూజింతుముగాక. మనము సర్వదా ఆయనఆశీర్వచనమునకై ప్రార్థించుచు ఆయనకుమనలనర్పణము చేతుముగాక ఆయనవలన బలమును ధయిర్యమును ధర్మమును పొందుదుముగాక. అనుదినము నూతన ప్రేమాంబువులగ్రహించి మనహృదయముల నంతకంతకునిండింతుముగాక. ఆయనయొక్క యీమానసికపూజ ప్రతివారమును మనమిచ్చట నేర్చుకొనుచున్నాము. ఓపరమాత్మ నీపూజవలనఅనుదినము వృద్ధినొందునట్లును మాజీవితార్థము సాధించునట్లును నీవుమాకు నేర్పుము.

18వ ధర్మోపదేశము.

"తంహదేవమాత్మబుద్ధి ప్రకాశంముముక్షుర్వై శరణమహం ప్రపద్యే"

"ముముక్షువునగు మానవుని ఆత్మ జ్ఞానమును ప్రకాశింపజేయు ఆదేవుని శరణమును పొందుదును"

సమస్త సృష్టికిని దేవునితో గల సంబంధము అనగా ఆధారాధేయసంబంధము మానవునకు సృష్టికంతకును సమానమయినది. దేవునితో మన ప్రత్యేక సంబంధము యింక మరియే యితర దానితో గల సంబంధమునకంటె యెక్కువసంబంధమును, వున్నతమును, ముఖ్యమును బలవత్తరమును అయివున్నది. ఆసంబంధముండుటచేతనే మనమీ ప్రార్థనామందిరమున చేరియున్నాము. ఆ సమస్తమును ఆయన నాశ్రయించి యున్నది. సమస్తమును ఆయనయందున్నది. ఆయనలేక యెవరును జీవింపజాలరు. ఆయనలేక యేదియు వుండజాలదు. యిచ్చట యీగోడయు యీస్తంభమునుసహా ఆయన నాధారముగా గొనియున్నవి. అయితేఅవిఆయనసెరుగవు. మానవునిమాత్రమే యీసంబంధమును తెలిసికొనునట్లు ఆయన అనుగ్రహించెను; అంతేకాక మానవునినుండి పూజను ప్రేమను ఆయన నిరీక్షించును. ప్రేమాకారుణ్యుడును, మహాశ్రయుడును అయిన ఆపరమేశ్వరుడు మననుండి ప్రేమను నిరీక్షించును. మనహృదయమందలి వినయమును, భక్తి, ప్రేమయనెడి పుష్పములు వికాసమునకు ఆయన కాంక్షించును. మనమాయనకు వానినితిరిగి అర్పించుచున్నాము. ఆయన మనలను స్వాతంత్ర్యులనుగాచేసెను. మనమాయనను యి

చ్ఛాపూర్వకముగ పూజించుచున్నాము, మన హృదయములను మానసములను ఆయన కర్పించుటకును. ఆయనను గౌరవపర్చుటకును, ఆయననుపూజించుటకును, ఆయనకు సాష్టాంగపడుటకును. మనలనాయన ఆజ్ఞాపించుచున్నాడు. మనలనుండి ఆయన యేమినిరీక్షించుచున్నాడో దానిని మనము అర్పించుచున్నాము. ఆయన మన అర్పణను గ్రహించుచున్నాడు. మనమాయన కివ్వజాలని దేమియున్నది? మనవలనవచ్చినదేదియు లేదు ఆయనవలన సంపాదించినదానిని ఆయనకిచ్చుటకు మనమేల సందేహింపవలెను? మీవిషయ వాంఛల నాయనకు బయల్పెట్టుడు మీ కోరికను వున్నతిచేసి దానిని ఆయన పాదములయొద్ద అర్పించుడు. మీ హృదయపాపములను త్రెంపివేయుడు. వికసించిన మీ హృదయకమలములతో ఆనందస్వరూపుడైన పరమేశ్వరునకు వానిసువాసన నర్పణ చేయుడు.

మనమొసని పూజనిమిత్తమిచ్చుట నేరిచినమో ఆయన మనయెడల అశ్రద్ధగానున్నాడా? లేదు; ఆయనయెప్పుడును మనయెడల ఉపేక్షగా లేదు. ఆయన మనలను ఉపేక్షతో చూచుచున్నవాడుకాడు. ఆయన యెప్పుడును మనతోనున్నాడు. మనతోనుండి మన సత్ప్రయత్నములయందుసహాయము చేయుచున్నాడు. ఆయనఇష్టమునకీలాతను మనయందు ప్రేమను గౌరవమును కలిగించుచున్నాడు. మన మానసములనుండి పరిశుద్ధవాంఛలను వెలిపుచ్చుచు. మనమానసములలో సత్యం తెనుపుచున్నాడు. మన స్వాతంత్రియమును బలపరుచుచు మన ధర్మమును వృద్ధినొందించుచున్నాడు. ఆయనతో మన సంబంధమట్టిది. ఆయనమనయెడల యెట్లునిరంతరమును ప్రేమాబిందువులను కురిపించుచున్నాడో

యెట్లు మనకు యెప్పుడును వ్యర్థముకాని సహాయమును చేయుచున్నాడో మన మెరిగినప్పుడు మన పూర్ణ ప్రియమును ఆయనయందుంచి ఆయనను మనము విశ్వసింపమా? ఓ ప్రాణీ, ఓనీతిమంతుడవగు తరుణవయస్కుడా! పాపమునుండి విడిబడుటకు నీవు నిశ్చితమయిన తీర్మానమును చేయుచున్నావు నిన్ను ప్రోత్సాహపరుచుటకెవరును లేరా? నిన్ను నీవు దుర్బలునిగ కనుగొనవచ్చును. నీ సహస్ర ప్రయత్నము లన్నియు వ్యర్థములగుట కనుగొని నీవు నిరాశుడవు కావచ్చును. నీ వున్నతమయిన పరమావధిని చేరుటకు నీఅసమర్థత నీ కనుభవము కావచ్చును; అయితే యెప్పుడును నిరాశ చెందవద్దు. నీ మానవ దేహములోనికియీశ్వరుడు తనదివ్యశక్తిని పంపును ఆయన హస్తముతో నిన్ను పట్టుకుని పాపమునుండియు పశ్చాత్తాపమునుండియు దూరముగా నిన్ను నడపించును. ఆ శాశ్వితలోకమునకు మన మందరమును యాత్రార్థులము ఆయనను మన మాశ్రయించియుండిన మార్గమునందే ష్టములును మనల చేరవు. మనల నిర్భయులగానుండుడని యాజ్ఞాపించెడి పరమేశ్వరుని శరణమును పొందినప్పుడు మనమేభయమును పడనవసరములేదు మనల స్వతంత్రులగాచేసి మనల నొంటరిగా విడచిపెట్టెను; అయితే ఆయన మనతో యెప్పుడు మున్నాడు.

మనల స్వతంత్రులనుగాచేసి మన అల్పబలమును ఆధారపర్చుకొననట్లు మనలవిడిచిపెట్టెను. మన మొక్కసారి పడిపోయిన సహాయము కొరకు ఆయనను పిలువజాలనంత దూరముగ మనలనుండి ఆయన వెళ్ళిపోలేదు. అది అట్లుండిన మనము స్వతంత్రులము గాకుండినదే మంచిది. అదిఅట్లుండిన పాపికి యేఆశయు మోక్షమునకు యేమార్గమును లే

కుండడిదే. ఆయన మనలను స్వతంత్రులనుగ చేసెను గావున ఆయన మనతోనుండుటకు నింకయెక్కువ యగత్యమున్నది యిందుకొరకే ఆయన నిజముగ మనతోనున్నాడు. మనముకూడ దానిని కొన్ని సమయముల యందనుభవింతుము. బిడ్డను తండ్రి యొంటరిగా విడచి నప్పుడు అందువలన వెంటనేపడి దాదాపుగా ప్రాణమును పోగొట్టుకొనకుండుటకయి నడచుటకు నేర్పుటకు వాడు దానితో నుండును బిడ్డ తనబలము నాధారపర్చుకుని నడచునప్పుడు భయముతోనడచును అయితే తనతండ్రిచేతిని పట్టుకొని నప్పుడు అది నిర్భయముగ నడచును. దేవుతోమన సంబంధము దీనివంటిదే ప్రారంభించిన కష్టములతోడను ఆపదలతోడను. పోరాడి మనల బలపర్చుకొనునట్లు యీ లోకములో మనల నాయన యొంటరిగా విడచును. అయితే మనము వెంటనే పడిపోయి తిరిగికనుగొనబడకుండుటకు ఆయన మనతోనున్నాడు. కొన్నివేళల ఆయన మనస ప్రయత్నములయందు ప్రోత్సాహపరుచును, ఒకసమయమున ఆయన ఆగ్రహముఖమును చూపుటవలన దుర్వాంఛనుండి మనలనరికట్టును; మరియొకసమయమున మనకున్యాయమయిన శిక్షనుకలిగించి మనలదిద్దును ఈవిధముగా మనఆత్మలయందెప్పుడును వాసముచేయుచు ఆయనమనకు బలమునుప్రసాదించును. యిది ఆయనతో మనకు గలబలవత్తరమయినఆత్మీయ సంబంధము.

ఓపరమేశ్వరుడా; ఆత్మజ్ఞానమును ప్రకాశింపజేయువాడా, ముముక్షువునయి నీశరణుజొచ్చుచున్నాను. నాఆత్మకు సద్బుద్ధిని నాహృదయమునకు సన్మార్గాచరణమును ప్రసాదింపుమా. నీ యిచ్ఛకు నన్ను దాసునిగా చేయుమా. ఓదేవా! నన్ను నీసహచరునిగ చేయుమా.

19 వ ధర్మోపదేశము.

"సత్యంజ్ఞాన మనంతంబ్రహ్మ యోవేద నిహితంగుహాయాం। ప
రమేవ్యోమన్ సోశ్నుతే సర్వాన్ కామాన్ సహబ్రహ్మణా విపశ్చితా॥
(ఉపనిషత్ వాక్యము)

"దేవుని సత్యస్వరూపునిగను, జ్ఞానము ఆనందము ఐనదిగను హృదాంతరమునందును ఆకాశమునందు ప్రచ్ఛన్నముగా నెవరు తెలిసికొనియెదరో వారు సర్వజ్ఞుడయిన ఈశ్వరునితో సర్వకామముల తృప్తిని పొందుచున్నారు"

బాహ్యపదార్థములయందు పరమేశ్వరుని సుందర శోభాకారము ప్రతిబింబించుచున్నట్లు మనము కనుగొందుము! ఆయన మహత ఆనందమయమయిన ప్రకటింపబడినట్లు మనము చూచుచున్నాము. నదీప్రవాహములందు ఆయన ఆనందావిర్భావమును, సముద్ర తరంగములయందాయన శక్తిని, సూర్యకిరణములయం దాయనవృసికిని మనము కనుగొందుము. మన నేత్రముల నంతర్గోచరములు గాపించునప్పుడు ఆయన ఆవిర్భావమును, ధర్మస్వరూపతను మన హృదయములయందు మనము గమనింతుము. హృదయముల ప్రభువును మనము ప్రత్యక్షముగా చూచునప్పుడు ఆయన ప్రేమ, ఆయన పరిశుద్ధత, ఆయన శీలము ప్రకాశించుచున్నట్లు మనకు కనపడును. ఆయన మన హృదయమునకు ప్రభువు; ప్రియమయిన మన హృదయద్రవ్యము. మన హృదయముల నెప్పుడు యినుపద్వారములచే బంధింపకను, హృదయరాజ్యమునుండి

హృదయమును తొలగింపకను వుందుముగాక. హృదయముల రాజ్య
ములో సంతోషదాయకమైన మనహృదయములకు రాజుగా యీశ్వ
రుడు ప్రవేశించుగాక మన వాంఛల నన్నిటిని ఆయనకు స్వాధీనములయి
నవిగాచేసి ఆయనను సేవింతముగాక. సృష్టికర్తయగు దేవుడు నివసిం
చుచున్నాడు. నక్షత్రములును, గ్రహములును ఆయన మహిమను సుందర
మైన సమత్వముగల శాసనము చే తిరుగుచున్నవి. అట్లే మనహృదయ
రాజ్యములో మన హృదయప్రభువును మన ప్రోత్సాహములన్నియు ఆ
యన సేవయందుండును. దేవుడు ఆయన ఆలయమును ప్రవేశించునప్పు
డు మన మాయనసేవయందేలయుండకూడదు? ఆయన మన మనుభవిం
చుచుండిన ఆధనమును ఆయనకర్పించుటవలన మనకేల [illegible]
ముకాగూడదు? ఆయన ప్రియకార్య సాధనమునకు [illegible]
ల నిరాకరించవలెను. ఆయన కొరకు మనమేమి చేసినను [illegible] స్వ
ల్పమైనదయినను ఘనమైనదియు పరిశుద్ధమైనదియు [illegible]
ది. ఆయనకార్యమును చేయుచున్నానని [illegible]
క్కపూటభోజనమిడిన అదిఘనమైన పనియై యున్నది. స్వప్ర
యోజనముకొరకును, డంబముకొరకును, గౌరవమును గొప్పతనమును
సంపాదించుకొరకును వేలకొలదిజనుల కాహారవస్త్రములనొసంగిన అది
యింకను మిక్కిలి అల్పమైన కార్యము. ఆయనకుప్రియముతో మన
మేకార్యముల నొనరించినను అదినాశనరహితమైనపని; దానిఫలముల
నంతము, పరిశుద్ధుడవై ఆయనను నీహృదయాకాశమునందుంచుము, నీ
కుప్రాణాపాయము కలుగుచుండినను ఆయనపనుల నెరవేర్పుము, అప్పు
డు ఆయనతో నీయెల్ల వాంఛలతృప్తికలుగును.

మనము దేవునిబిడ్డలము. స్వతంత్రపురుషులము. మనము బుద్ధిపూర్వకముగా అర్పించినదానిని, మాత్రమే ఆయన అంగీకరించును. ప్రేమతోడను, భక్తితోడను, ఉత్సాహముతోడను చేసినఆపూజను మాత్రమే ఆయన అంగీకరించును ఆ మనసత్కార్యములో దేనినియైనను హృదయములోతోడను ఇచ్ఛతోడను చేసినయెడల అదిమాత్రమే ఆయనకు ప్రీతికార్యమైయున్నది. దేవుడు మనలను స్వతంత్రులనుగా చేసెను. స్వతంత్రము మనకున్నయొక అదృష్టము యున్నదిసృష్టియంతయు ఒక యంత్రముమాత్రమే, దేవుడాయంత్రికుడు. స్వతంత్రముగా చేసితననుండి మానవుని వేరుచేసినట్లుచేసెను సూర్యుడును చంద్రుడును, వాయువును వర్షమును, శీతకాలమును, ఉష్ణకాలమును, అగ్నియు ఆయనకువిధేయతతో. అవి ఆయన శాసనమునతిక్రమించి నొక్కటియును కదలజాలవు. అయితే మానవుడు ఆయన యిష్టము సులభముగానతిక్రమించుచున్నాడు. మనకు బాధను బుద్ధిపూర్వకముగా తెచ్చుచున్నాడు. తననుమలినసహితును చేసికొనుచున్నాడు. అట్టిదాస్యదశకు వచ్చుటమాత్రమేగా మనపరమపితనుండి విడిపడిదినములుగడపుటయేగా మనస్వతంత్రము యొక్కపరిణామమనసానము. ఎట్టిఅసంబాధమగుఆలోచన! మొదటమనమున్నాలోచించుట విశ్వసమే అయితేదివియుండు విశ్వయముగా అంతరార్థముఉన్నది మనము బుద్ధిపూర్వకముగా ఆయనతో చేరగలందులకు దేవుడు మొదట మనలను తననుండి వేరుచేసెను యెప్పటికి ఆయననుండి దూరముగా నుండకుండా, మనము స్తుతిని ఆయనకర్పించుటవలన ఆయనను పొందగలుగుటకు మనస్వస్థితినిమనకిచ్చెను ఇచ్ఛలేక మనమాయనయొద్దకు వెళ్లజాలము. మనకువాక్కుగలిగినట్టి మనదియానిపిలు

చుకొనదగినట్టి యు మనకేమియు లేనప్పు మనము దేవునకేమి యర్పింపగలము? దేవుఁడు మనకు దయచేసిన సమస్తవస్తువులయందును మనకు హక్కు గలదని మనము నుకొనునప్పుడు యీశ్వరునితో బుద్ధిపూర్వకముగ యిట్లు చెప్పగలము. "మేము సమస్తమును నీవలన పొందితిమి, తిరిగిదానిని నీకర్పణచేయుచున్నాము. మా సమస్తమును నీ వంగీకరింపుమా, సూర్యచంద్రులను నియమించుటవలన సృష్టికి రాజును మా హృదయములకు ప్రభువును అయిన నీకు విధేయులముగునట్లు చేయుమా. నీ యిచ్ఛకు మాయిచ్ఛలు లోబడునట్లు చేయుమా."

అట్లు యీశ్వరునితో పలికి మనము సమస్తమును ఆయన కర్పించుటలో స్వాతంత్ర్యముండి యున్నది. యిప్పుడు మన అజ్ఞానము తృప్తిపరచబడెను; మన స్వతంత్రతకొంత అనుమానాస్పదము యిప్పుడు మనము తెలిసికొంటిమి మనము జడపదార్థము కాదు, ఇంద్రియములగు సృష్టి శాసనములకు బద్ధులము మాత్రము కాము; నీతి శాసనములు సృష్టిశాసనములకంటె పూర్వమైనవి; అవి నుతిశీలములై యున్నవి సత్యమేదియో, శీల మేదియో, పరిశుద్ధత యేదియో మనము చూచుచున్నాము సత్యశీల పరిశుద్ధ స్వరూపుడయిన పరమేశ్వరునితో గల మన సంబంధము యేదియు నాశనము చేయజాలదు. సృష్టి శక్తులన్నిటికంటెను మన ఆత్మీయశక్తి అధికమైయున్నది. ఆశక్తివలనను మానము వలనను ప్రాపంచిక స్థితుల మధ్యమునుండి యీశ్వరునితో సంబంధించి యుండగలము, ఈశ్వరహస్తమునకు మన హృదయమును మానసమును బుద్ధిపూర్వకముగ సమర్పణ చేయగలము. స్వాతంత్ర్యముల మూలమువలన మన

మనయిచ్ఛవచ్చినట్లు ప్రవర్తింతుమేని దేవునినుండి విడిపడుదుము, అయితే స్వతంత్రులమగుటవలన ఆయనకును మతమునకును బుద్ధిపూర్వకముగ దాసులమగుదుమేని అప్పుడు ఆయనతో చేరుదుము, యెక్కువ వున్నతమయినట్టియు, ముఖ్యమయినట్టియు సంబంధము ఆయనతో నేర్పడును ఆయన సృష్టి యంత్రమునంతయు నడపెడివాడు. అయితే ఆయన మన తండ్రి. ఆయన సృష్టికాధారుడు అయితే మనముండినంత సమీపమున భౌతికసృష్టియందేదియు యుండజాలనంత అధికముగ నింకను మనకు ఆధారుడయి యున్నాడు. అయితే మనమాయన కెంతదగ్గరగ నుండినను శాశ్వతకాలమునకు ఆయన నంతకంతకు సమీపించుచు ఆయన నాధారము నంతకంతకు అధికముగ గ్రహించుచును వుందుము ఆయన తక్కనన్నిటిని ప్రేమించుచున్నాడు, అయితే ఆయన మననుండి ప్రేమను నిరీక్షించుచున్నాడు. ఆయన పాదములయొద్ద మనమందర మేకమై ప్రేమాపుష్పముల వర్తింతుముగాక.

ఓ పరమాత్మా! మమ్ములను స్వతంత్రులనుగ చేసితివి కావున మమ్ముల నొంటరిగా విడువకుము. మా పూర్ణమయిన యాధారము నీమీదనున్నది. నీవు మా సహాయుడవు, మా ధనమవు; నీవు మా తండ్రివి, స్నేహితుడవు, మేము నిన్నాశ్రయింతుము. నీసౌందర్యప్రదమై ఆనందదాయకమయిన నీముఖమును చూపింపుమా, నీప్రేమతో మన్ను పరిశుద్ధపరచుము. అట్టి పవిత్రతయంతయు నీ సత్కార్యాచరణమునందు వినియోగించుటకు శక్తిగలుగులాగున నాయిచ్ఛను బలపర్చుమా.

---

20 వ ధర్మోపదేశము.

"యోవై భూమా తత్ సుఖం న అల్పే సుఖమస్తి" ఉపనిషత్ వాక్యము.

"ఘనుడయిన వాని సుఖము స్వల్పవస్తువులతో పూర్ణము కాదు"

ప్రపంచమనెడి భీకరసముద్రమును నీవు దాట నిచ్ఛయింతువేని భయమును తొలగించెడి సృష్ట్యాతీతమగు యీశ్వర పాదములను పొందవలయునన్న ఆఘనుడయిన ఈశ్వరుని సర్వదా నీదృష్టియందుంచుకొనుము. యీ సమయమునుండి ఆఘనుడయిన పరమేశ్వరునకు నిన్నర్పణచేసుకొనుము. నీజ్ఞానము నభివృద్ధి కావించుకొని ఆయం ఘనమయిన సత్యస్వరూపమును పొందుమా; నీప్రేమ నభివృద్ధిపరుచుకొని ప్రేమా స్వరూపుడయిన ఆయనకు అర్పణచేయుమా; నీయిచ్ఛను బలపరుచుకొని ఆయన ఆనందయిచ్ఛకు దాసునిగ చేయుమా. నీవు పూర్ణముగ ఆయన ఆశ్రయమున నుండుమా. శరీరమును మానసమును మనయంతట మనము సంపాదించి యుండలేదు. మనకేహక్కును యేవరమును గలవో వానిని యీశ్వరునినుండి గ్రహించినారము; అంత అమూల్యమయిన స్వాతంత్రవరము సహితము ఆయన ప్రసాదమే. మనమిప్పు డేమిచేయుదుము, దేవునినుండి విడివడి దివారాత్రములు మన స్వల్ప విషయములలో చిక్కుకొని దుఃఖించుచుందమా. లేక మన సమస్తమును దేవుని బుద్ధిపూర్వకముగా నర్పించుటవలన మన స్వల్పహక్కును వదలుకొందమా? మన సౌఖ్యమెప్పుడును స్వల్పవిషయములతో కూడియుండదు;

లోకము మన ఆత్మలను తృప్తిపరుపజాలదు. ఎండమావులవంటి ఐహికసుఖములకై ప్రయత్నింతుము; అయితే మన దాహమును తీర్చుటకు ఒక్క నీటిబొట్టయినను మనకు దొరుకదు. లోకమునుండి తిరిగి తిరిగి ఆటంకములను పొంది తుదకు మనము ఆ శాశ్వతత్వతోనే అయిక్యము పొందుదుము; దుఃఖబాణములచే గ్రుచ్చుకొనబడి చివరకు మనము సౌఖ్యాంబుధిని చేరుదుము, స్వల్పవిషయములయందు సౌఖ్యము లేదనియు ఇచ్చట మనసుఖము దుఃఖముగా పరిణమించుననియు మన ప్రతిదిన అనుభవములు ఎరుగుదుము. స్నేహితుడని కౌగలించుకొనుబోయిన వాడు విరోధిగా తిరుగును. ఈలోకము సౌఖ్యప్రదేశము కాదు దేవుడీలోకమును సౌఖ్యప్రదేశముగా చేసి యుండలేదు. ఇచ్చట మనము నేర్పబడి ఆయనతో చేరియుండుటకు ఆయన మనల నిచ్చటనుంచెను. లోకములో పోరాడుటవలన ప్రతిమెట్టును మనము ఎక్కవలసియున్నది. అయితే మనము దేనిని యే బలముతో పోరాడవలయును? మననేత్రముల మనకై త్రిప్పినప్పుడు మనమెంత దుర్బలులమో మనము కనుగొందుము. దేవుని నాశ్రయించియున్నప్పుడు బలమునకును ప్రోత్సాహమునకును స్థానభూతమయిన దాని చేరుదుము; దుఃఖములును కష్టములును సహనమును వృద్ధియగువలెనే దేవునివయిపు నడచుటకు సహాయపడును; మన ఆత్మ కన్నీటి ఉదకముచే వృద్ధినొంది దేవునివయిపు లేచును.

నీ సమస్తమును దేవునికర్పణ చేయుము, సత్యస్వరూపుడును ఆనంద స్వరూపుడును అయిన ఆసుందరుడయిన పరమేశ్వరునితో జ్ఞాన

మానందమును, ప్రేమయందును ఇచ్ఛయందును ఐక్యమునొందుదుము. మన సమస్తమును యీశ్వరునకు బుద్ధిపూర్వకముగా నర్పణచేయజాలకున్నమ న స్వతంత్రమువలన ప్రయోజనమేమి? ఒకప్పుడు యీసమస్తవస్తువుల ను విడచిపోవలసియున్నది, ప్రపంచమును, ప్రాపంచికధనమునకును, ఘు నతకును ఆశవిడువవలసియున్నది. మనము యిప్పుడు జీవించుచున్నామను టనిశ్చయము; కొలదిదినములతరువాత మనము విడచివెళ్లవలయునను టయు అంతనిశ్చయము కొలదిదినములయినతరువాత మనమాటలు ఆపబడును; మనచేతులుచల్లబడును. దేవునికి బుద్ధిపూర్వకముగాయిష్ట నిదానిని మృత్యువునుండి బలాత్కారముగాలాగికొనును. కావునజా గ్రతగానుందము కావున దేవునినుండి గ్రహించిన మనసమస్తసొత్తును దే వునకర్పించుటవలన శాశ్వతఫలములనందుదుముగాక. మనమశ్వరమయినట్టియు క్షుద్రమయినట్టియు వస్తువులకు ప్రతిగా అమూల్యమయిన తరుగనిధనము ను పొందుదముగాక. యిప్పుడుమనము జీవించియుంటిమి గావున, మన జీవమును, మనమానసమును. మనసమస్తమును బుద్ధిపూర్వకముగా ఆయ నకర్పింతుముగాక. ఆయనహస్తములలోనుంచబడి యీజీవము అమూల్య మయి నశ్వరమయినట్టిజీవమగును ఆయననుపొందుటకుస్వార్థత్యాగమువ లె కనుబడునట్టి దేదియుండుకాదు? మనసమస్తమును వదలుకొనిన, మత సౌఖ్యములనుపొంది ఈశ్వరునిఅనుగ్రహమును సంపాదించిన, మనముసం పాదించిన, మనముసందేహింతుమా? మనహృదయము వాంఛించున్నియు సుల భముగా వానినివిడువజాలనంత ప్రాపంచికక్షుద్రవిషయములతో అంత గాలీనమయియున్నవి; అయితేమనయెదుట దేవునిఆశీర్వాదము నొక్క- సారి యనుభవించిన, ఆయన అనుగ్రహాశ్రయమున నొకసారియుండిన,

మనహృదయ పాశములోకి సాగసడలిన, అప్పుడునమస్తము ఈశ్వరుని కోరకుత్యజించుట యెంతసులభమగును. ఆయన అనుగ్రహముఖమునుదర్శించుటకు మనసర్వమునిచ్చుటన ఆగనలేదనిగా, అప్పుడుమనకుకనబడును. అప్పుడు లోకములయొక్క తుచ్ఛత్వముమనకుబయల్పడును; అప్పుడు మనము దేవునితో నిన్నుసర్వదా మాహృదయములయందెట్లువుంచుకొనగలమని చెప్పుదుము? మానసము స్తనును నీవుతీసుకుని నీసన్నిధానమునమ్ముంచుదువా? రెండవక్షణమున ప్రాపంచికఆకర్షణాలచే మోహింపబడు నంతమనవుద్దేశ్యములంత నీచస్థితిలోనున్నవి; దేవునిగూర్చినఅన్ని మంచితలంపులును మనమానసములనుండిపోవును తిరిగీ మనమాయనకు దూరమగుదుము. మనము ప్రయత్నించిన దేవుడుమననుండి యెప్పుడును విముఖుడయియుండడనెడి యీసత్యముపరిశుద్ధాత్మనుతానుగ్రహమునమ ము నేర్పుకొంటిమి ఓనీతిమంతుడా యీవిధముగా నీవేలదుఃఖించుచున్నావు; నీవింతగర్విలుడవని తెలిసికొన్నటకు నీవంతదుఃఖముతో నేలయున్నావు? అయితే నిరాశచెందవద్దు. నిన్నునీవు నిజముగా దిద్దుకొనవలయుననెడి బలమయిన యిచ్ఛనీకు గలదేని అది నిశ్చయముగ తృప్తి పొందింపబడును. నీమంచి యుద్దేశ్యమేదో యది యీశ్వరుని యుద్దేశముసహా అయివున్నది. తన ప్రతికుమారుడును నీతియందును ధర్మమునందును వృద్ధినొందవలయుననుట ఆయన యిచ్ఛయయివున్నది. ఆయన ప్రియపుత్రులు హృదయములయందు జీవపారిశుధ్య ప్రవాహముల పారునట్లుచేసిన దాయనయే. మనహృదయములయునపద్వారములచేబంధించి మన మాయనను దూరముగానుంచుకొండిన ఆయనయెప్పుడును తనను దూరముగా నుంచుకొనడని నిశ్చయముతోనుందుము.

నీహృదయమును, మానసమును, నీసమస్తమును ఆయన కర్పింపుము; దీనహృదయముతో నీవాయనయొద్దకు వెళ్లుము ఆయన నిశ్చయముగా నిన్నుగ్రహించును. తండ్రి యెప్పుడయినను తన కుమారుని గ్రహించుటకు అయిష్టపడునా. మనపూర్ణహృదయముతో తనను ప్రేమింపవలయునని ఆయన యిచ్ఛయించినప్పుడు ఆహృదయమందలి ప్రేమాగ్నిని చలినీటిచే ఆర్పునా? ప్రాణము నర్పించియయిన ఆయన పాతము నవలంబించుటకు మనము ప్రయత్నించునప్పుడు ఆయన మనకుతన సహాయమునీయడా? మనము పాపంబునుండియు దుఃఖంబునుండియు రక్షింపబడుట కిచ్ఛయింతుమేని ఆయన మనలతనచేతిలో పట్టుకొని పాపమునుండి రక్షింపడా? ఆయనయెదుట మన కన్నీళ్ళు విడచినప్పుడు ఓదార్పుమాటలచే మనకన్నీటిని పోగొట్టడా? ఆయనకొరకు మన మాశించిన ఆయన ముఖకాంతిని మనకుచూపించి మనఆశను శాంతింప జేయడా? లేదు, ఇది యింకొకవిధంబుగ నెప్పుడును యుండజాలదు. ఆయనవయిపు మనమొక్క అడుగుదేసిన ఆయన వెయ్యిఅడుగులు దాటివచ్చి మనల కవుగలించకొనును. ఆయననుండి నొక్క ప్రేమాకిరణమును గ్రహించినను ఆయన నిరంతరంబును మనమీద పూర్ణప్రేమను కురిపించును. ఓహో, దీనహృదయములో ఆయనప్రేమామృతంబు నెంతవిస్తారంబుగా కురిపించుచున్నాడు. దీనహృదయంబుతో ఆయనను సమీపింతము; మన అల్పత్వంబును నీచత్వంబును గ్రహించినయిచి ఆయనయెదుటనిలచి యిట్లు పిలుతము. ఓ ప్రాణంబునకు ప్రాణమా, జ్యోతులకుజ్యోతీ నీఅనుగ్రహ ముఖంబును మా కుచూపి మాహృదయంబుల నీవయిపు ఆకర్షించు కొనుము; నీ నుండి మేము యెప్పుడును విడిపోము.

నిన్ను మా హృదయంబుల నుండి దూరంబు చేసికొనము; యిప్పుడు మా అపవిత్రత్వంబు నవినీతత్వంబు మేము విసర్జించితిమి కావున మేము నీకుపూర్ణముగా లోబడుదుము నీ అనుగ్రహమును ప్రారంభముగ కలిగించును సంపాదింతుము; నీ ధర్మమును మా హృదయములయందు నిలుపుకొనుచు పాలించి కాలక్షేపమునవలన మేమెప్పుడును మోక్షమును పొందుదుము నీ వయిపు మా మనసు దినమును సమీపింతుము; నీదృష్టినొందుట మా దినములు గడుపుదుము; మా జీవనమును నీ హస్తమునందు అర్పింతుము, మా సమస్తమును నీవు గ్రహింపుము గాక.

21వ ధర్మోపదేశము

"ఈశావాస్యమిదం సర్వంయత్కించ జగత్యాంగత్ తేనత్యక్ తేనభుంజీతామాగృథాకస్యస్విత్ ధనం॥"

"సృష్టియందేమిగలదో అదియంతయు ఈశ్వరునిచే వ్యాప్తమగుచున్నది పాపమునువిడిచి ఆయననుపొందుడీ, యితరులసొత్తును దొంగిలించవద్దు."

సృష్టియంతయు ఈశ్వరుని ఆవిర్భావముతో నిండియున్నది. యేదికలదో అది యెంతగొప్పదైనను, యెంతస్వల్పమైనదైనను ఆయన ఆవిర్భావముతో నిండియున్నది. ఆయన పదార్థములలో లీనమయియున్నాడు; ఆయన ఆత్మతో అయిక్యభావమునున్నాడు ఆయన లేకపదార్థమంత

యము నశించి పోవును; ఆయన లేకమానసంబుయొక్క ఆలోచనఅంతర్ధాన
మొందును; హృదయపేరిమ ఆరిపోవును; ఆత్మ జీవంబుఅంతంబునొందును
మనమందరి ఆస్తికతయు ఆయన ఆస్తికతవలననయియున్నది. మనముజీ
వించియున్నట్లే ఆయనయుతో నిశ్చయంబుగా జీవించుచున్నాడు మన దే
వుడు వ్యర్థమయినదేవుడా? యెవరు లేక ఆత్మజీవము క్షీణించునో ఆ
యన జీవించుచున్నట్లు మనము తెలిసికొనజాలమా? ఆయన కేవలము
మన మనోవికారమా? కాదు. ఆయన వ్యర్థుడయిన దేవుడు కాడు,
ఆయన మానసోద్దేశ్యము కాదు. ఆయన గుణముమాత్రమే కాదు, ఆ
యన కేవలము జ్ఞానమే కాదు, లేక బలముమాత్రమే కాదు, పదార్థ
ములేక గుణముండజాలదు. దేవుడు పరవస్తువయి యున్నాడు. ఆయన
శక్తిజ్ఞాన ధర్మముల పూర్ణపురుషుడయి యున్నాడు. ఆయన సత్యా
మునకు విశ్రాంతిస్థలము, ఆత్మకు మూలము, మనకాధారుడు ఆయన
తోతప్ప యెవరితో మనకు జీవసంబంధ ముండియున్నది? ఆయన ఇం
ద్రియాతీతుడు; అయితే మన హృదయములో ఆయనకు సహస్ర జ్ఞాన
మార్గములున్నవి. ఆయన మన పరమపిత. ఆయన యిచ్చట సహిత
మున్నాడు; ఆయన మనతో సహా వున్నాడు. ఆకసము ఆయన ఆవిర్భా
వముతో నిండియున్నది. మన దేహములో ఆత్మ లీనమయియున్నట్లుగానే
ఆయన ఆస్తిక్యము యీసృష్టిలో లీనమయియున్నది. ఆయన మన చు
ట్టును అంతటను ప్రత్యక్షముగా నున్నాడు, ఆయన మన హృదయము
లో ప్రత్యక్షముగా నివసించుచున్నాడు, యెవనిజ్ఞానము శక్తి ధర్మము
తో సృష్టియంతయు నింపబడెనో ఆయన ఆత్మకు ఆత్మస్థానాలో సవ

సించుచున్నాడు. నాకు ఆయనంత దగ్గరగా నేదియు లేదు. ఆయనతో పోల్చిన యెల్ల యితరవస్తువులును నానుండి దూరముగా నున్నవి. మన ప్రాణస్నేహితులు ఆయన వున్నదానికంటె అధిక సమీపముగా ఎప్పుడును వుండజాలరు. యితరులందరును మన దేహమునకు వెలుపటనుండి మనతో సంభాషింతురు. అయితే ఆయన ఆత్మమధ్యమున నున్నాడు. మనకును యితరవస్తువులన్నిటికిని మధ్యను అవకాశమున్నది. అయితే దేవుడు మనహృదయమును నిమ్ముకొని లోనికి ప్రవేశించును. ఆయన నిరాకారుడయిన నేమి? మనము స్వార్థపరులమై ఆకారరహితమయిన అవకాశమును మాత్రము ఆలోచించవలసినది లేదు. నన్ను నేను తెలిసికొన్నప్పుడు నన్ను లేనివానిగా తలచుకొనుచున్నానా? నిరాకారమయినను మన ఆత్మను మనము గ్రహింపజాలమా? మన జీవితమునకంతయు ఆధారుడయినవాని, గ్రహించుటకు మనమేల శక్తిగలవారము కాకూడదు. మన స్వల్పజ్ఞానము మనకు అనంతమయిన జ్ఞానమును బోధపరుపదా, ప్రేమాపూర్ణుడయి పాపరహితుడు అయిన పరిశుద్ధపురుషునివయిపునకు మన దయయు ధర్మమును మనల నడపించుటలేదా? మన దేవుడు హద్దులేనివాడనియు అంతము లేని వాడనియు నాస్తికమతమునుండి మనము తప్పుకొనియున్నాము. ఆయన హద్దులేనివాడును ఘనుడును అయినట్లు ఆయన మన అల్పహృదయములను సహితము నింపజాలడా? ఆయన ధర్మము, ధర్మమునసహితము అపారమైనది కాదా? ఆయననుగూర్చి యేమియు తెలిసికొనజాలమా? మనము ఆయనను పూజింపలేమా? కేవల అవకాశమునకే మన ప్రేమ నర్పింతమా? అది అట్లుండిన దేవుడు వుండినను లేకుండినను అంతయు నొకవిధముగా నుం

డెడిది. అయిన యిది నిశ్చయముగా అట్లు కాదు. ఆయనతో మన సంబంధము మిక్కిలి సామీప్యమయినది. ఆయన సృష్టికంతటికిని దేవుడు; అయితే ఆయన మనకును ఆయన అవకాశమునకు అతీతుడు "పరాకాశాత్" యింకను ప్రతివానికిని దగ్గరగా నున్నాడు. ఆయన మనకు సర్వదా మిత్రుడు; నన్ను నేను చూచుకొన్నప్పుడు ఆయనను నా ఆధారమయినట్లు కనుగొందును. ఆయన రాజ్యము దూరదూరముగా నున్నట్టి సూర్యగోళములందును లేక దూరదూరములుగానున్న నక్షత్రములయందును స్థాపింపబడలేదు; మన హృదయము ఆయన ఆనందాశ్రమము. ఆయన మన జ్ఞానకారణుడు ఆయన మన నిశ్చితమయిన సదభిప్రాయముల స్థానభూమి. మతముయొక్క శాశ్వతధర్మములకు ఆయన కారణుడు.

పరమేశ్వరుడు మన హృదయ ప్రత్యక్షమైనచో ఆయనను మనమేల చూడజాలము? ఆయనకును మనకును మధ్య అవకాశమువలె నేమి నిలచియున్నది? ఆ అవకాశము మనమే అయియున్నాము. ఐహిక విషయములయందలి మనయిచ్ఛ, ఆశయు ఆ అవకాశమయి యున్నవి. దేవునినుండి మన మిట్టివిధముగా దూరమున లేము ఆయననుండి మనలో త్రోసివేసినవి మన స్వేచ్ఛాపరత్వమును మన గర్వము అయియున్నవి, పరిశుద్ధాత్మునియొక్క సంతోషమిది. ప్రాపంచిక సౌఖ్యములందలి యిచ్ఛలనన్నిటిని విడుచుట వలనను, పాపముయొక్క మలినమునంతయు పోగొట్టుకొనుట వలనను బ్రహ్మానందము ననుభవింతుమా; మనము అపరిశుద్ధులమైన అపరిశుద్ధ పురుషుని సన్నిధకు వెళ్లుటకు మనకు యిచ్ఛ యెట్లుండును దౌర్భాగ్యులము, దీనుల

మును అగుటచే ఆయనను పొందుటకు ఆశ యెల్లుండగలదు, మనపాపములవలన దేవుడు మనమీద దృష్టినుంచుటలేదని మనమనుకొనవచ్చును హృదయప్రభువును మన హృదయములు కనుగొనజాలవు. అప్పుడు ఆయన మన హృదయంబులలో జొచ్చుటకు యెట్టి ప్రయత్నములు చేయుచుండెనో మనము తెలిసికొనజాలము. యీశ్వరుని నీవు సమీపముగా చూడవలెనన్న నీహృదయమును పరిశుద్ధపరచుకొనుము. నీతో వృద్ధియగుచుండిన యేరహస్యపాపమునయినను తరిమివేయుము. అప్పుడు ఆయన అనుగ్రహమును నీవు చూచితీరవలెను. మనలో నెవ్వరిని తననుండి దూరముగా నుంచవలెనని యీశ్వరుడు నిశ్చయించుటలేదు. యెప్పుడు మనల గ్రహింపవచ్చునో యని సమయము కొరకు ఆయన నిరంతరమును ప్రయత్నించుచున్నాడు. మన హృదయమును ఆయనకు యేలతెరచియుంచము: మనము ఆయనఅనుగ్రహాగమమునకు యేలవేచియుండము: ఆశగలహృదయముతో ఆయనను మనమేల వెదకము:

అయ్యో మన పరమపిత మనకొరకెంత చేయుచున్నాడో మనమెల్లప్పుడును ఆలోచించము. మన మట్లు ఆలోచించియుండిన ఆయనను మనమంత మరచియుండకుండెడివారము అహో! సృష్టికంతకును రాజును, అచింత్యుడును అనంతుడయిన పురుషుడుయెక్కడ యీ దీనులయి అధోలోకముననున్న యీజీవులెక్కడ; అయినను ఆయన మనలను మరచిపోలేదు. ఆయనదయకు మనమేవిధమునను అనర్హులము కాము. ఆయన మనకొరకెంత చేయుచున్నాడు. ఆయనకొరకు మనమేమి చేయగలము. ఆయన మనవద్దనుంచి యేయితరవస్తువునుకోరడు. ప్రేమనుమాత్రము నిరీక్షించును. దీనమైనవిధమున ఆయనయొద్దకు వెళ్ళి పిలుతము

మాహృదయముయొక్క పూర్ణప్రేమను నీకు మేమర్పించుచున్నాము. నీవు సంతోషముతో గ్రహింపుమా; ఓపరమాత్మా నీవు మాకెంతదగ్గరగానున్నావు; నీవు అంతదూరముగానున్నట్లు మేమేల తలచవలెను. మేము పరియత్నింపము కావున నిన్ను చూడలేము. నీవు మావంక చూచుటలేదని మేము తలంచుచున్నాము అయితే అది మా పొరపాటువలననేయని మేము ఎరుగుచున్నాము. నీకొరకు మేమాశకలిగియుండిన యీ క్షణమే నిన్ను నీవు తెలుపుకొందువు. అయితే యింకను నిన్ను మేము మరచియుందుము. ఓపరమాత్మా మాహృదయమును పూర్ణశక్తిని బలమును నిన్ను గనుగొనుటయందు అర్పింతుముగాక. మా ప్రేమానంతయు నీకర్పింతుముగాక. మాజీవితమంతయు నీసేవకయి వినియోగించునట్లు అనుగ్రహింపుమా

22 వ ధర్మోపదేశము.

"యదిదమ్ కిఞ్చజగత్సర్వమ్ ప్రాణయేజతినిస్సృతమ్"

"సృష్టియేదికలదో అదిసమస్తమును వ్యాపింప చేయుబడి ప్రాణస్వరూపుడయిన ఈశ్వరునియందు పరిభ్రమించుచున్నది

ఆయన ప్రాణస్వరూపుడు ఆయనసమస్తవస్తువులయందును ఆవిర్భవించి యున్నాడు. ప్రాణస్వరూపుడయినఆయనవలనలోకములన్నియు సృష్టింపబడినవనియు, ఆయనశాసనములననుసరించిఅవివానిపనులయందు ప్రవర్తించుచున్నవనియుప్రాణస్వరూపుడైన ఆయనయిచ్ఛాప్రవాహమింకనుపారుచున్నదనియు సమస్తసృష్టియుఆయనయందు ప్రవర్తించుచున్నద

నీయు యీగొప్పసత్యమును పరిశుద్ధాత్మమతమునుండి మనము గ్రహించి
తిమి. ఆయన మనజీవముకలిగినట్టియు. మేలుకోరినట్టియు దేవుడు. ఆయన
మనహృదయమునకు పరమార్థము; ఆయనను పూజించుటకే మనమిచ్చ
ట చేరియున్నారము; మనము యిచ్చటికి వచ్చినది ఆయనకు ప్రేమను అర్పిం
చుటకే కావున ప్రేమాస్వరూపుడైయున్న ఆయన ప్రియదృష్టినిగమనించు
టవలన నిజీవితమును సార్థకము చేసికొందుము. ఆయన సర్వజ్ఞుడు, సర్వవ్యా
పి, సర్వనియామకుడు, అంతేగాక సర్వాశ్రయుడు; ఆయనను పూజించు
టకును ఆయనకు ప్రేమను అర్పించుటకును మనమిచ్చట చేరియున్నారము.
కావున జ్ఞాననేత్రము ఆయనను యిచ్చట దర్శించులాగున ఆయనయందలి మ
న ప్రేమను ప్రకాశింపచేతము. ఆయన సర్వజ్ఞుడనియు. సర్వవ్యాపియనియు
గ్రహించి ఆయన పూజకొరకు ఆశకలిగియుందము: ప్రాపంచిక సౌఖ్యము
లందలి దుర్వాంఛలేవియు మనస్సునకు జొచ్చి మనస్సును కలవరపరచకుం
డుగాక ఇక మంత్ర యూపనము పరీక్షింపనుండిన సమయము యిప్పుడువ
చ్చినది గాన మనహృదయద్వారముల తెరచి ఆయన ఆనందముతో మన
మానసముల నింపుదుముగాక శాశ్వతకాలము ఎవనితో మనస్నేహము
మనహృదయముల ఆనందములో ముంచుచుండుట మన కెంతటి అదృష్ట
ము ఈమన దేశము మిక్కిలి దుర్బలమైనది. ఈదుర్బలమైనబీద దేశమందు
జన్మించి మనమందరము నీచులమైతిమి; ఈప్రార్థనామందిరమున మన
యెదుట ఆయన ఆవిర్భవించుటకు ఈశ్వరకటాక్షమెంతఘనమైనది దుర్బ
లమైన బిడ్డలయందు మాతృప్రేమ అధికముయున్నట్లు మన దేశముమొదల
ఈశ్వరకటాక్షము అధికముగా యావిర్భవించుచున్నది. ఆయన యనుగ్ర
హమును యెంతగా గ్రహించి యాయనను మహిమపరచి ప్రేమతో ఆయ

నకు నష్టాగాననేదా? ఆయన అనుగ్రహాము మానవమాత్రుని అ యున్నది. ఈ ప్రార్థనానుంగరమున మనము విశేషముగా ననుభవించుమంచిన ఈశ్వరానుకంపను ప్రతిదినము యీ స్థలమునకువచ్చునట్లు చేయునుగాక! హృదయమును కుంచింపజేసి నాసక్తి నెరిగియుండిన యీయన యనుగ్రహమును జేపొని సంపాదించియున్నారు; మనము నక్క అడుగుముందుకునడచిన ఆయన సంసర్గ భాగ్యముంగా అమృతమును కురిపించును మానవుల మనుష్యుడి ఆనందోత్సాహముల సంబంధమును నిలుపుకొనజాలమా? ఆయన సుందరమయిన ఆనందస్వరూపమును గమనించి మన హృదయమును ప్రకాశింపజేతము పుష్పముల వాలన్నిటిని విసర్జించుటవలన మనఆత్మనుపరిశుద్ధపరుచుదుముగాక! మతమునకును దేవునకును దాసులమగుట మూలమున స్వాతంత్ర్యముగా నొందుదుముగాక, యెప్పుడును యిచ్చవచ్చినట్లు ప్రవర్తింపకుందుముగాక ఎవరు తమ్ముతాము అజ్ఞాపెట్టుకొనజాలరో, యెవరు యిచ్ఛానువాహమును మతానుసారముగ ప్రవహింపచేయజాలరో. యెవరుతమహత్తామీ యోజమానులుకారో, అట్టివారికంటె యెక్కవదౌర్భాగ్యులను నీవులను యెవరున్నారు?

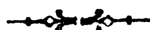
“ఇంద్రియాణాంహిచరతాం। యన్మనోఽనువిధీయతే। తస్యహరతి ప్రజ్ఞాం వాయుర్నావ మివాంభసి॥”

మనస్సు విషయవాంఛల ననుసరించి ప్రవర్తించునదగునేని సముద్రమందు తుపానులో చిక్కుకొనిన ఓడవలె నసింపును దానుగ నుండుట యెంతదుఃఖకరమును, వర్ణనాతీతమునునై యున్నది. దుష్టతలంపులకు లోబడుటయెట్టిబాధనో చెప్పుటకొరకైనా వాడదు పరిశుద్ధాత్మీకమత

ముమాత్రమే పాపమునకు యౌషధము. దేవుఁడే జీవముగా గలిగిన పరిశుద్ధా
త్మికమతశక్తి వలన మనము తిరిగి స్వతంత్రమును సంపాదింపగలము స్వతం
త్రము లేక సుఖమును, అభివృద్ధిని పొందుట అసాధ్యము దాస్యము సమస్త
దుఃఖములకు ముఖ్యకారణము మన ఆత్మస్వాతంత్ర్యము పాపముచే బం
ధింపబడుట యని పరిశుద్ధాత్మికమతమునుండి గ్రహించితిమి; ఆత్మస్వా
తంత్ర్యముతోపాటు సమస్త ఇతర స్వాతంత్ర్యములను మనము సంపా
దింతుము పరిశుద్ధాత్మికమతమును నొకసారి హృదయమునందు నిల్పినవా
రు మనదేశమునకెంతమేలు చేయగలరో యోగ్యులు పరిశుద్ధాత్మికమ
తశక్తియు, ఔన్నత్యమును, సామ్రాజ్యమునందంతను వ్యాపించును
నీకు స్వాతంత్ర్యమును సంపాదింపవలెనని యేమాత్రము ఆశయైనను కలిగి
యుండిన, ఆత్మశాంతిని పొందుటకు నక్కరేణువంత ఆశక్తియైనను కలిగి
యుండిన, పరిశుద్ధాత్మికమతమునందే నీ వృద్ధాశ్యమును నెరవేర్చుకొనగ
లవు; పరిశుద్ధాత్మికమతగుణము వలననే పాపము జయింపబడగలదు మ
నదేశముయొక్క దౌర్భాగ్యత యెంత అధికముగానున్నను పరిశుద్ధాత్మిక
మతమును నిర్లక్ష్యపెట్టవద్దు పరిశుద్ధాత్మికమతము లేక మనదేశముయొ
క్క దౌర్భాగ్యతకు మతముయుండదు దేవుని ప్రియముఖమును చూచుటకు
శక్తిగల పాపము ఒటకు, సద్బుద్ధిని మనస్వభావమును గ్రహించుటకు సిద్ధము
గానుండుటకు ప్రార్థింపుము నీ ప్రార్థన నిశ్చయముగా నెరవేర్పబడును. ఆయ
న యనుగ్రహజలము తప్పక నీలో ప్రవేశించును క్రమముగా నీయింద్రియ
ములన్నియు ఆనందపూర్ణమైన ఆయనకులోబడును పరిశుద్ధాత్మికమతము
తనకు ప్రతినిధిగా దేవుడు మనకుపంపియుండిన, పరిశుద్ధాత్మికమతము మన
కు స్నేహితునివలె సేవచేయుచుండిన మనమెట్టి కష్టములను పొందెడివార

మువునమెట్టినరకబాధను అనుభవించెడివారము. మనమంతకంతకు పాప
మునకుదాసులమయ్యెడి వారము; పాపపంచికపంజరములోగట్టిగా బంధింప
బడియుండెడివారము అయితే పరిశుద్ధఆస్తికమతానుగ్రహమువలన యీ
శ్వరునియందు మనమునిరాశ జెందలేము; మనమనుదినమును ఆయనసహ
వాసమువలన అధికబలవంతులమగుచున్నాము. మనఆత్మకుపరిశుద్ధఆస్తి
కమతమునకెతగినదేదియును లేదు; పరిశుద్ధాస్తికమతమునకు మన ఆత్మ
కంటె అనుకూలమయినదేదియును లేదు. గొప్పతేజస్వియైన సూర్యుడు
తూర్పున వుదయించి ప్రపంచమునంతయు వెలిగించునట్లు యీతూర్పు
దేశమునందు పరిశుద్ధ ఆస్తికమతము వుదయించుచున్నది. అది యింత
టినుంచియు క్రమముగా ప్రపంచమునకంతకును దాని తేజమును వ్యా
పింపచేయును. మనము యీమతమును నిరాకరించిన మన దేహము దు
ర్బలమగును. మనమానసము క్రమముతప్పును మన ఆత్మ క్షీణించును.
నీవు దానిని ఆశ్రయించిన దానిశక్తివలన నీవు బలపరచబడుదువు కొం
కొలది జనులు నీకు విరోధముగా వారికత్తుల నెత్తినను అభేద్యమగు
యీశ్వరకవచముచే కప్పబడుటవలన నీవింక సమస్తభయములను వీడు
దువు. కాబట్టి యీ పరిశుద్ధ ఆస్తికమతమును మన మానసమును మి
క్కిలి శ్రద్ధతో కాపాడుదుముగాక. అదినిన్ను సర్వదా రక్షించును. యీ
ప్రపంచమునకును యీ అనంతసృష్టికిని మతమయిన పరిశుద్ధ ఆస్తికమత
ముతో నీహృదయము నిండింపుము నీ మంచినడతవలన అది యీ ప్రపంచ
మంతయు వ్యాపించును ఓపరమాత్మా యీమృత్యులోకములో పరిశు
ద్ధఆస్తికమతము యెప్పుడు అధికముగా ప్రకాశించును. ఓర్వలేమి దురా
లోచనలు మాదేశము నెప్పుడు విడుచును. యీశ్వరప్రేమయందు మె

ల్లిగను సౌఖ్యమును యొసంగుచుండును. పరిశుద్ధ ఆ సిక మత సహాయమును ఆయనను పొంది యెల్లరును తమవాంఛలను తృప్తిపరచుకొందురు. ఓసృష్టికర్తా యీమాపరిశుద్ధను యుస్థితియు అంతర్గతమయిన స్థితియు యిచ్ఛను నెరవేర్పుమా

23 వ ధర్మోపదేశము

“ప్రేయశ్చ ప్రేయశ్చమనుష్య మేతస్తౌ। సంపరిత్య వివినక్తిధీరః”

“సంతోషము బుద్ధి రెండును మానవునకుసంభవించును. అయితే శాంతమనస్కులు క్రమముగా విచారించి వకదానినుండి వేటిని భేదపరతురు”

విషయాసక్తిచే ఇంద్రియసౌఖ్యములలోను ప్రపంచికసుఖంబులలోమునింగి వానివలన ఆకర్షింపబడినపుడు మనముకొట్టికొనపోవుచున్న ఆబలమయిన ప్రవాహమునకు యెదురుగా నడచుటకు మనకాబల మెచ్చటనుండి వచ్చినది మన యెల్లదుఃఖములకును ఆశలకును, యీలోకనిరీక్షణలకును, లోబడి సౌఖ్యమార్గములలో మనము ప్రవర్తించునపుడు మన హస్తమును పట్టుకొని ఆదౌర్భాగ్య దశనుండి యెవరు మనలను రక్షించి యీశ్వరుని పాదరేణువును దర్శనము చేయించుట వలన మన ఆత్మను మేలుకొలుపగలరో ఆపరిశుద్ధపురుషుని ముఖమునుచూడజాలక యీ లోకముయొక్క కలకలములో స్నేహితులతో మనము వడలుదెలియక యున్నప్పుడు మంచి సలహావల్లను లాభకరమయిన సన్మార్గమును యె

వను మనకు కనపర్చిరి? సౌఖ్య ఆకర్షణములును విషయ వాంఛలును బలమై మన హృదయమును మానసమును హరించునట్టి శక్తి వచ్చునేమో ప్రతివారు తమమనస్సులో యోచించుడి? మనము దుఃఖము ప్రమాదములలో మునిగినప్పుడు ఆకష్టకాలములో మనవైపు చూచువారెవరును లేరా? లోకములో యితరులందరును మన ఆత్మను నాశనము చేయుటకు ఆలోచించునప్పుడు దేవుడు మనకు సహాయము నివ్వరాడా? సుఖము నడిచి చిక్కులనుండి ఆయన ప్రకాశవంతమయిన సన్మార్గమునకు యెప్పుడు నడిపించుడుమో యని ఆయన వేచియుండుటలేదా? లోకమును మాత్రమే మనగొప్ప గమ్యస్థానముగా ఆలోచించునప్పుడును. అది సుఖానుభవించుటయందు యింద్రియములన్నియు ఆతురపడుచున్నప్పుడును మన ప్రేమయంతయు లోకమునకే పూర్తిగ చెందియున్నప్పుడును, అట్టి ఆకర్షణలనుండి దేవుడే మనలను కాపాడును అంతట ఆయన మన ఆత్మలోనికి విముఖత్వమును పంపును, అప్పుడు తెలివొందిన ఆత్మ తనను తాను యిట్లు అడిగికొనును, నేను యెచ్చటనుండి వచ్చుచుంటిని నే నెచ్చటకు వెళ్ళనలెను నే నేమిచేయుచుంటిని. యీ అల్ప విషయములకు నే నెల్లప్పుడును తగులుకొని యుండవలయునా? అప్పుడు ప్రపంచము యొక్క నిష్ప్రయోజనత్వమువలన వుండదు. మనహృదయములో చింతితమగును ఈశ్వరానుగ్రహమును పొందిననేతప్ప భూమి బంధమునుండి మనల విడిపించుకొనజాలమని మన కనుభవమగును. మనము వివిధశాస్త్రముల జదువవచ్చును, మహాత్ముల సహవాసములో మన దినములు గడుపవచ్చును. యింకను అడ్డగింపబడిన నీటిప్రవాహమువలె మనమానసము తిరిగితిరిగి ప్రపంచము వయిపునకు మళ్ళును మనము మనబు

ము నాధారపరచుకొనినప్పుడు యీ దౌర్భాగ్యమంతటనుండియు మన మేవిధముగా రక్షించబడుదుమో ఆశయేమియులేదు. మరియొక విధము న యీశ్వరహస్తమును మనము దర్శించినప్పుడు ఆశయెంతయుకలుగు ను. దేవునినుండి మనమేయాశయులేనట్టిస్థితిని మన మూహింపగలమా? మనము బాగుపరచబడుటకు అనర్హులగుటచూచి దేవుడు మనలవిడు చునట్టివీలుగలదా అది యట్లుండిన మనము అసహాయులమును ఆశా భంగులమును అయియుండెడివారము. అట్లనే ఆయన మన బలమువిశా దమాత్రమే ఆధారపరుచుకొనుటకు మనల విడిచియుండెనా? మనకెట్టి పాపమును దుర్భాగ్యమును సంపాదించినను ఆయన మనల దిద్దకుండిన అప్పుడు మనఆత్మ రక్షింపబడుట కెట్టి ఆశయునులేక యిదివరకే క్షీణిం చిపోయెడిదేగాని మన మెంత అనర్హులమయినను మనదేవుడు తనదీను లయి మలినసహితులయిన తనబిడ్డలను నిరాకరించునట్టిదేవుడుకాడు ఇం కను ఆయనప్రేమ మనమీద అమృతధారలు కురియుచున్నది. సృష్టి అంతటిలోను ఆయనబిడ్డలలో ఆయనవలన విడువబడుటకు యెవరునులే రు. లోకమందలి బలమయిన తరంగములలో ఆయన ఓడ నడుపువాని వలెనున్నాడు, ఆయన యెప్పుడును మనతో సహవాసముగానున్నాడు అంతేకాదు ఆయన మనతో పనిచేయుచున్నాడు. ఆయన మన ఆత్మ లకు మతోద్దేశ్యమును కలిగించుచున్నాడు. బలపరచబడి లోకముతో పోరాడుటకు వలసినంతబలమును ఆయన ప్రసాదించుచున్నాడు మనకు కొంచెమాశక్తియుండిన నూరురెట్లు ఆయన బలమును కలిగించుచున్నా డు. మనము సుఖమును విసర్జించి జ్ఞానమును ఆధారపరుచుకొనిన యె

డల అత్యున్నత పర్వతములవంటియు అపార సముద్రములవంటియు ఆటంకములు కలిగినను లోకము మనకు విరోధముగా నడచినను మనకింక భయము లేదు. యేలనన దేవుడు మనకు సహాయుడయి యున్నాడు. మనంతట మనము దుర్బలులమయిన నేమి; దేవుడు దుర్బలులకు బలమై యున్నాడు. ఆయనను విసర్జించి లోకము మనసమస్తమని తలంచునపుడు భయపడుటకు విశేషము కలదు. అప్పుడు అదే మన సౌఖ్యము అదే మన నిరాశ, అప్పుడు మనము లోకములో మునిగి పోవుచున్నాము. అయితే లోకము మన హృదయమును తృప్తిపరుపజాలదు. మనపేరిమకంతయు మనము లోకమున కర్పింతుము; ఆయన ప్రతిఫలముగా మనము యేమియు పొందము. మనము లోకమును సౌఖ్యదాయకమని భావింతుము అయితే సంతోషము యెండమావివలె మనలభ్రమపెట్టును. దానిని మనము అమృతమని తలచి సమీపింతుము. అయితే అది విషమువలె రుచించును. మన కష్టములతోడను మన దుఃఖములతోడను కష్టపడుచున్నాము. మనము పాపములోను పశ్చాత్తాపములోను మునుగుచున్నాము. మన దేహము రోగము కలదగును మన మానసము దుర్బలమగును. యింకను మన మెచ్చట నిలచి బాధింపబడకుందుమో మనమెరుగము. మనమందరమును ఈశ్వరుని ఆశ్రయమును చొచ్చుదము. సృష్టికంతయు శక్తియయిన ఆయన బలముతో బలపర్చబడి నిర్భయులముగా నుందుము. సంతోషమార్గమును విడువుము. జ్ఞాన మార్గము నవలంబింపుము. దేవుడు మనకు సహాయుడయి యుండును. లోకమంతయు ఆయన బలములోనున్నది. మన ప్రాణము ఆయన ఆశ్రయములో నున్నది. ఆసూర్యుని తేజము మనఆత్మలో ప్రకాశించినయెడల తత్క్షణమేమ

నము బలపర్చబడి నిలువబడి యుండును. ఆసూర్యుని దర్శనమువలన
మన అల్పత్వ మంతయు అదృశ్యమగును. సూర్యుడు లేనప్పుడు చంద్ర
కాంతి యేమియునుగలదా? ఈశ్వరుడు ఆవిర్భవించి ప్రకాశింప జేసినప్పు
డు ఆహృదయములో నీచత్వమును దుర్మార్గతమును యేమైయినయుండగల
దా? అప్పుడు దాని సౌందర్యమును దాని గొప్పతనమును దాని బింకము
ను దాని ఆత్మగౌరవమును నిలుపుకొనగలదా: సూర్యుడస్తమించి ఆక
సము అంధకారముగా నుండునప్పుడు మిణుగురు పురుగులు తమ సౌం
దర్యమును కనుపర్చును. అట్లే హృదయము అంధకారముగా నుండి
యీశ్వర తేజము ఆపబడినప్పుడు మన నేత్రములు మన పేరు
ప్రతిష్ట గొప్పతనము మొక్కై తిరుగును అప్పుడు అంధకారము రాత్రియందు
మనఅల్పకాంతి తననుచూపించుకొనును. అయితే దేవుడు మనహృదయ
మును స్వాధీనపరచుకొనునప్పుడు మనలమనముగమనించము. అప్పుడులోక
మంతటను ఆయనప్రాజనమెల్లవ్యాపింపబడవచ్చుననియు, ఆయన ఆనంద
కిరణములు యెల్లహృదయములనుమెల్లఅలంకరింపుననియు; సమస్తప్ర
దేశములలోను ఆయనప్రేమాజ్ఞానము లెల్లవ్యాపించుననియు. మనదే
హమును మానసమును ఆశక్తికలవగును అప్పుడుమనలగూర్చి మనమా
లోచించుకొనము; అయితే ఈశ్వరానుహిమను యెట్లుఅభివృద్ధి పరుపవ
చ్చునని మనప్రయత్నములన్నియు వుత్సహించును మనలమనము మర
చి ఈశ్వరునిదర్శించునప్పుడు అదియే మననిజమైనఘనత. ఈశ్వరునిమర
చి మనలమనముగమనించునప్పుడు లోకముయొక్క అల్పత్వములో మ
నము మునిగిపోదుము

ఓ పరమాత్మా మాకు సద్బుద్ధి దయచేసి సంతోషమార్గమునుం డి మమ్ము తొలగించి జ్ఞానమార్గమున నడపుము. లోకమునందు నీ నామము మేము వ్యాప్తింపచేయ లేకున్నాము మూర్ఖులము. మాకు నీవు శక్తిని ప్రసాదింపుము. నీ ఘనతను నిమిషమాత్రమైనను మరువకుండునటుల పూర్ణహృదయమును మానసమును నీకర్పించుచు మేము శక్తిమంతులమగులాగున యనుగ్రహింపుము.

24వ ధర్మోపదేశము.

"శ్రేయశ్చ ప్రేయశ్చ మనుష్యమేతస్తౌ సంపరీత్య వివినక్తి ధీరః । తయోః శ్రేయ ఆదదానస్య సాధు భవతి హీయతే అర్థాద్య ఉ ప్రేయో వృణీతే"

"సౌఖ్యమును జ్ఞానమును మానవుని వెంట నుండును; శాంతచిత్తులు బాగుగా విచారించి వానిభేదమును గమనింతురు. జ్ఞానముయొక్క సలహాను అంగీకరించినవారు పరిశుద్ధులగుదురు; సౌఖ్యము నాశించువారు జీవితోద్దేశ్యమును లేనివారగుదురు"

ఈశ్వరునియెడల మనకుండు గౌరవము భక్తి పురికొల్పుటయు, ఆ పరమాత్మతో మన ఆత్మకు అనుల్లంఘ్యమయి బలమయిన బంధమును యేర్పరచుటయు నుదియంతయు జ్ఞానమయియున్నది; మరియొకవిధంబున ఐహిక సుఖంబులయందును విషయ సౌఖ్యంబులయందును అధిక ఆసక్తి కలిగియుండుటయు ఈశ్వరుని మతమును విడచి ప్రాపంచిక భ్రమలయందు చిక్కుకొనుటయు నుదియంతయు సుఖమై యున్నది ఆనందప్ర

దమైనజ్ఞానమును మనకు ప్రసాదించియుండిన ఆదిమానవుల దేవుని గొద్దకుగొని పోవుదు; మరియొకవిధమున విషయాసక్తిచే సౌఖ్యంబు ననుభవింతు మేని లోకప్రవాహంబు వెంట వెళ్లుదుము.

*అన్యచ్ఛ్రేయోన్యదుతైవప్రేయస్తేవుభేనానార్థేపురుషంసినీతః॥

జ్ఞానము సుఖము మానవహృదయము నాకర్షించుటవలన వానిని వేరుమార్గములకు తీసికొనివెళ్లును. జ్ఞానము నంగలకు త్రాడించునదై పవిత్రమైన మతనియమములయందు ఆరంభమున యాత్రికులనుగా చేయుటవలనను దకు అమృతంబునకు తీసికొనివెళ్లును. మరియొకవిధంబున సుఖంమనునది దుట అనేకశోధనలనుంచుటవలన ఈశ్వరమార్గంబునకు విరోధమైనమన లను నశింపజేయుచు మన్న వృద్ధుకుచమాకుళోంగిండిన ప్రాపంచికాఖాతములో త్రోసివేయును. నిషిద్ధంబునయిన ఇంద్రియంబుల తృప్తియు, ఐహికసౌఖ్యం బుల యనుభవంబును, అధికారంబును, డాంబికంబు మొక్కయు అమితల ధనంబు మొక్కయు సంతుష్టియుకలుగును; మరియొకవిధంబున మతా నుచరణంబును, ఆత్మశాంతియు, పరిశుద్ధతయు, ఈశ్వరునకు, స్వాతంత్రి యంబును కలవు; యీమార్గంబులలో దేనియందు నీవు యాత్రికుడవుగా నుండకోరెదవు? యెప్పుడు నుపిడువని మతాధారంబును నీవు యిచ్ఛయిం చిన, నీఆత్మను బలపరిచి వున్నతదశకు తెచ్చుటకు నీవు కోరిన, నీవాత్మ శాంతిని పొందుట కాశించిన నీఆత్మయందు పరిబుద్ధుడైనయీశ్వరుని కౌగ లించుకొనవలయునని నీవు వాంఛించిన, అప్పుడు నీవు జ్ఞానమార్గమున ప్రవే శింపుము; అది మొదలకొలదిగానుండిన హృదయబంధములనుండి నిన్ను

విడిపించి యౌవనదర్శనము నీకు శాశ్వతసుఖమును ప్రసాదించునో ఆ సుందరుడయిన ఆనందస్వరూపుని జూచియున్న హస్తములయొద్దకు నిన్ను తీసికొని వెళ్లును. జ్ఞానమార్గమును మనమనుసరించిన మతమనెడి అమూల్యరత్నంబును పొందగలము, ఈశ్వరసుఖాకారమును చూడగలము, ఆయనతోడ మీదకూర్చుండెదాసివలనకలుగు పరిశుద్ధమైన బ్రహ్మానందమునొందగలము జ్ఞానమార్గము మానవపథమైయున్నది; జ్ఞానమార్గము ఈశ్వరపథమైయున్నది; జ్ఞానమార్గము శాశ్వతకాలము మనమార్గమైయున్నది. కావున దానినవలంబించి సౌఖ్యమార్గమును దూరముగా విడుతుముగాక. తరుణవయస్కులగు సోదరులారా జాగ్రతగానుండుడు. యౌవనప్రారంభమునుండియు మీపనుల జాగ్రతగా ముందరికి వేయుడు. యీ కాలములో మీజ్ఞాననేత్రము తీక్ష్ణముగా నుండును. మీ దేహమును మానసమును బలముతోడను వుత్సాహముతోడను కూడుకొని యుండును. పచ్చనిగడ్డితో కప్పబడినట్టియు అంధకారముతో నిండినట్టియు కూపములో ఈకాలములో పడకుండుటకు చూడుము జ్ఞానము యేమిసలహా నిచ్చుచున్నదో వినుము; జ్ఞానముతోనిండి యీశ్వరమతమునకు అది నన్ను తీసికొని వెళ్ళెదనని చెప్పుచున్నది.

సౌఖ్యమునకును జ్ఞానమునకును మన హృదయములో గొప్ప పోరాటము జరుగుచున్నది. యీ రెంటికిమధ్య మనము నిలచియున్నాము ఒకవంకను సౌఖ్యము మన పాదమును బంధముతో ఆకర్షించి ఐహికసముద్రములో ముంచుటకు కోరుచున్నది. మరియొక వయిపున జ్ఞానము మాతృప్రేమతో కూడినదయి మన హస్తమును పట్టుకొని అమృత

ప్రదేశమునకు నడపించుటకు యిచ్ఛయించుచున్నది. హృదయములో విషమునుంచుకొని సుఖము మధురస్వరముతో నిట్లనుచున్నది, “శతాయుషః పుత్రః పౌత్రాం వృణీష్వబహూన్‌బహూన్‌హస్తిహిరణ్యమశ్వాన్” “శతాయుష్మంతులయిన పుత్రులును పౌత్రులును అశ్వములును గజములును రథములును కాంచనమును నీవు కలిగయుండుదువుగాక” నీవునా మార్గమునరమ్ము. మధురమయిన సువాసనగల మందమారుతము నీ దేహమును చల్లపరచును. అందరు పాడుచూ నవ్వుచూ హాస్యములు సలుపుచూ సంతోషవార్తలు నీమందిరములోనికి కొనివచ్చును. మంచిసువాసనలు మీహృదయమును సంతోషపరచును. లోకమందలి సుందరవనితలు నిన్ను కనిపెట్టుకొని యుందురు. జనులందరును నీకు విధేయులగుదురు విశేష ప్రదేశములకు నీవు రాజుగానుందువు నీకీర్తి అంతటను వ్యాపించును. నీవు నన్ను గ్రహించిన నీవు సమస్తమునకును ప్రభువు అగుదువు. శాంతమనస్కులను పరిశుద్ధుడునయిన తరుణవయస్కుడుయీ ప్రమాదకరమయిన పలుకుల నాకర్షించి సముద్రమువలె గంభీరుడయి నిస్సందేహముగా యిట్లు జవాబుచెప్పెను.

“సర్వేంద్రియాణాం జరయంతి తేజః” నేను నీసలహాను అనుసరించిన నాయింద్రియములన్నియు త్వరలో నశించిపోవును. మరణము నా ప్రక్కన దాగియున్నది. దానికి పట్టు చిక్కినంతనే అది నాప్రాణమును హరించును కావున నీగుర్రమును నీబండిని నీపాటను నీఆటను నీవేవుంచుకొమ్ము. నీవు ఇవ్వగలిగినదే నీతోడను నేను తృప్తిపొంద జాలను” “నవిత్తేన దర్పణమోమనుష్యః” మానవుడు ధనముతో తృప్తి పొంద

వలసినవాడు కాడు. వాడు నీశోధనవలన సులభముగ చలింపబడెడివాడు కాడు. నేను నాహృదయమును క్షణభంగురమయిన క్షుద్రపదార్థములయందు నిలుపజాలను. లోకము భూతకాలమునందు యేసౌఖ్యమును యిచ్చియుండలేదని నాయనుభవములోనే నెరుగుదును. అయితే అది నన్ను దుఃఖముతోడను ఆశతోడను చంచలము చేసెను. భవిష్యత్ కాలమందును యీలోకము శాంతిని సుఖమును యివ్వదని నిశ్చయముగా నేనెరుగుదును. కావున శోధనను కలిగించెడు నీపలుకులవలన మోసపోయి లోకముయొక్క బంధకరములగు ఐహికభాగ్యములను పరిగ్రహించుటకు నేనిచ్ఛగింపను. దేవునియందు నాప్రేమయుంచిన నేను యితరమయిన సమస్తమును ప్రేమింపగలనా? యేసుచేత నాహృదయమందలి ప్రేమయంతయు పూర్ణముగా నుపయోగింపబడి యేకాలమునందును క్షీణత్వమునొందదో అట్టి సుందరమయిన అమూల్యపదార్థము నీయొద్దనుండినదాని నాకిచ్చి నాయాశను శాంతిపొందింపుదువా; అప్పుడు నాజీవితకాలమంతయు నేను నీకు దాసుడిగానుండెదను. యింకనిమీద సౌఖ్యము మౌనమువహించి వెడలిపోయెను. అంతట అపరిశుద్ధుడగు తరుణవయస్కుడు వంటరిగా విడువబడి అంధకారముతోడను, నిరాశతోడను ఆవరింపబడి నిరాశుడయ్యెను. ఐహిక సుఖమునందలి సాధనలు వాని విడచిపోయెను. ఆయన వానిహృదయవాంఛలు తృప్తిపరపలేదు. ఐహికాముష్మిక సౌఖ్యములకు దూరుడయి దుఃఖసముద్రములో మునిగి పోయెను. లోకము వానికి శ్మశానవాటికయయి కనపడెను. అట్టిజీవితకాలమెంత భయంకరమయినది. ఐహికసౌఖ్యములు వాని ఆకర్షణ నంత

యను పోగొట్టుకొనెను. అయితే మనము బ్రహ్మానందము అనుభవించు కాలము. ఈశ్వరునికొరకు బలమయిన యిచ్ఛ వుదయించినది. ఆయన ఆ హృదయపూర్ణమయిన యిచ్ఛను యెట్లుతృప్తిపరచవలయునో తెలియలేదు యిట్టికాలమందు దాహముతో బాధలేదు. లేనివలె మన హృదయమందు మనము చంచలమగుదుము. మనదేహమంతయు ప్రాపయ శాగ్నిలోనుండు చుండును. యీదుఃఖాగ్నినుండి మనల రక్షించుకొనుటకు ఆసక్తిగల హృదయముతో మనము విచారింతుము. అయితే యెవనినుండియు ఓదార్పునట్టియు వుత్సాహము గల్గించునట్టియు ప్రత్యుత్తరము మనము పొందము అట్టి సందిగ్ధస్థితిలో పరిశుద్ధుడయిన తరుణవయస్కుడు విచారపడుచు దుఃఖించుచు నిరాధారుడయి ప్రాణమునకు సహాయుని వెదకుచుండగా శ్వేతవస్త్రధారియయి కరుణాసహితమయిన జ్ఞానము వానియెదుట కనుపడి ఓదార్పుమాటలనుబలికెను

నీవు దుఃఖముతో లోతుగా మునుగుచున్నావు నీవు దుఃఖముతో బాధపడుచున్నావు నీవు చంచలుడవయి అడవిలో దిరుగుచున్నావు. ప్రేమాస్వరూపుడయి యెవని అమృతమయిన ప్రేమవలన ప్రపంచమంతయు కాపాడబడుచున్నదో నీదుఃఖముయొక్క కన్నీటిని ప్రేమాబింధువులుగ నెనరుమార్చగలరో వాని సుఖాకారమును చూడుము ఆయన ప్రేమయందు మగ్నమగుటవలన నిన్ను నీవు శాంతిపరుచుకొనుము. ఆయనను ప్రేమించుటవలన ప్రేమయంతయు తృప్తినొందుచున్నది అది యెప్పటికిని చెడదు. ఆయనతో యొక్కసారి యేర్పరుచుకొనిన బంధము యెన్నటికిని అంతరింపదు, మాయానిద్రనుండి లేచిమేలుకొనుము. నాన

హాయము నంగీకరించుము. ప్రేమతో నిండినట్టియు అంతేకాదు ప్రేమా
స్వరూపుడయినట్టియు ఆయన అమృతహృదయముతో నిన్ను సంబంధింప
చేసెను జ్ఞానముయొక్క జీవవంతములయిన ప్రియవాక్యములతో ఆ
తరుణవయస్కుని మానసము కరగిపోయెను. ఆతురతపడుచున్న హృద
యముతో వాడు దాని నిట్లుఅడిగెను. నీవెవరు. నీవెచ్చటనుండి వచ్చు
చుంటివి. భరింపశక్యముగాని యీ ఆశను శాంతిపరచుటకు నేనేమి చే
యవలెను. నేనెచ్చటకు వెళ్ళవలెను? యెవని ప్రేమాబంధమువలన నా కృ
శించుచున్న హృదయము అభివృద్ధి పరుచబడును హృదయమందు సర్వ
దావుండునట్టి ఆ ఘనుని నీ అల్పఆత్మను ఆశ్రయించివున్న ఆ అనంతుడయి
న శాశ్వతపురుషుని చూచునని జ్ఞాని దయగల స్వరముతో జవాబు
చెప్పెను. ఆశగలిగిన హృదయముతోడను దీనమయిన మానసముతో
డను ఆయనను చూచుటకు ప్రార్థించుము ఆయన నిశ్చయముగా తన
ఆనంద తేజమును ప్రకాశింపజేసి నీ యెదుటనుండెడి స్పష్టమయిన మతా
చరణమును నీవు కనుగొనుటకు సహాయపడును. మనుష్యులు పూర్వకా
లపు మహాత్ములు మంగలికత్తి అంచువలె పదునయిన మతాచరణము
దాట నశక్యమని తెల్పియున్నారు, దేవుని ఆశ్రయమును నీయంతట నీవు
చేరుము ఆ దాటనశక్యమయిన మార్గము సుగమమగును మతాచర
ణమునను సరించుటకు నీవు కష్టసుఖములయందు ఆశలేనివాడవుఅయివుండ
వలెను.మతము సుఖమునందును కష్టమందును వృద్ధినొందవచ్చును మతము వృ
ద్ధియందును క్షీణతయందును పెరుగవచ్చును.మతము కష్టములోనున్న వానిని
కాపాడును; వృద్ధియందున్న సత్పురుషుని కాపాడునదియు మతమే. యీ
లోకము మన నియమితస్థానము కాదు; యిది సాధనయొక్కయు శోధన

యొక్కయు ప్రదేశము. మతము కొరకు నష్టము బాధ నొంది అపాయములను కష్టములను పొంది స్వ సుఖమును గమనింపకుండుట నైజమే; అంతేకాదు కొన్ని సంధర్భములలో కొన్నివేళల దేవుడట్లు యిచ్ఛయించెనేని మనము ప్రాణముసహా నిస్సంశయముగా అర్పింపవలెను సౌఖ్యభ్రమచే మతము ననుసరించుట అక్రమమును దుర్వ్యయమును అయియున్నది నేను మీకు సుఖమును వాగ్దానము చేయను. నేను మిమ్ములను సంతోషమువంటి భ్రమలచే బంధింపను. మతము సుఖమునందును వృద్ధినొందుననుట నిజము; అయితే సుఖము యెప్పటికిని మతమునకు ఫలము కాజాలదు. క్షణికమైన ఐహిక సుఖము ఈశ్వరేచ్ఛచే అవలంబించెడు మతమునకు ఫలము కాగలదా? ఐహికధనముచే కొనతగినదియు దేహము నాశ్రయించినదియు మోహముచే సహితము పొందతగినదియు నైన ఆ సుఖము మతమునకు ఫలము కాగలదా? మతమునకు మతమే ప్రతిఫలము; ఆత్మశాంతియే మతమునకు ప్రతిఫలము; ఈశ్వరుడే మతమునకు ప్రతిఫలము. కావున నీహృదయప్రేమను ప్రకాశింపజేయుము; నీ అల్పత్వమును విడచి నీహృదయప్రభువును చూడుము. ఆయన ఆలోచనతో నిండియుండుము. నీకొరకు దేనిని యుంచుకొనవద్దు; అయితే సమస్తమును ఆయన కర్పణచేయుము. ఆయనను చూచుటవలన నీవు ధన్యుడవగుదువు. ఆనందప్రదమైన జ్ఞానముయొక్క యీ గంభీరమగు హితవాక్యము లాకర్ణించి తరుణవయస్కుడు సమస్తమునకును ముఖ్యాధారుడయిన యీశ్వరుని ఆశ్రయమును జొచ్చెను; వాడు తన హృదయమందు ఈశ్వరుని దర్శించుటవల

న ధన్యతనొందెను. లోకము దానికి నూతనమైనట్టియు అత్యానందకర మైనట్టియు ఆకారమును దాల్చెను; పూర్వము వ్యర్థముగా నున్నది పూర్ణమయ్యెను, అమృత స్వరూపుడయిన పరమేశ్వరునియందు తన ప్రాణమునుంచి మృత్యుహస్తములనుండి విడివడి వాడు శాశ్వతత్వమును పొందెను: జ్ఞానమునకు పథికులయి యింక నెవరయినను తమ ప్రాణంబుల యీశ్వరునియందు నిలిపి ప్రవర్తించినట్లయిన శాశ్వతత్వమును పొందుదురు.

25 వ ధర్మోపదేశము.

"అమృతస్యైష సేతుం ఈక్షేం ధనమిహానలం"

"శాశ్వతత్వము నొందుటకు ఆయన పుత్కృష్టమయిన సేతువు; ఆయన మండెడు కట్టెనుండి వెలిగెడు అగ్నివంటివాడు"

శాశ్వతత్వమును పొందుటకు ఆయన పుత్కృష్టమయిన సేతువు; అయితే ఆయనను శాశ్వతత్వమునకు సేతువు అని పిలుచుటవలనమాత్ర ము ఈశ్వరతత్వమును పూర్ణముగ వివరింపజాలము ఆయన శాశ్వ తత్వమునకు స్థానము. ఆయన శాశ్వతత్వమే. యీభక్తుల సమాగమ మునుండి పరిశుద్ధమైన ఈశ్వరస్తోత్రములు పైకి పంపబడుచున్నట్లు యీ ప్రార్థనామందిరమునందంతటను అమృతధారలను కురిపించుచున్నాడు దినమంతయు పండ్రెండుగంటల కాలమును యిహలోకసుఖమువెడి విష మును గ్రోలుచున్నాము; దీనికి అనుపమధముగ మన హృదయములోనికి

తుదకు ఆశాశ్వతత్వ పుదకబిందువు నొక్కదానినయినను ప్రవేశింప చేతుముగాక. ఆయన యిచ్చట నిరంతరము శాశ్వతోదకవృష్టుల వర్షించుచున్నాడు; మానవహృదయ ప్రదేశమును విశాలముచేసి మనచేతనైనంతదానిని సంగ్రహింపవలెనుము గాక. భౌతిక వస్తువులవలె మనమిచ్చట పడము-లగానుండిన కొలదికాలమయినను శాశ్వతోదకములు మనహృదయములోనికి గ్రహింపజాలకున్న స్తోత్రములవాక్యమునను పరిశుద్ధపురుషుల సహవాసములోను ఈశ్వరుని యిట్టిదివ్య ఆవిర్భావమునందు నుపుండియు, మనమట్టును ప్రేమోద్రేకముల నింతగా వర్షింపుచున్న ఆయనకు నొక్క ప్రేమబిందువునైనను తిరిగి చూపజాలకున్న శాశ్వతత్వమునకు ఆసుందరుడయినట్టియు ఆధారుడయినట్టియు, అనింద్యుడయినట్టియు, నిష్కళంకుడయినట్టియు, పరిశుద్ధుడయినట్టియు పరమేశ్వరుని పొందుటకు మనమేమి చేయుచున్నాము? మనల నాయన ప్రేమతో కౌగలించుకొనవలెననియు మనము తిరిగి ఆయనను ప్రేమతో కౌగలించుకొనవలయు ననుటకింటె మనకేమి అధిక క్షేమము కలదు; యీభాగ్యమునకే మనము పుట్టుచున్నాము; కావున మన ప్రాణజీవమును వయస్సును ప్రేమాపూర్ణమైన హృదయముతో ఆయనహస్తములలో నర్పించుటవలన మనజీవితముయొక్క పరమార్థమును సాధింతుముగాక యెవని కౌగలించుకొనుటకు సర్వదా మనమానసమింత ఆతురపడుచుందునో, ఒక క్షణమయినను యెవనిదర్శనము లేకపోవుటవలన మనదేహము కృశించి మన ఆత్మ భ్రమనొందునో ఆ పరమపురుషుడు ప్రేమాపూర్ణములయిన నేత్రములతో మనవంక చూచుచున్నాడనుట యెంత యదృష్టమో యొక్కసారి ఆలోచించుము. ఆయన మానవైపు చూచు

టమాత్రమే కాదు అయితే ఆయన సర్వదా మనల కౌగలించుకొనుచు నున్నాడు. మన ప్రేమ ఆయనవయిపు లేచినప్పుడు ఆయన ప్రేమా కౌగలిని మనమనుభవింతుము; యీమృత్యుప్రదేశమును విడచి దేవతావాసమునకు అంతకంతకు దూరముగా మనమునడచి వెళ్ళునప్పుడును దేవతల యొక్క లోకమునుండి మరియొక లోకమునకు వెళ్ళునప్పుడును ఆయనప్రేమ అంతకంత యెక్కువ ప్రత్యక్షమగును. ఆయన మనల తన కౌగలియందు అంతకంత కధికముగ బిగించును. మనముకూడ ఆయనను మన కౌగలియందంతకంతకు అధికముగా బంధింతుము. యీజీవనంతమయిన ఆశను పోగొట్టుకొనిన జీవితము మనకింక వ్యర్థమయినదగును. ఓహోహామాడు; ఆయన ప్రకాశమానమయిన ఆకారము యెట్లా విర్భవించుచున్నదో చూడుము. ఆయన జ్ఞానతేజస్సు అంతటను వ్యాపించుచున్నది. ఆయన తేజము బాహ్యాంతరములయందు కలదు. స్వయంభువయిన ఆ తేజము యెదుట మెరుపుతీగయొక్క ప్రకాశము సహితము కనుపడదు సూర్యుని తేజము మరుగియుండును. ఆగంభీరమయిన తేజమునకు అంతములేదు; ఆ గంభీరమయిన తేజమునకు హద్దులేదు; అది నీడలేని వెలుగు; దానినుండి ఒక రేణువును పొంది సృష్టియంతయు ప్రకాశమానమయ్యెను. ఆయన "త్రైంధనమివానలం" అయి వున్నాడు మండుచున్న కట్టెనుండివచ్చేటి అగ్నివలె ఆయన వెలుగుచున్నాడు. కట్టెయందు ప్రవేశించేటి అగ్నిలోపలను వెలుపలనువుండి జ్వాలలుబయలుదేరులాగున పరమాత్మయొక్క అగ్ని సృష్టియొక్క బాహ్యాంతరములయందు ప్రతిభాగమునందును ప్రతి రేణువునందును వెలుగుచున్నది; యీ భూప్రదేశమునుండి అనంతమయిన ఆకాశమున అవతలి దేవతా ప్రదేశమునుంచి అనంత సృష్టినంతటినుండి ఆవిర్భవించుచున్నది. ఆయన తేజముగల ఆత్మను అంతటనుచూడుము. నీవాయనను కనుగొనుటకు

నిరాశజెందితివేని, నీకెచ్చటనయినను యేమి ఆశవున్నది. " యీ స్థలములో పరిశుద్ధపురుషుల మధ్యమున సూర్య తేజమువలె ప్రకాశింపుచున్న ఆయన ఆవిర్భావమును నీలో కనుగొనకుండిన జీవితముతో నేమి ప్రయోజనము? జీవితము నింద్యము. భాగ్యము నింద్యము, గౌరవము, కీర్తి, అధికారము నింద్యము. ఓపరిశుద్ధులగు తిరువణ్ణామలయున్కలారా! ఆతురతగలహృదయములతో మీరందరును ఆయననొక్కసారి కనుగొనుటకిచ్ఛయించెదరా? మీహృదయములు రాళ్ళంత కఠినముగా నుండినను యీశ్వరానుగ్రహమువలన పుష్పములయంత మృదువులయిన వగును; యిచ్చట నిన్నే దుష్టతలంపును కలవరపరచకుండును గాక. జ్ఞానమార్గము నవలంబింపుము. దేవుడే రక్షకుడుగాను ౨ మార్గము ననుసరింపుము. ఆయన ఆశ్రయమునజేరుము. ఓపరమాత్మా నీవు సహాయుడవు మాధనమవు; నీవు మా ప్రియస్నేహితుడవు, నీవు మాతండ్రివి తల్లివి నీవు మా ఆత్మకు దారిచూపువాడవు నీవు మారక్షకుడవు నీవు మా ఆశ్రయము నీవు మా ప్రేమను నీవయిపు వ్యాపించునట్లుచేయుమా! మా యుద్దేశముల నన్నిటిని నీ ఆనందస్వరూపమును ననుసరించునట్లుచేయుమా నాశక్తులన్నిటిని నీవలన పొందితిమి దానిని నీసేవకయి వినియోగింతుముగాక మా కార్యము లేమార్గము ననుసరించునో ఆపథమున నీదృష్టిని సర్వదా మేము కనుగొందుముగాక! ఓపరమాత్మా నీసన్మార్గమునకు మమ్ము త్రిప్పుమా; మా జ్ఞాననేత్రము మొకటి నీవు ఆవిష్కరింతువుగాక నిన్ను నేము ప్రార్థించుటకింకేమిగలదు?

"ఓం యేకమేవా ద్వితీయం బ్రహ్మ"
ఓం, రెండుగాక ఒక్కటయినది బ్రహ్మము.

సమాప్తము.

శంకర వెంకటరామయ్యగారిచే రచియింపబడిన గ్రంథములు.

మతసంఘ విషయకోపన్యాసములు.

1 బ్రాహ్మమతము స్వాభావికమతము 2 మతజ్ఞానాభివృద్ధి 3 బ్రహ్మసమాజోద్దేశ్యము 4 శ్రీకృష్ణోపదేశము 5 పరబ్రహ్మస్వరూప నిరూపణము 6 బ్రాహ్మమత ధర్మములు 7 స్వదేశవస్తుప్రేరేపణము 8 మాంసభక్షణము 9 సంఘసంస్కరణ మన నేమి రోల 10 నిర్బంధవైధవ్యము 11 "నస్త్రీస్వాతంత్ర్యాది వాక్యార్థ విచారము 12 జనోపకారము, దీని వెల (పోస్టేజిగాక) రు 0 8 0

మన ప్రస్తుతస్థితి.

విషయములు.

1 మనప్రస్తుతస్థితి 2 హిందూదేశదారిద్ర్యము 3 హిందూదేశ దారిద్ర్యకారణములు 4 ప్రభుత్వములో పలుకుబడిలేమి 5 బహిష్కారము రాజకీయ శస్త్రము 6 బహిష్కారము స్వదేశకట్టుడి 7 స్వరాజ్యము 8 స్వరాజ్యమును సాధించుటెట్లు దీని వెల (పోస్టేజిగాక) రు 0 4 0

మహర్షి దేవేంద్రనాథ ఠాకూరుగారి ధర్మోపదేశములు.

విషయములు.

ఉపనిషదోద్ధృతములును, సర్వమతసమ్మతములును, భక్తజనాహ్లాదకరములును, దేశవిఖ్యాత మహర్షి దేవేంద్రనాథ విరచితములును నగు 25 ధర్మోపదేశములు మొదటిసారి తెలుగున ప్రచురింపబడినవి. పరిశుద్ధాస్తిక యొక్క తత్వమును, మానవతరు గౌరవమును, విషయవాంఛా విముక్తత్వమును, పాపవిరహితత్వమును, ఆత్మ పారిశుద్ధ్యము ఆత్మశాంతి మొదలగు దివ్యవిషయములగూర్చి కేవల అనుభవపూర్వకముగ మహర్షి బోధించిన యీయుపదేశములు భక్తులగువారికెల్లరకును పరమప్రయోజనములని వేరు చెప్పనక్కరలేదు. దీని వెల (పోస్టేజిగాక) రు 0 8 0

ఈ గ్రంథములు అనేకపత్రికల సదభిప్రాయములనందియున్నవి.

బెజవాడ,
1—12—1909.

శంకర వెంకటరామయ్య,
అరండల్ పేట,

10269